

תקן חשבונאות מספר 24 (מעודכן 2018)

תשלום מבוסס מניות

מאי 2018

תוכן עניינים

החל מסעיף

א	מבוא
	סיבות לפרסום התקן
	המאפיינים העיקריים של התקן
	תקן חשבונאות מספר 24 - תשלום מבוסס מניות
1	מטרת התקן
2	תחולה
7	הכרה
10	עסקאות תשלום מבוסס מניות המסולקות במכשירים הוניים
10	סקירה כללית
14	עסקאות שבהן מתקבלים שירותים
	עסקאות הנמדדות בהתייחס לשווי ההוגן של המכשירים ההוניים
16	המוענקים
16	קביעת השווי ההוגן של מכשירים הוניים מוענקים
19	הטיפול בתנאי הבשלה
א21	הטיפול בתנאים שאינם תנאי הבשלה
22	הטיפול במאפיין הענקה מחדש (reload feature)
23	לאחר מועד ההבשלה
24	מקרים שבהם לא ניתן לאמוד באופן מהימן את השווי ההוגן של מכשירים הוניים
26	תיקונים לתנאים לפיהם הוענקו מכשירים הוניים, כולל ביטולים וסילוקים
30	עסקאות תשלום מבוסס מניות המסולקות במזומן
34	עסקאות תשלום מבוסס מניות עם חלופת תשלום במזומן
	עסקאות תשלום מבוסס מניות שבהן תנאי ההסדר
35	מאפשרים לצד שכנגד בחירת אופן הסילוק
	עסקאות תשלום מבוסס מניות שבהן תנאי ההסדר
41	מאפשרים לישות בחירת אופן הסילוק
	עסקאות תשלום מבוסס מניות בין ישויות הקבוצה (תיקונים משנת 2017)
א43	גילוי
44	הוראות מעבר
53	מועד תחילה
60	נספחים:
	א. מונחים מוגדרים
	ב. הנחיות יישום
	ג. שינויים בתקני חשבונאות אחרים
	ד. הדגמות
	ה. [בוטל]

תקן חשבונאות מספר 24 (מעודכן 2018)

תשלום מבוסס מניות

מאי 2018

© כל הזכויות שמורות למוסד הישראלי לתקינה בחשבונאות. אין להעתיק, לשכפל, לתרגם, להציג, לפרסם, להפיץ, להוציא לאור או לעשות שימוש מסחרי כלשהו בפרסום זה או בחלק ממנו, בכל דרך שהיא ובכל אמצעי מכני, אלקטרוני או אחר, ללא הסכמה מפורשת בכתב ומראש מאת המוסד הישראלי לתקינה בחשבונאות.

תקן זה מובא בסעיפים 1-64 ובנספחים א' ו-ב'. כל הסעיפים בתקן מחייבים באותה מידה. הוראות התקן, המובאות באותיות מודגשות, מייצגות את העקרונות העיקריים של התקן. תקן זה יש לקרוא בהקשר למטרת התקן. תקני החשבונאות וההבהרות המפורסמים על ידי המוסד הישראלי לתקינה בחשבונאות אינם חלים על פריטים לא מהותיים.

מבוא

סיבות לפרסום התקן בשנת 2006

- א. ישויות מעניקות, לעתים קרובות, לעובדים או לצדדים אחרים מניות או אופציות למניות. הענקות של מניות או אופציות למניות לעובדים מהוות דרך מקובלת לתגמול עובדים, דירקטורים, מנהלים בכירים ועובדים רבים אחרים. ישויות מסוימות מנפיקות מניות או אופציות למניות לצורך תשלום לספקים, כגון ספקי שירותים מקצועיים.
- ב. עד לפרסום תקן זה בשנת 2006, לא היה קיים תקן, העוסק בהכרה ובמדידה של עסקאות אלה. בהתחשב בשכיחות העולה וגוברת של עסקאות בדרך של תשלום מבוסס מניות, עלה הצורך בפרסום תקן, אשר יסדיר את הטיפול החשבונאי בעסקאות אלה.

המאפיינים העיקריים של התקן

- ג. תקן זה מחייב ישות להכיר בדוחותיה הכספיים בעסקאות תשלום מבוסס מניות, כולל עסקאות עם עובדים או צדדים אחרים שיש לסלקן במזומן, בנכסים אחרים, או במכשירים הוניים של הישות. תקן זה ייושם לכל עסקאות תשלום מבוסס מניות, פרט לעסקאות שלגביהן חלים תקנים אחרים.
- ד. תקן זה קובע כללי מדידה ודרישות ספציפיות לשלושה סוגים של עסקאות תשלום מבוסס מניות:
 - (1) עסקאות תשלום מבוסס מניות המסולקות במכשירים הוניים, שבהן הישות מקבלת סחורות או שירותים תמורת מכשירים הוניים של הישות (כולל מניות או אופציות למניות);
 - (2) עסקאות תשלום מבוסס מניות המסולקות במזומן, שבהן הישות רוכשת סחורות או שירותים על ידי נטילת התחייבויות להעביר מזומן או נכסים אחרים לספק של אותם סחורות או שירותים בסכומים המבוססים על המחיר (או השווי) של מניות הישות או מכשירים הוניים אחרים שלה; וכן
 - (3) עסקאות שבהן הישות מקבלת או רוכשת סחורות או שירותים ואשר תנאי ההסדר מאפשרים לישות או לספק של אותם סחורות או שירותים בחירה בין סילוק העסקה על ידי הישות במזומן לבין סילוקה באמצעות הנפקת מכשירים הוניים שלה.

ה. באשר לעסקאות תשלום מבוסס מניות המסולקות במכשירים הוניים, תקן זה דורש מישות למדוד את הסחורות או השירותים שהתקבלו, ואת הגידול המקביל בהון העצמי, במישור, לפי השווי ההוגן של הסחורות או השירותים שהתקבלו, אלא אם כן לא ניתן לאמוד באופן מהימן את שווי ההוגן. אם הישות אינה מסוגלת לאמוד באופן מהימן את השווי ההוגן של הסחורות או השירותים שהתקבלו, הישות נדרשת למדוד את שווי, ואת הגידול המקביל בהון העצמי, בעקיפין, בהתייחס לשווי ההוגן של המכשירים ההוניים המוענקים.

יתר על כן:

(1) באשר לעסקאות עם עובדים ואחרים המספקים שירותים דומים, הישות נדרשת למדוד את השווי ההוגן של המכשירים ההוניים המוענקים, משום שבדרך כלל אין זה אפשרי לאמוד באופן מהימן את השווי ההוגן של השירותים שהתקבלו מהעובדים. השווי ההוגן של המכשירים ההוניים המוענקים ימדד במועד ההענקה (grant date).

(2) באשר לעסקאות עם צדדים שאינם עובדים (ואלה המספקים שירותים דומים), קיימת הנחה לכאורה, שניתן לאמוד את השווי ההוגן של הסחורות או השירותים שהתקבלו באופן מהימן. שווי הוגן זה נמדד במועד שבו הישות מקבלת את הסחורות או שהצד שכנגד מספק את השירותים. במקרים נדירים, אם ההנחה מופרכת, העסקה תימדד בהתייחס לשווי ההוגן של המכשירים ההוניים המוענקים, אשר נמדד במועד שבו הישות מקבלת את הסחורות או שהצד שכנגד מספק את השירותים.

(3) באשר לסחורות או שירותים הנמדדים בהתייחס לשווי ההוגן של המכשירים ההוניים המוענקים, קובע תקן זה שתנאי ההבשלה (vesting conditions), למעט תנאי שוק, אינם מובאים בחשבון באמידת השווי ההוגן של המניות או של האופציות למניות במועד המדידה הרלוונטי (כפי שצוין לעיל). במקום זאת, תנאי הבשלה מובאים בחשבון על ידי התאמת מספר המכשירים ההוניים הכלול במדידת סכום העסקה. בעקבות תיאום זה, הסכום שיוכר בגין סחורות או שירותים שהתקבלו תמורת המכשירים ההוניים המוענקים יתבסס על מספר המכשירים ההוניים, אשר יבשילו (vest), בסופו של דבר. מכאן, שעל בסיס מצטבר, לא יוכר סכום כלשהו בגין סחורות או שירותים שהתקבלו אם המכשירים ההוניים המוענקים אינם מבשילים עקב אי עמידה בתנאי ההבשלה (למעט תנאי שוק).

(4) תקן זה דורש שהשווי ההוגן של מכשירים הוניים מוענקים יהיה מבוסס על מחירי שוק, אם הם זמינים, תוך הבאה בחשבון של התנאים לפיהם הוענקו מכשירים הוניים אלה. בהעדר מחירי שוק, השווי ההוגן נאמד תוך שימוש בטכניקת הערכה שנועדה לאמוד את המחיר של אותם מכשירים הוניים במועד המדידה בעסקה בין מוכר מרצון לבין קונה מרצון שאינם קשורים, הפועלים בצורה מושכלת.

(5) תקן זה קובע גם דרישות למקרה שחלים תיקונים לתנאים של הענקת אופציה או הענקת מניה (כגון, אופציה מתומחרת מחדש - repriced) או אם הענקה מבוטלת, נרכשת חזרה או מוחלפת בהענקה אחרת של מכשירים הוניים. לדוגמה, ללא קשר לתיקון, ביטול או סילוק כלשהו של הענקת מכשירים הוניים לעובדים, תקן זה מחייב, בדרך כלל, את הישות להמשיך להכיר בשירותים שהתקבלו כשהם נמדדים לפי השווי ההוגן של המכשירים ההוניים המוענקים במועד ההענקה.

ו. באשר לעסקאות תשלום מבוסס מניות המסולקות במזומן, תקן זה מחייב את הישות למדוד את הסחורות או השירותים שנרכשו ואת ההתחייבות שהתהוותה לישות לפי השווי ההוגן של ההתחייבות. עד לסילוק ההתחייבות, נדרשת הישות למדוד מחדש את השווי ההוגן של ההתחייבות בסוף כל תקופת דיווח ובמועד הסילוק, כאשר שינויים כלשהם בשווי ההוגן מוכרים ברווח או הפסד לתקופה.

ז. באשר לעסקאות תשלום מבוסס מניות שבהן תנאי ההסדר מאפשרים לישות או לספק הסחורות או השירותים בחירה בין סילוק העסקה על ידי הישות במזומן לבין סילוק באמצעות הנפקת מכשירים הוניים שלה, הישות נדרשת לטפל באותה עסקה, או במרכיביה, כעסקת תשלום מבוסס מניות המסולקת במזומן אם, ועד למידה שבה, התהוותה לישות התחייבות לסלק את העסקה

^א תוקן על ידי סעיף 91(א) לתקן חשבונאות מספר 27 בתחילה מ-2007.1.1.

במזומן (או בנכסים אחרים), או כעסקת תשלום מבוסס מניות המסולקת במכשירים הוניים אם, ועד למידה שבה, לישות לא התהוותה התחייבות כזאת.

ח. תקן זה קובע דרישות גילוי שונות כדי לאפשר למשתמשים בדוחות הכספיים להבין את הדברים הבאים:

- (1) המהות וההיקף של הסדרי תשלום מבוסס מניות שהיו קיימים במהלך התקופה;
 - (2) כיצד נקבע השווי ההוגן של הסחורות או השירותים שהתקבלו, או השווי ההוגן של המכשירים ההוניים שהוענקו, במהלך התקופה; וכך
 - (3) השפעת עסקאות תשלום מבוסס מניות על הרווח או ההפסד של הישות לתקופה ועל מצבה הכספי.
- ט. הוראות המעבר בתקן זה מתייחסות לשני סוגי עסקאות: עסקאות תשלום מבוסס מניות המסולקות במכשירים הוניים (סעיפים 53-57) והתחייבויות הנובעות מעסקאות תשלום מבוסס מניות (סעיפים 58-59).

י. הוראות המעבר לגבי עסקאות תשלום מבוסס מניות המסולקות במכשירים הוניים, קובעות שיש ליישם את הוראות התקן לגבי כל הענקה שבוצעה לאחר ה-15 במרס, 2005 ואשר טרם הבשילה עד 1 בינואר, 2006 (מועד התחילה). מאחר והתקן ייושם לגבי תקופות המתחילות ביום 1 בינואר, 2006, לא תיזקף הוצאה בדוחות הכספיים לשנת 2005 בגין הענקות שבוצעו לאחר ה-15 במרס 2005. אולם בדוחות הכספיים לשנת 2006 יוצגו מחדש הדוחות הכספיים לשנת 2005 לצורך הכללת ההוצאה המתייחסת לתקופה זו.

יא. הוראות המעבר לגבי התחייבויות הנובעות מעסקאות תשלום מבוסס מניות והקיימות במועד התחילה קובעות כי הישות תיישם את הוראות התקן למפרע. באשר להתחייבויות אלה, על הישות להציג מחדש מידע השוואתי, כולל תיאום של יתרת הפתיחה של יתרת הרווח שלא יועד לתקופה המוקדמת ביותר המוצגת שלגביה הוצג מחדש מידע השוואתי, כאשר הדבר רלוונטי. התקן מעודד ליישם את הוראותיו למפרע לגבי התחייבויות אחרות הנובעות מעסקאות תשלום מבוסס מניות.

יב. לגבי כל עסקאות תשלום מבוסס מניות המסולקות במכשירים הוניים, שלגביהן תקן זה לא מיושם, הישות נדרשת לתת גילוי בהתאם לסעיפים 44 ו-45 לתקן.

יג. הוראות המעבר קובעות כי תיקונים לתנאים של עסקת תשלום מבוסס מניות המסולקת במכשירים הוניים, אשר בוצעו לאחר ה-15 במרס, 2005 יטופלו בהתאם להוראות התקן, למרות שהתיקונים מתייחסים להענקה הנמצאת מחוץ לתחולת התקן. לדוגמה, הענקה שבוצעה בשנת 2003 ותקופת ההבשלה מסתיימת לאחר 31 בדצמבר 2005, שנעשו בה תיקונים במאי 2005. התקן לא יחול על ההענקה, אך יחול על התיקונים שבוצעו בה במאי 2005.

יד. תקן זה ייושם לגבי תקופות המתחילות ביום 1 בינואר, 2006 או לאחר מכן.

עדכון התקן בשנת 2018³

טו. בשנת 2017 החליטה הוועדה המקצועית לעדכן את תקן חשבונאות מספר 24 בעקבות שינויים שבוצעו בתקן דיווח כספי בינלאומי 2 תשלום מבוסס מניות במהלך השנים. להלן ריכוז עיקרי השינויים שבוצעו בתקן חשבונאות מספר 24 (מעודכן 2018):

- (1) נוספה הבהרה כי יש ליישם את התקן בין אם ישות יכולה לזהות באופן ספציפי חלק מהסחורות או מהשירותים שהתקבלו או את כולם ובין אם לאו. כמו כן, נוספה דוגמה 1 להמחשה.

³ נוסף בעת פרסום תקן חשבונאות מספר 24 (מעודכן 2018) בתחילה מ-2018.1.1.

- (2) נוספו דרישות לטיפול החשבונאי בעסקאות תשלום מבוסס מניות בין חברות בקבוצה. כמו כן, נוספו דוגמאות 14 ו-14א להמחשה.
- (3) ההגדרות של תנאי שוק ושל תנאי הבשלה תוקנו ונוספו הגדרות לתנאי ביצוע ולתנאי שירות.
- (4) נוספה התייחסות לאופן הטיפול בתנאים שאינם תנאי הבשלה הנלווים לעסקאות תשלום מבוסס מניות המסולקות במכשירים הוניים ונוספה דוגמה 9א להמחשה. כמו כן, נוספה התייחסות לאופן הטיפול בתנאי הבשלה ובתנאים שאינם תנאי הבשלה הנלווים לעסקאות תשלום מבוסס מניות המסולקות במזומן ונוספה דוגמה 12א להמחשה.
- (5) נוספה התייחסות לאופן הטיפול בשינוי סיווג של עסקאות תשלום מבוסס מניות מעסקת תשלום מבוסס מניות המסולקת במזומן לעסקת תשלום מבוסס מניות המסולקת במכשירים הוניים. כמו כן, נוספה דוגמה 12ג להמחשה.
- (6) נוספה התייחסות לעסקאות תשלום מבוסס מניות הכוללות מאפיין סילוק נטו עבור מחויבויות לניכוי מס במקור. כמו כן, נוספה דוגמה 12ב להמחשה.
- טז. השינויים המפורטים לעיל ייושמו לתקופות שנתיות המתחילות ביום 1 בינואר 2018 או לאחריה. הוראות המעבר המתייחסות לשינויים אלה מפורטות בסעיפים 59א-59ב ובסעיפים 61-62.

תקן חשבונאות מספר 24 (מעודכן 2018)

תשלום מבוסס מניות

מטרת התקן

1. מטרת תקן זה היא לקבוע את הדיווח הכספי על ידי ישות כאשר היא מתקשרת בעסקת תשלום מבוסס מניות. במיוחד, מחייב התקן ישות לשקף ברווח או הפסד שלה ובמצבה הכספי את ההשפעות של עסקאות תשלום מבוסס מניות, כולל הוצאות המיוחסות לעסקאות שבהן מוענקות אופציות למניות לעובדים.

תחולה

2. ^א ישות תיישם תקן זה בטיפול החשבונאי לכל עסקאות תשלום מבוסס מניות, בין אם הישות יכולה לזהות באופן ספציפי חלק מהסחורות או מהשירותים שהתקבלו או את כולם ובין אם לאו, כולל:

(א) עסקאות תשלום מבוסס מניות המסולקות במכשירים הוניים,

(ב) עסקאות תשלום מבוסס מניות המסולקות במזומן, וכן

(ג) עסקאות שבהן הישות מקבלת או רוכשת סחורות או שירותים ואשר תנאי ההסדר מאפשרים לישות או לספק של אותם סחורות או שירותים בחירה בין סילוק העסקה על ידי הישות במזומן (או בכספים אחרים) לבין סילוקה באמצעות הנפקת מכשירים הוניים שלה,

למעט כמצוין בסעיפים 3-א6. בהעדר סחורות או שירותים הניתנים לזיהוי באופן ספציפי, נסיבות אחרות עשויות להצביע שסחורות או שירותים התקבלו (או יתקבלו), ובמקרה כזה תקן זה חל.

3. ^א לצורך יישום הוראות תקן זה בלבד, מכשירים הוניים של חברות בנות שהוענקו על ידי הקבוצה תמורת סחורות או שירותים שניתנו לקבוצה ייחשבו, פרט לעניין ההצגה, כמכשירים הוניים בדוחות הכספיים של הקבוצה (מכשירים הוניים אלה מוצגים בסעיף מעין הוני בדוחות הכספיים המאוחדים). אותו עיקרון יחול גם לעניין מכשירים הוניים של חברות בנות שהוענקו בתמורה לסחורות או לשירותים לבעל השליטה או לכל ישות אחרת שנשלטת על ידי בעל השליטה. הוראות אלה יחולו בשינויים המתחייבים גם על מכשירים הוניים של חברות בשליטה משותפת.

3.א. ^א עסקת תשלום מבוסס מניות עשויה להיות מסולקת על ידי ישות אחרת בקבוצה (או בעל מניות של ישות כלשהי בקבוצה) או עבור הישות שקיבלה או רכשה את הסחורות או השירותים. סעיף 2 חל גם על ישות:

(א) המקבלת סחורות או שירותים כאשר לישות אחרת באותה קבוצה (או בעל מניות של ישות כלשהי בקבוצה) יש את המחויבות לסלק את עסקת התשלום מבוסס המניות, או

(ב) שיש לה מחויבות לסלק עסקת תשלום מבוסס מניות כאשר ישות אחרת באותה קבוצה מקבלת את הסחורות או השירותים

אלא אם העסקה היא בבירור למטרה אחרת מאשר תשלום בעד סחורות או שירותים שסופקו לישות שקיבלה אותם.

^א תוקן בעת פרסום תקן חשבונאות מספר 24 (מעודכן 2018) בתחילה מ-2018.1.1.

^ב הוחלף בעת פרסום תקן חשבונאות מספר 24 (מעודכן 2018) בתחילה מ-2018.1.1.

^ג נוסף בעת פרסום תקן חשבונאות מספר 24 (מעודכן 2018) בתחילה מ-2018.1.1.

4. לצורכי תקן זה, עסקה עם עובד (או צד אחר) מתוקף היותו מחזיק במכשירים הוניים של הישות אינה עסקת תשלום מבוסס מניות. לדוגמה, אם ישות מעניקה לכל המחזיקים בסוג מסוים של מכשיריה ההוניים את הזכות לרכוש מכשירים הוניים נוספים של הישות במחיר הנמוך מהשווי ההוגן של אותם מכשירים הוניים (הנפקה בדרך של זכויות), ועובד מקבל זכות זאת בשל החזקתו במכשירים ההוניים מאותו סוג מסוים, אזי ההענקה או המימוש של אותה זכות אינם כפופים לדרישות תקן זה.

5. כאמור בסעיף 2, תקן זה חל על עסקאות תשלום מבוסס מניות שבהן הישות רוכשת או מקבלת סחורות או שירותים. סחורות כוללות מלאי, מוצרי צריכה, רכוש קבוע, נכסים בלתי מוחשיים ונכסים לא פיננסיים אחרים. עם זאת, ישות לא תיישם תקן זה לעסקאות שבהן היא רוכשת סחורות כחלק מהנכסים נטו שנרכשו בצירוף עסקים, לגבי יחולו כללי חשבונאות מיוחדים. לפיכך, מכשירים הוניים שהונפקו בצירוף עסקים תמורת שליטה בגוף הנרכש אינם בתחולת תקן זה. עם זאת, מכשירים הוניים, שהוענקו לעובדים של הגוף הנרכש בתוקף היותם עובדים (כגון, בתמורה להמשך עבודתם), הם בתחולת תקן זה. באופן דומה, ביטול, החלפה או תיקון אחר של הסדרי תשלום מבוסס מניות כתוצאה מצירוף עסקים או שינוי מבני אחר של ההון העצמי יטופלו בהתאם לדרישות תקן זה.

6. תקן זה אינו חל על עסקאות תשלום מבוסס מניות שבהן הישות מקבלת או רוכשת סחורות או שירותים על-פי חוזה שהוא בתחולת סעיפים 8-10 לתקן חשבונאות מספר 22 (מעודכן 2017), מכשירים פיננסיים: גילוי והצגה.

הכרה

7. ישות תכיר בסחורות או בשירותים שהתקבלו או שנרכשו בעסקת תשלום מבוסס מניות כאשר היא מקבלת את הסחורות או עם קבלת השירותים. הישות תכיר בגידול מקביל בהון העצמי אם הסחורות או השירותים התקבלו בעסקת תשלום מבוסס מניות המסולקת במכשירים הוניים, או תכיר בהתחייבות אם הסחורות או השירותים נרכשו בעסקת תשלום מבוסס מניות המסולקת במזומן.

8. כאשר הסחורות או השירותים שהתקבלו או שנרכשו בעסקת תשלום מבוסס מניות אינם כשירים להכרה כנכסים, הם יוכרו כהוצאות.

9. באופן רגיל, הוצאה נובעת מצריכה של סחורות או שירותים. לדוגמה, באופן רגיל, שירותים נצרכים באופן מיידי. במקרה זה, הוצאה מוכרת כאשר הצד שכנגד מספק את השירותים. צריכה של סחורות עשויה להיפרס על פני תקופת זמן או, כאשר מדובר במלאי, בעת מכירתו במועד מאוחר יותר. במקרים אלה הוצאה מוכרת כאשר הסחורות נצרכות או נמכרות. עם זאת, לעתים יש צורך להכיר בהוצאה לפני שהסחורות או השירותים נצרכים או נמכרים, משום שהם אינם כשירים להכרה כנכסים. לדוגמה, ישות עשויה לרכוש סחורות כחלק משלב המחקר של פרויקט לפיתוח מוצר חדש. למרות שסחורות אלה טרם נצרכו, הן עשויות שלא להיות כשירות להכרה כנכסים על-פי כללי חשבונאות מקובלים.

עסקאות תשלום מבוסס מניות המסולקות במכשירים הוניים

סקירה כללית

10. באשר לעסקאות תשלום מבוסס מניות המסולקות במכשירים הוניים, הישות תמדוד את הסחורות או השירותים שהתקבלו, ואת הגידול המקביל בהון העצמי, במישרין, לפי השווי ההוגן של הסחורות או של השירותים שהתקבלו, אלא אם כן לא ניתן לאמוד באופן מהימן את השווי ההוגן. אם הישות אינה מסוגלת לאמוד באופן מהימן את שווי ההוגן של הסחורות או של השירותים שהתקבלו, אזי הישות תמדוד את שוויים, ואת הגידול המקביל בהון העצמי, בעקיפין, בהתייחס⁽¹⁾ לשווי ההוגן של המכשירים ההוניים המוענקים.

⁽¹⁾ בתקן זה נעשה שימוש בביטוי "בהתייחס ל-" במקום "לפי", מאחר ואם קיימים תנאי הבשלה, הרי, שבסופו של דבר העסקה נמדדת על ידי הכפלת השווי ההוגן של המכשירים ההוניים המוענקים, אשר נמדד במועד שצוין בסעיפים 11 או 13 (לפי הרלוונטי), במספר המכשירים ההוניים שמבשילים, כאמור בסעיף 19.

11. לצורך יישום דרישות סעיף 10 ככל הנוגע לעסקאות עם עובדים ואחרים המספקים שירותים דומים⁽²⁾, תמדוד הישות את השווי ההוגן של השירותים שהתקבלו בהתייחס לשווי ההוגן של המכשירים ההוניים המוענקים, משום שבאופן רגיל, אין זה אפשרי לאמוד באופן מהימן את השווי ההוגן של השירותים שהתקבלו, כאמור בסעיף 12. השווי ההוגן של אותם מכשירים הוניים ימדד במועד ההענקה.

12. באופן רגיל, מניות, אופציות למניות או מכשירים הוניים אחרים מוענקים לעובדים כחלק מחבילת התגמול שלהם, בנוסף למשכורת במזומן ולהטבות אחרות הנלוות להעסקתם. בדרך כלל, אין זה אפשרי למדוד במישרין את השירותים המתקבלים בעבור רכיבים מסוימים של חבילת התגמול של העובד. יתכן גם שאי אפשר יהיה למדוד את השווי ההוגן של סך כל חבילת התגמול באופן בלתי תלוי, מבלי למדוד במישרין את השווי ההוגן של המכשירים ההוניים המוענקים. יתר על כן, לעתים מניות או אופציות למניות מוענקות כחלק מהסדר למתן בונוס, ולא כחלק מתגמול בסיסי, לדוגמה, כתמריץ לעובדים כדי שימשיכו בעבודתם בישות או כדי לתגמל אותם על מאמציהם לשיפור ביצועי הישות. על ידי הענקת מניות או אופציות למניות, כתוספת לתגמול אחר, הישות משלמת תגמול נוסף כדי להשיג הטבות נוספות. סביר שיהיה קשה לאמוד את השווי ההוגן של אותן הטבות נוספות. בשל הקושי במדידה במישרין של השווי ההוגן של השירותים שהתקבלו, הישות תמדוד את השווי ההוגן של השירותים המתקבלים מהעובדים בהתייחס לשווי ההוגן של המכשירים ההוניים המוענקים.

13. לצורך יישום דרישות סעיף 10 בכל הנוגע לעסקאות עם צדדים שאינם עובדים, יש הנחה הניתנת להפרכה, שניתן לאמוד את השווי ההוגן של הסחורות או של השירותים שהתקבלו באופן מהימן. שווי הוגן זה יימדד במועד שבו הישות מקבלת את הסחורות או שהצד שכנגד מספק את השירותים. במקרים נדירים, אם הישות מפריכה הנחה זו, משום שהיא אינה מסוגלת לאמוד באופן מהימן את השווי ההוגן של הסחורות או של השירותים שהתקבלו, הישות תמדוד את הסחורות או השירותים שהתקבלו, ואת הגידול המקביל בהון העצמי, בעקיפין, בהתייחס לשווי ההוגן של המכשירים ההוניים המוענקים, אשר נמדד במועד שבו הישות מקבלת את הסחורות או שהצד שכנגד מספק את השירותים.

13.א. בפרט, אם נראה כי התמורה הניתנת לזיהוי שהתקבלה (אם בכלל) על ידי הישות נמוכה מהשווי ההוגן של המכשירים ההוניים שהוענקו או מההתחייבות שהתהוותה, מצב זה מצביע באופן רגיל שתמורה אחרת (כלומר, סחורות או שירותים שאינם ניתנים לזיהוי) התקבלה (או תתקבל) על ידי הישות. הישות תמדוד את הסחורות או השירותים הניתנים לזיהוי שהתקבלו בהתאם לתקן זה. הישות תמדוד את הסחורות או השירותים שאינם ניתנים לזיהוי אשר התקבלו (או יתקבלו) בהפרש בין השווי ההוגן של התשלום מבוסס המניות לבין השווי ההוגן של סחורות או שירותים ניתנים לזיהוי כלשהם שהתקבלו (או יתקבלו). הישות תמדוד סחורות או שירותים שאינם ניתנים לזיהוי אשר התקבלו במועד הענקה. אולם, עבור עסקאות המסולקות במזומן, ההתחייבות תימדד מחדש בסוף כל תקופת דיווח עד לסילוקה בהתאם לסעיפים 30-33.

עסקאות שבהן מתקבלים שירותים

14. אם המכשירים ההוניים המוענקים מבשילים באופן מיידי, אזי הצד שכנגד אינו נדרש להשלים תקופת שירות מוגדרת בטרם יהיה זכאי, ללא תנאי, לאותם מכשירים הוניים. בהעדר ראייה סותרת, על הישות להניח ששירותים שסופקו על ידי הצד שכנגד תמורת מכשירים הוניים אכן התקבלו. במקרה כזה, הישות תכיר במועד ההענקה במלוא השירותים שהתקבלו, ובגידול מקביל בהון העצמי.

15. אם המכשירים ההוניים המוענקים אינם מבשילים עד אשר הצד שכנגד ישלים תקופת שירות מוגדרת, על הישות להניח שהשירותים שעל הצד שכנגד לספק תמורת אותם מכשירים הוניים יתקבלו בעתיד, במהלך תקופת ההבשלה. הישות תדווח על אותם שירותים עם הספקתם על ידי הצד שכנגד במהלך תקופת ההבשלה, וכן על גידול מקביל בהון העצמי. לדוגמה:

(א) אם מוענקות לעובד אופציות למניות המותנות בהשלמת שלוש שנות שירות, על הישות להניח שהשירותים שעל העובד לספק תמורת האופציות למניות יתקבלו בעתיד, על פני תקופת ההבשלה בת שלוש השנים.

⁽²⁾ מטעמי נוחות, המונח עובדים יכלול מכאן ואילך גם אחרים המספקים שירותים דומים.
¹ נוסף בעת פרסום תקן חשבונאות מספר 24 (מעודכן 2018) בתחילה מ-2018.1.1.

(ב) אם מוענקות לעובד אופציות למניות המותנות בהשגת תנאי ביצוע ובהמשך עבודתו בישות עד לקיומו של אותו תנאי ביצוע, ומשך תקופת ההבשלה משתנה בהתאם למועד קיומו של אותו תנאי ביצוע, על הישות להניח שהשירותים שעל העובד לספק תמורת האופציות למניות יתקבלו בעתיד, על פני תקופת ההבשלה הצפויה (expected)⁽³⁾. הישות תאמוד את משך תקופת ההבשלה הצפויה במועד ההענקה, בהתבסס על התוצאה הסבירה ביותר של תנאי הביצוע. אם תנאי הביצוע הוא תנאי שוק, אומדן משך תקופת ההבשלה הצפויה יהיה עקבי עם ההנחות ששימשו לאמידת השווי ההוגן של האופציות המוענקות, והוא לא יעודכן לאחר מכן. אם תנאי הביצוע אינו תנאי שוק, הישות תעדכן את האומדן שלה באשר למשך תקופת ההבשלה, במידת הצורך, אם מידע שהתקבל לאחר מכן מצביע על כך שסביר שמשך תקופת ההבשלה שונה מאומדנים קודמים.

עסקאות הנמדדות בהתייחס לשווי ההוגן של המכשירים ההוניים המוענקים

קביעת השווי ההוגן של מכשירים הוניים מוענקים

16. באשר לעסקאות הנמדדות בהתייחס לשווי ההוגן של המכשירים ההוניים המוענקים, הישות תמדוד את השווי ההוגן של המכשירים ההוניים המוענקים במועד המדידה, בהתבסס על מחירי שוק, אם הם זמינים, תוך הבאה בחשבון של התנאים לפיהם הוענקו מכשירים הוניים אלה (כפוף לדרישות סעיפים 19-22).

17. אם מחירי שוק אינם זמינים, הישות תאמוד את השווי ההוגן של המכשירים ההוניים המוענקים תוך שימוש בטכניקת הערכה לאמידת המחיר של אותם מכשירים הוניים במועד המדידה שהיה נקבע בעסקה בין מוכר מרצון לקונה מרצון שאינם קשורים, הפועלים בצורה מושכלת. טכניקת ההערכה חייבת להיות עקבית עם מתודולוגיות הערכה מקובלות לתמחור מכשירים פיננסיים, ועליה לכלול את כל הגורמים וההנחות שמשותפים בשוק הפועלים מרצון ובצורה מושכלת היו שוקלים בקביעת המחיר (בכפוף לדרישות סעיפים 19-22).

18. נספח ב' כולל הנחיות נוספות למדידת השווי ההוגן של מניות ואופציות למניות, תוך התמקדות בתנאים הספציפיים המהווים מאפיינים מקובלים בהענקת מניות או אופציות למניות לעובדים.

הטיפול בתנאי הבשלה

19. הענקת מכשירים הוניים עשויה להיות מותנית בקיום תנאי הבשלה מוגדרים. לדוגמה, הענקה של מניות או של אופציות למניות לעובד, מותנית, באופן רגיל, בהמשך עבודתו בישות לתקופת זמן מוגדרת. הענקות עשויות להיות מותנות בקיומם של תנאי ביצוע, כגון השגת צמיחה מוגדרת ברווח או עלייה מוגדרת במחיר המניה של הישות. תנאי הבשלה, למעט תנאי שוק לא יובאו בחשבון באמידת השווי ההוגן של המניות או של האופציות למניות במועד המדידה. במקום זאת, תנאי הבשלה למעט תנאי שוק יובאו בחשבון על ידי התאמת מספר המכשירים ההוניים הכלול במדידת סכום העסקה. בעקבות תיאום זה, הסכום שיוכר בגין סחורות או שירותים שהתקבלו תמורת המכשירים ההוניים המוענקים יתבסס על מספר המכשירים ההוניים, אשר הבשילו, בסופו של דבר. מכאן, שעל בסיס מצטבר, לא יוכר סכום כלשהו בגין סחורות או שירותים שהתקבלו אם המכשירים ההוניים המוענקים אינם מבשילים עקב אי עמידה בתנאי הבשלה, למעט תנאי שוק לדוגמה הצד שכנגד כשל בהשלמת תקופת שירות מוגדרת, או שהצד שכנגד לא קיים תנאי ביצוע, בכפוף לדרישות סעיף 21.

20. כדי ליישם את דרישות סעיף 19, הישות תכיר בסכום בגין הסחורות או השירותים שהתקבלו במהלך תקופת ההבשלה בהתבסס על האומדן הזמין הטוב ביותר של מספר המכשירים ההוניים הצפויים להבשיל. הישות תעדכן אומדן זה, במידת הצורך, אם מידע שהתקבל לאחר מכן מצביע על כך שמספר המכשירים ההוניים הצפויים להבשיל שונה מאומדנים קודמים. במועד ההבשלה, הישות תעדכן את האומדן כדי להשוותו למספר המכשירים ההוניים שהבשילו, בסופו של דבר, בכפוף לדרישות סעיף 21.

⁽³⁾ בתקן זה תורגם המונח expected כיצפוי.

[†] תוקן על ידי סעיף 91(ב) לתקן חשבונאות מספר 27 בתחילה מ-2007.1.1.

[‡] תוקן בעת פרסום תקן חשבונאות מספר 24 (מעודכן 2018) בתחילה מ-2018.1.1.

21. תנאי שוק, כגון, מחיר יעד של מניה, שבהם הותנתה ההבשלה (או יכולת המימוש), יובאו בחשבון באמידת השווי ההוגן של המכשירים ההוניים המוענקים. משום כך, לגבי הענקת מכשירים הוניים עם תנאי שוק, הישות תכיר בסחורות או בשירותים שהתקבלו מהצד שכנגד, אשר מקיים את כל התנאים האחרים להבשלה (כגון, שירותים שהתקבלו מעובד הממשיך בעבודתו בישות במהלך תקופת השירות המוגדרת), ללא תלות בקיומו של תנאי השוק.

הטיפול בתנאים שאינם תנאי הבשלה

21.א. באופן דומה, ישות תביא בחשבון את כל התנאים שאינם תנאי הבשלה באמידת השווי ההוגן של המכשירים ההוניים המוענקים. לכן, בגין הענקת של מכשירים הוניים עם תנאים שאינם תנאי הבשלה, הישות תכיר בסחורות ובשירותים שהתקבלו מהצד שכנגד ואשר מקיימים את כל תנאי ההבשלה שאינם תנאי שוק (לדוגמה, שירותים שהתקבלו מעובד שנשאר בשירות לתקופת השירות המוגדרת), ללא קשר אם התקיימו התנאים שאינם תנאי הבשלה.

הטיפול במאפיין הענקה מחדש (reload feature)

22. באשר לאופציות שלהן מאפיין הענקה מחדש, אין להביא בחשבון את מאפיין הענקה מחדש באמידת השווי ההוגן של אופציות המוענקות במועד המדידה. במקום זאת, אופציה שמוענקת מחדש (reload option) תדווח כהענקה של אופציה חדשה, אם וכאשר אופציה כזאת מוענקת לאחר מכן.

לאחר מועד ההבשלה

23. לאחר שהישות הכירה בסחורות או שירותים שהתקבלו בהתאם לסעיפים 10-22, ובגידול מקביל בהון העצמי, הישות לא תבצע תיאום נוסף לסך הכולל של ההון העצמי לאחר מועד ההבשלה. לדוגמה, הישות לא תבטל לאחר מכן סכום שהוכר בגין שירותים שהתקבלו מעובד, אם המכשירים ההוניים שהבשילו חולטו (forfeited) במועד מאוחר יותר או, במקרה של אופציות למניות, האופציות אינן ממומשות. עם זאת, דרישה זאת אינה מונעת מהישות להכיר בהעברה בתוך ההון העצמי, היינו, העברה מרכיב אחד של הון עצמי למשנהו.

מקרים שבהם לא ניתן לאמוד באופן מהימן את השווי ההוגן של מכשירים הוניים

24. דרישות סעיפים 16-23 חלות כאשר הישות נדרשת למדוד עסקת תשלום מבוסס מניות בהתייחס לשווי ההוגן של המכשירים ההוניים המוענקים. במקרים נדירים, יתכן שהישות לא תהיה מסוגלת לאמוד באופן מהימן את השווי ההוגן של המכשירים ההוניים המוענקים במועד המדידה, בהתאם לדרישות סעיפים 16-22. רק במקרים נדירים אלה, הישות תבצע, במקום זאת, את הדברים הבאים:

(א) הישות תמדוד את המכשירים ההוניים לפי שווי הפנימי (INTRINSIC VALUE), לראשונה, במועד שבו הישות מקבלת את הסחורות או שהצד שכנגד מספק את השירותים ולאחר מכן בסוף כל תקופת דיווח ובמועד הסילוק הסופי, כאשר כל שינוי בשווי הפנימי מוכר ברווח או הפסד. באשר להענקה של אופציות למניות, הסדר התשלום מבוסס המניות מסולק באופן סופי עם מימוש האופציות, עם החילוט שלהן (כגון, בעת הפסקת עבודתו של העובד) או עם פקיעתן (כגון, בתום חיי האופציה).

(ב) הישות תכיר בסחורות או בשירותים שהתקבלו בהתבסס על מספר המכשירים ההוניים אשר יבשילו, בסופו של דבר, או (כאשר הדבר מתאים) ימומשו. לדוגמה, לצורך יישום דרישה זו לאופציות למניות, הישות תכיר בסחורות או בשירותים שהתקבלו במהלך תקופת ההבשלה, אם בכלל, בהתאם לסעיפים 14 ו-15, פרט לכך שהדרישות שבסעיף 15(ב) בנוגע לתנאי שוק אינן חלות. הסכום המוכר בגין סחורות או שירותים שהתקבלו במהלך תקופת ההבשלה יתבסס על מספר האופציות למניות שצפוי להבשיל. הישות תעדכן אומדן זה, במידת הצורך, אם מידע שהתקבל לאחר מכן מצביע על כך שמספר האופציות למניות שצפוי להבשיל יהיה שונה מאומדנים קודמים. במועד ההבשלה, הישות תעדכן את האומדן כדי שיהיה שווה למספר המכשירים ההוניים שהבשילו, בסופו של דבר. לאחר מועד

⁰ נוסף בעת פרסום תקן חשבונאות מספר 24 (מעודכן 2018) בתחילה מ-2018.1.1.

ההבשלה, הישות תבטל את הסכום שהוכר בגין סחורות או שירותים שהתקבלו, אם מאוחר יותר חולטו האופציות למניות, או שפקעו בתום חיי האופציה למניה.

25. אם ישות מיישמת את סעיף 24, אין צורך ליישם את סעיפים 26-29, מאחר שתיקונים כלשהם לתנאים לפיהם הוענקו המכשירים ההוניים יובאו בחשבון כאשר מיושמת שיטת השווי הפנימי, שפורטה בסעיף 24. עם זאת, אם ישות מסלקת הענקה של מכשירים הוניים שלגביהם יושם סעיף 24, אזי:

(א) אם הסילוק מתרחש במהלך תקופת ההבשלה, על הישות לטפל בסילוק כהאצה של ההבשלה, ולכן עליה להכיר באופן מיידי בסכום שאחרת היה מוכר בגין שירותים שהתקבלו על פני יתרת תקופת ההבשלה.

(ב) סכום כלשהו ששולם על ידי הישות במסגרת הסילוק יטופל כרכישה חזרה של מכשירים הוניים, היינו, כהפחתה מההון העצמי, פרט לאותו חלק מהתשלום העולה על השווי הפנימי של המכשירים ההוניים, כשהוא נמדד למועד הרכישה חזרה. כל עודף כזה יוכר כהוצאה.

תיקונים לתנאים לפיהם הוענקו מכשירים הוניים, כולל ביטולים וסילוקים

26. ישות עשויה לתקן את התנאים שלפיהם הוענקו המכשירים ההוניים. לדוגמה, הישות יכולה להפחית את מחיר המימוש של אופציות שהוענקו לעובדים (היינו - לתמחר מחדש את האופציות), דבר המביא לעליית השווי ההוגן של אותן אופציות. הדרישות בסעיפים 27-29 לטיפול בתוצאות התיקונים, הינן בהקשר של עסקאות תשלום מבוסס מניות עם עובדים. ברם, דרישות אלה תיושמה גם לגבי עסקאות תשלום מבוסס מניות עם צדדים שאינם עובדים, הנמדדות בהתייחס לשווי ההוגן של המכשירים ההוניים שהוענקו. במקרה האחרון, יש להתייחס לאזכור כלשהו בסעיפים 27-29 בהקשר למועד ההענקה כמועד שבו הישות מקבלת את הסחורות או שהצד שכנגד מספק את השירותים.

27. הישות תמשיך להכיר בשירותים שהתקבלו כשהם נמדדים לפי השווי ההוגן של המכשירים ההוניים המוענקים במועד ההענקה, אלא אם כן מכשירים הוניים אלה אינם מבטלים עקב אי עמידה בתנאי הבשלה (למעט תנאי שוק) שהוגדר במועד ההענקה. דרישה זו חלה ללא קשר לתיקונים כלשהם לתנאים שלפיהם הוענקו המכשירים ההוניים, או לביטול או לסילוק של אותה הענקה של מכשירים הוניים. נוסף לכך, הישות תכיר בהשפעות תיקונים המגדילים את השווי ההוגן הכולל של הסדר תשלום מבוסס מניות או שהם מיטיבים עם העובד באופן אחר. הנחיות ליישום דרישה זו מפורטות בנספח ב'.

28. אם הענקה של מכשירים הוניים מבוטלת או מסולקת במהלך תקופת ההבשלה (פרט להענקה שבוטלה בדרך של חילוט כאשר תנאי ההבשלה לא קוימו) אזי:

(א) הישות תטפל בביטול או בסילוק כהאצת ההבשלה, ולכן תכיר באופן מיידי בסכום שאחרת היה מוכר בגין שירותים שהתקבלו על פני יתרת תקופת ההבשלה.

(ב) תשלום כלשהו לעובד בעת ביטול או סילוק של ההענקה יטופל כרכישה חזרה של זכות הונית, היינו - כהפחתה מההון העצמי, פרט למידה שבה התשלום עולה על השווי ההוגן של המכשירים ההוניים המוענקים, כשהוא נמדד במועד הרכישה חזרה. כל עודף כזה יוכר כהוצאה. אולם, אם הסדר התשלום מבוסס המניות כלל רכיבים של התחייבות, הישות תמדוד מחדש את השווי ההוגן של ההתחייבות במועד הביטול או הסילוק. כל תשלום שבוצע על מנת לסלק את רכיב ההתחייבות יטופל כסילוק של ההתחייבות.

(ג) אם מוענקים לעובד מכשירים הוניים חדשים, ובמועד הענקת מכשירים הוניים אלה, הישות רואה במכשירים ההוניים החדשים כמחליפים מכשירים הוניים מבוטלים, הישות תטפל בהענקה של המכשירים ההוניים המחליפים, באופן זהה לתיקון של ההענקה המקורית של מכשירים הוניים, בהתאם לסעיף 27 ולהנחיות שבנספח ב'. השווי ההוגן התוספתי שהוענק הוא הפרש בין השווי ההוגן של המכשירים ההוניים המחליפים לבין השווי ההוגן נטו של המכשירים ההוניים המבוטלים, במועד שבו מוענקים המכשירים

¹ תוקן בעת פרסום תקן חשבונאות מספר 24 (מעודכן 2018) בתחילה מ-2018.1.1.

ההונויים המחליפים. השווי ההוגן נטו של המכשירים ההונויים המבוטלים הוא שווים ההוגן, מייד לפני הביטול, בניכוי הסכום של תשלום כלשהו לעובד בשל ביטול המכשירים ההונויים, המטופל כהפחתה מההון העצמי בהתאם לסעיף 28(ב) לעיל. אם הישות אינה רואה במכשירים ההונויים החדשים שהוענקו כמכשירים הונויים המחליפים את המכשירים ההונויים המבוטלים, הישות תטפל באותם מכשירים הונויים חדשים כהענקה חדשה של מכשירים הונויים.

28.א^א אם הישות או הצד שכנגד יכולים לבחור אם לקיים תנאי שאינו תנאי הבשלה, הישות תטפל באי העמידה בתנאי שאינו תנאי הבשלה על ידי הישות או על ידי הצד שכנגד במהלך תקופת ההבשלה כביטול.

29. אם הישות רוכשת חזרה מכשירים הונויים שהבשילו, התשלום לעובד יטופל כהפחתה מההון העצמי, פרט למידה שבה התשלום עולה על השווי ההוגן של המכשירים ההונויים שנרכשו חזרה, כשהם נמדדים במועד הרכישה חזרה. כל עודף כזה יוכר כהוצאה.

עסקאות תשלום מבוסס מניות המסולקות במזומן

30.א^א באשר לעסקאות תשלום מבוסס מניות המסולקות במזומן, הישות תמדוד את הסחורות או השירותים שנרכשו ואת ההתחייבות שהתהוותה לישות לפי השווי ההוגן של ההתחייבות, בכפוף לדרישות של סעיפים 31-33. עד לסילוק ההתחייבות, הישות תמדוד מחדש את השווי ההוגן של ההתחייבות בסוף כל תקופת דיווח ובמועד הסילוק, כאשר שינויים כלשהם בשווי ההוגן מוכרים ברווח או הפסד לתקופה.

31.א^א לדוגמה, ישות עשויה להעניק לעובדים זכויות לעליית ערך מניות (share appreciation rights) כחלק מחבילת התגמול שלהם, לפיהן העובדים יהיו זכאים לתשלום עתידי במזומן (במקום מכשיר הוני), המבוסס על עליית מחיר המניה של הישות מרמה מוגדרת תוך תקופת זמן מוגדרת. לחלופין, ישות יכולה להעניק לעובדיה זכות לקבל תשלום עתידי במזומן על ידי הענקת זכות למניות (כולל מניות שיונפקו עם המימוש של אופציות למניות) הניתנות לפדיון, באופן מחייב (כגון, עם הפסקת ההעסקה) או לפי בחירתו של העובד. הסדרים אלה מהווים דוגמאות לעסקאות תשלום מבוסס מניות המסולקות במזומן. זכויות לעליית ערך מניות משמשות להמחשת דרישות אחדות בסעיפים 32-33; אולם, הדרישות בסעיפים אלה חלות על כל עסקאות תשלום מבוסס מניות המסולקות במזומן.

32. הישות תכיר בשירותים שהתקבלו, ובהתחייבות לשלם בעד אותם שירותים, עם הספקת השירותים על ידי העובדים. לדוגמה, זכויות מסוימות לעליית ערך מניות מבשילות באופן מידי, ולכן העובדים אינם נדרשים להשלים תקופת שירות מוגדרת כדי להפוך זכאים לתשלום במזומן. בהעדר ראייה סותרת, על הישות להניח שהשירותים שסופקו על ידי העובדים תמורת הזכויות לעליית ערך מניות, אכן התקבלו. לפיכך, הישות תכיר באופן מידי בשירותים שהתקבלו ובהתחייבות לשלם בעבורם. אם הזכויות לעליית ערך מניות אינן מבשילות עד להשלמת תקופת שירות מוגדרת, הישות תכיר בשירותים שהתקבלו, ובהתחייבות לשלם בעבורם, עם הספקת השירותים על ידי העובדים במהלך אותה תקופה.

33.א^א ההתחייבות תימדד לראשונה ובסוף כל תקופת דיווח עד סילוקה, בשווי ההוגן של הזכויות לעליית ערך מניות, על ידי יישום מודל לתמחור אופציות, תוך התחשבות בתנאים שלפיהם הוענקו הזכויות לעליית ערך מניות, והיקף השירות שהעובדים סיפקו עד אותו מועד בכפוף לדרישות של סעיפים 33-א33. ישות עשויה לתקן את התנאים שלפיהם מוענק תשלום מבוסס מניות המסולק במזומן. הנחיות לגבי תיקון של עסקת תשלום מבוסס מניות אשר משנה את סיווגה ממסולקת במזומן למסולקת במכשירים הונויים ניתנות בסעיפים 444-ב444 בנספח ב.

^א נוסף בעת פרסום תקן חשבונאות מספר 24 (מעודכן 2018) בתחילה מ-2018.1.1.

^ב תוקן בעת פרסום תקן חשבונאות מספר 24 (מעודכן 2018) בתחילה מ-2018.1.1.

^ג תוקן בעת פרסום תקן חשבונאות מספר 24 (מעודכן 2018) בתחילה מ-2018.1.1.

^ד תוקן בעת פרסום תקן חשבונאות מספר 24 (מעודכן 2018) בתחילה מ-2018.1.1.

הטיפול בתנאי הבשלה ובתנאים שאינם תנאי הבשלה

33א. ¹⁰ עסקת תשלום מבוסס מניות המסולקת במזומן עשויה להיות מותנית בקיום תנאי הבשלה מוגדרים. הענקות עשויות להיות מותנות בקיומם של תנאי ביצוע, כגון השגת צמיחה מוגדרת ברווח או עלייה מוגדרת במחיר המניה של הישות. תנאי הבשלה, למעט תנאי שוק, לא יובאו בחשבון באמידת השווי ההוגן של תשלום מבוסס מניות המסולק במזומן במועד המדידה. במקום זאת, תנאי הבשלה, למעט תנאי שוק, יובאו בחשבון על ידי תיאום מספר המענקים הכלול במדידת ההתחייבות הנובעת מהעסקה.

33ב. ¹⁰ כדי ליישם את הדרישות בסעיף 33א, הישות תכיר בסכום בגין הסחורות או השירותים שהתקבלו במהלך תקופת ההבשלה. סכום זה יתבסס על האומדן הניתן להשגה הטוב ביותר של מספר המענקים החזויים להבשיל. הישות תעדכן אומדן זה, במידת הצורך, אם מידע שהתקבל לאחר מכן מצביע על כך שמספר המענקים החזויים להבשיל שונה מאומדנים קודמים. במועד ההבשלה, הישות תעדכן את האומדן כדי להשוותו למספר המענקים שהבשילו, בסופו של דבר.

33ג. ¹⁰ תנאי שוק, כגון, מחיר יעד של מניה, שבהם הותנתה ההבשלה (או יכולת המימוש), כמו גם תנאים שאינם תנאי הבשלה, יובאו בחשבון באמידת השווי ההוגן של התשלום מבוסס המניות המסולק במזומן המוענק ובמדידה מחדש של השווי ההוגן בסוף כל תקופת דיווח ובמועד הסילוק.

33ד. ¹⁰ כתוצאה מיישום סעיפים 30-33ג, הסכום המצטבר שיוכר, בסופו של דבר, בגין סחורות או שירותים שהתקבלו תמורת התשלום מבוסס המניות המסולק במזומן שווה למזומן המשולם.

עסקאות תשלום מבוסס מניות הכוללות מאפיין סילוק נטו עבור מחויבויות לניכוי מס במקור

33ה. ¹⁰ חוקי מס או תקנות מס עשויים לחייב ישות לנכות במקור סכום בגין מחויבות מס של עובד הקשורה לתשלום מבוסס מניות ולהעביר סכום זה, בדרך כלל במזומן, לרשות המס בשם העובד. על מנת לקיים מחויבות זו, התנאים של הסדר התשלום מבוסס המניות עשויים להתיר לישות או לדרוש מהישות לנכות במקור את מספר המכשירים ההוניים השווה לערך הכספי של מחויבות המס של העובד מהמספר הכולל של מכשירים הוניים שאחרת היו מונפקים לעובד במימוש (או בהבשלה) של התשלום מבוסס המניות (כלומר להסדר התשלום מבוסס המניות יש 'מאפיין סילוק נטו').

33ו. ¹⁰ כחריג לדרישות בסעיף 34, העסקה המתוארת בסעיף 33ה תסווג במלואה כעסקת תשלום מבוסס מניות המסולקת במכשירים הוניים, אילו היא הייתה מסווגת כך בהיעדר מאפיין הסילוק נטו.

33ז. ¹⁰ הישות מיישמת את סעיף 29 לתקן זה כדי לטפל בניכוי במקור של מניות למימון התשלום לרשות המס בגין מחויבות המס של העובד הקשורה לתשלום מבוסס מניות. לפיכך, התשלום שבוצע יטופל כהפחתה מההון העצמי בגין המניות המנוכות במקור, פרט למידה שבה התשלום עולה על השווי ההוגן במועד הסילוק נטו של המכשירים ההוניים המנוכים במקור.

33ח. ¹⁰ החריג בסעיף 33ו אינו חל על:

(א) הסדר תשלום מבוסס מניות הכולל מאפיין סילוק נטו שלגביו לא קיימת מחויבות לישות בהתאם לחוקי מס או לתקנות מס לנכות במקור סכום בגין מחויבות מס של עובד הקשורה לאותו תשלום מבוסס מניות; או

(ב) מכשירים הוניים כלשהם שהישות מנכה במקור מעבר למחויבות המס של העובד הקשורה לתשלום מבוסס המניות (כלומר, הישות ניכתה במקור כמות מניות העולה על הערך הכספי של מחויבות המס של העובד). מניות עודפות כאלה שנוכו במקור יטופלו כתשלום מבוסס מניות המסולק במזומן כאשר סכום זה משולם במזומן (או בנכסים אחרים) לעובד.

¹⁰ נוסף בעת פרסום תקן חשבונאות מספר 24 (מעודכן 2018) בתחילה מ-2018.1.1.

עסקאות תשלום מבוסס מניות עם חלופת תשלום במזומן

34. באשר לעסקאות תשלום מבוסס מניות שבהן תנאי ההסדר מאפשרים לישות או לצד שכנגד בחירה בין סילוק העסקה על ידי הישות במזומן (או בנכסים אחרים) לבין סילוק באמצעות הנפקת מכשירים הוניים שלה, הישות תטפל באותה עסקה, או ברכיביה, כעסקת תשלום מבוסס מניות המסולקת במזומן אם, ועד למידה שבה, התהוותה לישות התחייבות לסלק את העסקה במזומן או בנכסים אחרים, או כעסקת תשלום מבוסס מניות המסולקת במכשירים הוניים אם, ועד למידה שבה, לא התהוותה לישות התחייבות כזאת.

עסקאות תשלום מבוסס מניות שבהן תנאי ההסדר מאפשרים לצד שכנגד בחירת אופן הסילוק

35. אם ישות העניקה לצד שכנגד את הזכות לבחור אם עסקת תשלום מבוסס מניות מסולקת במזומן⁽⁴⁾ או על ידי הנפקת מכשירים הוניים, הישות העניקה מכשיר פיננסי מורכב, הכולל רכיב של חוב (היינו - זכותו של הצד שכנגד לדרוש תשלום במזומן) ורכיב הוני (היינו - זכותו של הצד שכנגד לדרוש סילוק במכשירים הוניים במקום במזומן). באשר לעסקאות עם צדדים שאינם עובדים, שבהן השווי ההוגן של הסחורות או של השירותים שהתקבלו נמדד במישרין, הישות תמדוד את הרכיב ההוני של המכשיר הפיננסי המורכב כהפרש בין השווי ההוגן של הסחורות או של השירותים שהתקבלו לבין השווי ההוגן של רכיב החוב, במועד שבו מתקבלים הסחורות או השירותים.

36. באשר לעסקאות אחרות, כולל עסקאות עם עובדים, הישות תמדוד את השווי ההוגן של המכשיר הפיננסי המורכב במועד המדידה, תוך התחשבות בתנאים שלפיהם הוענקו הזכויות למזומן או למכשירים הוניים.

37. לצורך יישום סעיף 36, הישות תמדוד תחילה את השווי ההוגן של רכיב החוב, ולאחר מכן תמדוד את השווי ההוגן של הרכיב ההוני - תוך הבאה בחשבון שהצד שכנגד מוכרח לוותר על הזכות לקבל מזומן כדי לקבל את המכשיר ההוני. השווי ההוגן של המכשיר הפיננסי המורכב הינו הסכום הכולל של השווי ההוגן של שני הרכיבים. עם זאת, עסקאות תשלום מבוסס מניות שבהן יש לצד שכנגד אפשרות בחירה של אופן הסילוק, בנויות לעתים קרובות, כך שהשווי ההוגן של חלופה אחת לסילוק זהה לשווי ההוגן של החלופה האחרת. לדוגמה, יתכן שלצד שכנגד תהיה אפשרות בחירה בין קבלת אופציות למניות לבין קבלת זכויות לעליית ערך מניות המסולקות במזומן. במקרים כאלה, השווי ההוגן של הרכיב ההוני הוא אפס, ומכאן שהשווי ההוגן של המכשיר הפיננסי המורכב זהה לשווי ההוגן של רכיב החוב. ולהיפך, אם השווי ההוגן של חלופות הסילוק שונה, השווי ההוגן של הרכיב ההוני יהיה, בדרך כלל, גדול מאפס. במקרה כזה, השווי ההוגן של המכשיר הפיננסי המורכב יהיה גדול מהשווי ההוגן של רכיב החוב.

38. הישות תטפל בנפרד בסחורות או שירותים שהתקבלו או שנרכשו בגין כל אחד מהרכיבים של המכשיר הפיננסי המורכב. לגבי רכיב החוב, הישות תכיר בסחורות או בשירותים שנרכשו, ובהתחייבות לשלם בעבורם, עם הספקת הסחורות או השירותים על ידי הצד שכנגד, בהתאם לדרישות החלות על עסקאות תשלום מבוסס מניות המסולקות במזומן (סעיפים 30-33). לגבי הרכיב ההוני (במידה וקיים), הישות תכיר בסחורות או בשירותים שהתקבלו, ובגידול בהון העצמי, כאשר הצד שכנגד מספק את הסחורות או השירותים, בהתאם לדרישות החלות על עסקאות תשלום מבוסס מניות המסולקות במכשירים הוניים (סעיפים 10-29).

39. במועד הסילוק, הישות תמדוד מחדש את ההתחייבות לפי השווי ההוגן שלה. אם הישות מנפיקה מכשירים הוניים כסילוק במקום לשלם מזומן, ההתחייבות תועבר ישירות להון העצמי, כתמורה למכשירים ההוניים שהונפקו.

40. אם הישות משלמת במזומן במועד הסילוק במקום להנפיק מכשירים הוניים, התשלום ייחשב כסילוק ההתחייבות במלואה. רכיב הוני כלשהו שהוכר לפני כן, יישאר בתוך ההון העצמי. על ידי בחירת מזומן כסילוק, הצד שכנגד ויתר על זכותו לקבל מכשירים הוניים. ברם, דרישה זאת אינה מונעת מהישות להכיר בהעברה בתוך ההון העצמי, היינו - העברה מרכיב אחד של הון עצמי למשנהו.

⁽⁴⁾ הערה - בסעיפים 35-43, כל האזכורים למזומן כוללים גם נכסים אחרים של הישות.

עסקאות תשלום מבוסס מניות שבהן תנאי ההסדר מאפשרים לישות בחירת אופן הסילוק

41. באשר לעסקת תשלום מבוסס מניות שבה תנאי ההסדר מאפשרים לישות בחירה בין סילוק במזומן לבין סילוק באמצעות הנפקת מכשירים הוניים שלה, על הישות לקבוע אם יש לה מחויבות בהווה, לסלק את העסקה האמורה במזומן ולטפל בה בהתאם. לישות קיימת מחויבות בהווה לסלק במזומן אם הבחירה בסילוק בדרך של מכשירים הוניים אינה ישימה (כגון, משום שהישות מנועה מבחינה משפטית להנפיק מניות), או שלישות נוהג מהעבר או מדיניות מוצהרת של סילוק במזומן, או שהיא, בדרך כלל, מסלקת במזומן כאשר הצד שכנגד מבקש זאת.
42. אם לישות קיימת מחויבות בהווה לסלק במזומן, עליה לטפל בעסקה זו בהתאם לדרישות החלות לגבי עסקאות תשלום מבוסס מניות המסולקות במזומן, כאמור בסעיפים 30-33.
43. אם מחויבות כזו אינה קיימת, הישות תטפל בעסקה בהתאם לדרישות החלות לגבי עסקאות תשלום מבוסס מניות המסולקות במכשירים הוניים, כאמור בסעיפים 10-29. בעת הסילוק:
- (א) אם הישות בוחרת לסלק במזומן, התשלום במזומן יטופל כרכישה חזרה של זכות הונית, היינו - כהפחתה מההון העצמי, למעט האמור בסעיף 43(ג) להלן.
- (ב) אם הישות בוחרת לסלק על ידי הנפקת מכשירים הוניים, לא נדרש טיפול חשבונאי נוסף (למעט העברה מרכיב הוני אחד בהון העצמי למשנהו, במידת הצורך), למעט האמור בסעיף 43(ג) להלן.
- (ג) אם הישות בוחרת בחלופת הסילוק שלה השווי ההגון הגבוה יותר במועד הסילוק, הישות תכיר בהוצאה נוספת בגין עודף השווי שניתן, היינו - ההפרש בין סכום המזומן ששולם לבין השווי ההגון של המכשירים ההוניים שאחרת היו מונפקים, או ההפרש בין השווי ההגון של המכשירים ההוניים שהונפקו לבין סכום המזומן, שאחרת היה משולם, לפי המקרה המתאים.

עסקאות תשלום מבוסס מניות בין ישויות הקבוצה (תיקונים משנת 2017)

43.א. עבור עסקאות תשלום מבוסס מניות בין ישויות הקבוצה, הישות המקבלת את הסחורות או השירותים תמדוד, בדוחותיה הכספיים, את הסחורות או השירותים שהתקבלו כעסקת תשלום מבוסס מניות המסולקות במכשירים הוניים או כעסקת תשלום מבוסס מניות המסולקות במזומן על ידי הערכת:

(א) המהות של המענקים שהוענקו, וכן

(ב) זכויותיה ומחויבויותיה העצמיות.

הסכום המוכר על ידי הישות המקבלת את הסחורות או השירותים עשוי להיות שונה מהסכום המוכר על ידי הקבוצה המאוחדת או על ידי ישות אחרת בקבוצה המסלקת את עסקת התשלום מבוסס המניות.

43.ב. הישות המקבלת את הסחורות או השירותים תמדוד את הסחורות או השירותים שהתקבלו כעסקת תשלום מבוסס מניות המסולקות במכשירים הוניים כאשר:

(א) המענקים שהוענקו הם המכשירים ההוניים שלה עצמה, או

(ב) לישות אין מחויבות לסלק את עסקת התשלום מבוסס המניות.

הישות תמדוד מחדש לאחר מכן כל עסקת תשלום מבוסס מניות המסולקות במכשירים הוניים רק עבור שינויים בתנאי ההבשלה שאינם תנאי שוק בהתאם לסעיפים 19-21. בכל הנסיבות האחרות,

¹⁰ נוסף בעת פרסום תקן חשבונאות מספר 24 (מעודכן 2018) בתחילה מ-2018.1.1.

הישות המקבלת את הסחורות או השירותים תמדוד את הסחורות או השירותים שהתקבלו כעסקת תשלום מבוסס מניות המסולקת במזומן.

ג43. ¹⁷ הישות המסלקת עסקת תשלום מבוסס מניות כאשר ישות אחרת בקבוצה קיבלה את הסחורות או השירותים תכיר את העסקה כעסקת תשלום מבוסס מניות המסולקת במכשירים הוניים רק אם היא מסולקת במכשירים ההוניים של הישות עצמה. אחרת, העסקה תוכר כעסקת תשלום מבוסס מניות המסולקת במזומן.

ד43. ¹⁷ חלק מהעסקאות הקבוצתיות כוללות הסדרי פירעון הדורשים מישות אחת בקבוצה לשלם לישות אחרת בקבוצה עבור הספקה של תשלומים מבוססי מניות לספקי סחורות או שירותים. במקרים כאלה, הישות המקבלת את הסחורות או השירותים תטפל בעסקת תשלום מבוסס מניות בהתאם לסעיף 43 מבלי להתחשב בהסדרי הפירעון בתוך הקבוצה.

גילויים

44. ישות תיתן גילוי למידע המאפשר למשתמשים בדוחות הכספיים להבין את המהות וההיקף של הסדרי תשלום מבוסס מניות שהיו קיימים במהלך התקופה.

45. לצורך יישום העיקרון שבסעיף 44, על הישות לתת גילוי לפחות לדברים הבאים:

(א) תיאור של כל אחד מסוגי ההסדרים של תשלום מבוסס מניות שהיו קיימים בכל נקודת זמן במהלך התקופה, כולל התנאים הכלליים של כל אחד מההסדרים, כגון דרישות להבשלה, התאמת מחיר המימוש כתוצאה מחלוקת דיבידנד, התקופה המירבית של האופציות המוענקות, ושיטת הסילוק (כגון, במזומן או במכשירים הוניים). ישות שלה סוגים דומים במהותם של הסדרי תשלום מבוסס מניות יכולה לקבץ מידע זה, אלא אם כן גילוי נפרד לכל אחד מההסדרים נחוץ כדי לקיים את העיקרון בסעיף 44.

(ב) מספר האופציות למניות והממוצע המשוקלל של מחירי המימוש שלהן, לגבי כל אחת מקבוצות האופציות הבאות:

(1) קיימות במחזור (outstanding) לתחילת התקופה;

(2) שהוענקו במהלך התקופה;

(3) שחולטו במהלך התקופה;

(4) שמומשו במהלך התקופה;

(5) שפקעו במהלך התקופה;

(6) קיימות במחזור (outstanding) בתום התקופה;

(7) שניתנות למימוש בתום התקופה.

(ג) ¹⁷ הממוצע המשוקלל של מחיר המניה במועד המימוש, באשר לאופציות למניות שמומשו במהלך התקופה. אם אופציות מומשו באופן סדיר במהלך התקופה, הישות יכולה במקום זאת לתת גילוי לממוצע המשוקלל של מחיר המניה במהלך התקופה.

(ד) באשר לאופציות למניות הקיימות במחזור לתום התקופה, תחום של מחירי המימוש והממוצע המשוקלל של יתרת אורך החיים החוזי. אם התחום של מחירי המימוש הוא רחב, האופציות הקיימות במחזור יחולקו לתחומים שהם בעלי משמעות להערכת המספר והעיתוי של הנפקת מניות נוספות והמזומן שעשוי להתקבל עם המימוש של אותן אופציות.

¹⁷ נוסף בעת פרסום תקן חשבונאות מספר 24 (מעודכן 2018) בתחילה מ-2018.1.1.

¹⁷ תוקן בעת פרסום תקן חשבונאות מספר 24 (מעודכן 2018) בתחילה מ-2018.1.1.

46. ישות תיתן גילוי למידע המאפשר למשתמשים בדוחות הכספיים להבין כיצד נקבע השווי ההוגן של הסחורות או של השירותים שהתקבלו, או השווי ההוגן של המכשירים ההוניים שהוענקו, במהלך התקופה.

47. אם הישות מדדה בעקיפין את השווי ההוגן של סחורות או שירותים שהתקבלו תמורת מכשירים הוניים של הישות, בהתייחס לשווי ההוגן של המכשירים ההוניים המוענקים, לצורך יישום העיקרון בסעיף 46, הישות תיתן גילוי לפחות לדברים הבאים:

(א) באשר לאופציות למניות שהוענקו במהלך התקופה - הממוצע המשוקלל של השווי ההוגן של אותן אופציות במועד המדידה ומידע לגבי אופן מדידת השווי ההוגן, כולל:

(1) המודל שבו השתמשו לתמחור האופציות והנתונים של אותו מודל, כולל הממוצע המשוקלל של מחיר המניה, מחיר המימוש, והתנודתיות (volatility) הצפויה, חיי האופציה, הדיבידנדים הצפויים, שיעור הריבית חסרת סיכון (risk-free) ונתונים אחרים כלשהם של המודל, כולל השיטה וההנחות ששימשו לצורך הכללת ההשפעות של מימוש מוקדם צפוי.

(2) כיצד נקבעה התנודתיות הצפויה, כולל הסבר בדבר המידה שבה התנודתיות הצפויה התבססה על תנודתיות היסטורית; וכן

(3) אם וכיצד מאפיינים אחרים כלשהם של הענקת האופציה שולבו במדידת השווי ההוגן, כגון תנאי שוק.

(ב) באשר למכשירים הוניים אחרים שהוענקו במהלך התקופה (היינו - כאלה שאינם אופציות למניות) - המספר והממוצע המשוקלל של השווי ההוגן של אותם מכשירים הוניים במועד המדידה, ומידע לגבי אופן מדידת השווי ההוגן, כולל:

(1) אם השווי ההוגן לא נמדד על בסיס מחיר שוק נצפה - כיצד הוא נקבע;

(2) אם וכיצד שולבו דיבידנדים צפויים במדידת השווי ההוגן; וכן

(3) אם וכיצד שולבו מאפיינים אחרים כלשהם של המכשירים ההוניים שהוענקו במדידת השווי ההוגן.

(ג) באשר להסדרי תשלום מבוסס מניות שתוקנו במהלך התקופה:

(1) הסבר לתיקונים אלה;

(2) השווי ההוגן התוספתי שהוענק (כתוצאה מתיקונים אלה); וכן

(3) מידע לגבי אופן מדידת השווי ההוגן התוספתי שהוענק, באופן עקבי לדרישות המפורטות בסעיפים (א) ו-(ב) לעיל, כאשר הדבר מתאים.

48. אם הישות מדדה במישרין את השווי ההוגן של סחורות או שירותים שהתקבלו במהלך התקופה, הישות תיתן גילוי לאופן קביעת אותו שווי הוגן, כגון, אם השווי ההוגן נמדד לפי מחיר שוק של אותם סחורות או שירותים.

49. אם הישות הפריכה את ההנחה בסעיף 13, עליה לתת גילוי לעובדה זו, ולתת הסבר מדוע ההנחה הופרכה.

50. ישות תיתן גילוי למידע המאפשר למשתמשים בדוחות הכספיים להבין את ההשפעה של עסקאות תשלום מבוסס מניות על הרווח או ההפסד של הישות לתקופה ועל מצבה הכספי.

51. לצורך יישום העיקרון בסעיף 50, על הישות לתת גילוי לפחות לדברים הבאים :

(א) ההוצאה הכוללת שהוכרה בתקופה והנובעת מעסקאות תשלום מבוסס מניות שבהן הסחורות או השירותים שהתקבלו לא היו כשירים להכרה כנכסים ולכן הוכרו באופן מיידי כהוצאה, לרבות גילוי נפרד של אותו חלק מההוצאה הכוללת הנובע מעסקאות המטופלות כעסקאות תשלום מבוסס מניות המסולקות במכשירים הוניים ;

(ב) באשר להתחייבויות הנובעות מעסקאות תשלום מבוסס מניות :

(1) סך כל הערך בספרים בתום התקופה ; וכן

(2) סך כל השווי פנימי בתום התקופה של התחייבויות שבגינן זכות הצד שכנגד למזומן או לנכסים אחרים הבשילה עד תום התקופה (כגון, זכויות לעליית ערך מניות שהבשילו).

52. ^ט אם המידע שתקן זה דורש גלולתו אינו ממלא אחר העקרונות שבסעיפים 44, 46 ו-50, הישות תיתן גילוי למידע נוסף כזה שהוא נחוץ כדי לעמוד בדרישות של סעיפים אלה. לדוגמה, אם ישות סיווגה עסקת תשלום מבוסס מניות כלשהי כמסולקת במכשירים הוניים בהתאם לסעיף 33, הישות תיתן גילוי לאומדן של הסכום שהיא מצפה להעביר לרשות המס על מנת לסלק את מחויבות המס של העובד כאשר יש צורך ליידיע משתמשים אודות השפעות תזרימי המזומנים העתידיים הקשורות להסדר התשלום מבוסס המניות.

הוראות מעבר

53. באשר לעסקאות תשלום מבוסס מניות המסולקות במכשירים הוניים, הישות תיישם תקן זה לגבי הענקה של מניות, אופציות למניות או מכשירים הוניים אחרים שהוענקו לאחר 15 במרס, 2005 ואשר טרם הבשילו במועד התחילה.

54. תקן זה מעודד, אך אינו דורש, ליישם את הוראותיו לגבי עסקאות אחרות של תשלום מבוסס מניות המסולקות במכשירים הוניים, אם הישות נתנה גילוי פומבי לשווי ההוגן של אותם מכשירים הוניים, שנקבע במועד המדידה.

55. באשר לעסקאות תשלום מבוסס מניות המסולקות במכשירים הוניים, שלגביהן מיושם תקן זה בהתאם להוראות סעיף 53, על הישות להציג מחדש מידע השוואתי המתייחס לתקופות מיום 15 במרס, 2005. באשר לעסקאות תשלום מבוסס מניות המסולקות במכשירים הוניים, שלגביהן בחרה הישות ליישם תקן זה כאמור בסעיף 54, על הישות להציג מחדש מידע השוואתי המתייחס לתקופות קודמות, וכאשר הדבר רלוונטי, להתאים את יתרת הפתיחה של יתרת הרווח שלא יועד לתקופה המוצגת המוקדמת ביותר.

56. באשר לכל עסקאות תשלום מבוסס מניות המסולקות במכשירים הוניים, שלגביהן תקן זה לא מיושם (כגון, מכשירים הוניים שהוענקו ביום 15 במרס, 2005 או קודם לכן), על הישות, למרות זאת, לתת גילוי למידע שנדרש על ידי סעיפים 44 ו-45.

57. אם, לאחר ה-15 במרס, 2005, ישות עורכת תיקונים לתנאים של עסקת תשלום מבוסס מניות המסולקת במכשירים הוניים, שלגביה תקן זה לא יושם, על הישות, למרות זאת, ליישם את סעיפים 26-29 כדי לטפל בתיקונים אלה. אם ישות עורכת תיקונים לתנאים של עסקת תשלום מבוסס מניות המסולקת במכשירים הוניים לאחר ה-15 במרס, 2005, אך לפני 31 בדצמבר, 2005 על הישות להציג מחדש בדוחות הכספיים לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר, 2006, מידע השוואתי המתייחס לתקופות מיום 15 במרס, 2005 ועד 31 בדצמבר, 2005.

58. באשר להתחייבויות הנובעות מעסקאות תשלום מבוסס מניות והקיימות במועד התחילה של תקן זה, על הישות ליישם את הוראות התקן למפרע (retrospectively). באשר להתחייבויות אלה, על הישות להציג מחדש מידע השוואתי, כולל תיאום של יתרת הפתיחה של יתרת הרווח שלא יועד לתקופה המוקדמת ביותר המוצגת שלגביה הוצג מחדש מידע השוואתי, כאשר הדבר רלוונטי.

^ט תוקן בעת פרסום תקן חשבונאות מספר 24 (מעודכן 2018) בתחילה מ-2018.1.1.

59. תקן זה מעודד, אך אינו דורש, ליישם את הוראותיו למפרע לגבי התחייבויות אחרות הנובעות מעסקאות תשלום מבוסס מניות, לדוגמה, לגבי התחייבויות שסולקו במהלך תקופה ושלגביהן מוצג מידע השוואתי.

א.59³ ישות תיישם את התיקונים בסעיפים 30-31, 33-33ח, ו- 52 ב-44א-44ב כמפורט להלן. תקופות קודמות לא יוצגו מחדש.

(א) התיקונים בסעיפים 44א-44ב חלים רק על תיקונים (modifications) שהתרחשו במועד שבו ישות מיישמת לראשונה את התיקונים או לאחריו.

(ב) התיקונים בסעיפים 30-31 ו- 33-33 חלים על עסקאות תשלום מבוסס מניות שטרם הבשילו במועד שבו ישות מיישמת לראשונה את התיקונים ועל עסקאות תשלום מבוסס מניות שמועד ההענקה שלהן חל במועד שבו ישות מיישמת לראשונה את התיקונים או לאחריו. לגבי עסקאות תשלום מבוסס מניות שטרם הבשילו שהוענקו לפני המועד שבו ישות מיישמת לראשונה את התיקונים, ישות תמדוד מחדש את ההתחייבות באותו מועד ותכיר בהשפעת המדידה מחדש ביתרת הפתיחה של העודפים (או של רכיב אחר של ההון העצמי, כפי שמתאים) של תקופת הדיווח שבה התיקונים מיושמים לראשונה.

(ג) התיקונים בסעיפים 33-ה-33 ח33 והתיקון לסעיף 52 חלים על עסקאות תשלום מבוסס מניות שטרם הבשילו (או שהבשילו אך טרם מומשו), במועד שבו ישות מיישמת לראשונה את התיקונים ועל עסקאות תשלום מבוסס מניות שמועד ההענקה שלהן חל במועד שבו ישות מיישמת לראשונה את התיקונים או לאחריו. לגבי עסקאות תשלום מבוסס מניות (או רכיבים מהן) שטרם הבשילו (או שהבשילו אך טרם מומשו), אשר סווגו קודם לכן כעסקאות תשלום מבוסס מניות המסולקות במזומן אך כעת מסווגות כמסולקות במכשירים הוניים בהתאם לתיקונים, ישות תסווג מחדש את הערך בספרים של ההתחייבות בגין התשלום מבוסס המניות להון העצמי במועד שבו היא מיישמת לראשונה את התיקונים.

ב.59³ על אף האמור בסעיפים 59א ו-61, ישות רשאית ליישם את התיקונים בסעיפים 61 ו-62 למפרע, בכפוף להוראות המעבר בסעיפים 53-59 לתקן זה, בהתאם לתקן חשבונאות מספר 35 מדיניות חשבונאית, שינויים באומדנים חשבונאיים וטעויות אם ורק אם הדבר אפשרי ללא "ראייה לאחור". אם ישות בוחרת ביישום למפרע של אחד התיקונים הכלולים בסעיף 62, עליה לבצע זאת עבור כל התיקונים המתוארים בסעיף 62.

מועד תחילה

60. על ישות ליישם תקן זה לגבי תקופות המתחילות ביום 1 בינואר, 2006 או לאחר מכן. יישום מוקדם מומלץ. אם ישות מיישמת תקן זה לתקופה המתחילה לפני 1 בינואר 2006, עליה לגלות עובדה זאת.

61.³ ישות תיישם את התיקונים הבאים באופן של מכאן ולהבא על עסקאות תשלום מבוסס מניות שמועד ההענקה שלהן חל (או שתוקנו) ביום 1 בינואר 2018 או לאחריו:

(א) התיקון של סעיפים 2 ו-3 וההוספה של סעיפים 3א ו-43א-43ד וכן סעיפים 45, 47, ב50, 54, 56ב-58, ו-60ב בנספח ב בנוגע לטיפול החשבונאי בעסקאות בין ישויות הקבוצה;

(ב) הדרישות שבסעיף 21א בנוגע לטיפול בתנאים שאינם תנאי הבשלה;

(ג) תיקון סעיף 45(ג);

(ד) התיקונים בסעיפים 28 ו-28א בנוגע לביטולים;

(ה) ההגדרות המעודכנות של המונחים הבאים בנספח א;

(1) הבשלה,

³ נוסף בעת פרסום תקן חשבונאות מספר 24 (מעודכן 2018) בתחילה מ-2018.1.1.
20

- (2) תנאי הבשלה,
- (3) תנאי שוק,
- (4) תנאי ביצוע,
- (5) תנאי שירות,
- (6) עסקת תשלום מבוסס מניות המסולקת במזומן,
- (7) עסקת תשלום מבוסס מניות המסולקת במכשירים הוניים,
- (8) הסדר תשלום מבוסס מניות, וכך
- (9) עסקת תשלום מבוסס מניות.

יישום מוקדם מותר. אם ישות מיישמת תיקונים אלה בתקופה שמתחילה לפני 1 בינואר 2018, עליה לתת גילוי לעובדה זו.

62. ^{כא} ישות תיישם את התיקונים לסעיפים 19, 30-31, 33 ו-52 ואת הסעיפים שנוספו 33א-33ח, 59א-59ב ו-44א-44ב לתקופות שנתיות המתחילות ביום 1 בינואר 2018 או לאחריה. יישום מוקדם מותר. אם ישות מיישמת את התיקונים לתקופה מוקדמת יותר, עליה לתת גילוי לעובדה זו.

תיקונים לתקני חשבונאות אחרים

- 63. ^{כא} תקן זה מחליף את תקן חשבונאות מספר 24, תשלום מבוסס מניות, שפורסם בשנת 2006.
- 64. ^{כא} בכל תקני החשבונאות וההבהרות יוחלפו ההפניות לתקן חשבונאות מספר 24, תשלום מבוסס מניות בהפניות לתקן חשבונאות מספר 24 (מעודכן 2018), תשלום מבוסס מניות.

^{כא} נוסף בעת פרסום תקן חשבונאות מספר 24 (מעודכן 2018) בתחילה מ-1.1.2018.

נספח א' מונחים מוגדרים

נספח זה מהווה חלק בלתי נפרד מתקן זה.

עסקת תשלום מבוסס מניות המסולקת במזומן
Cash-Settled Share-Based Payment)
(Transaction)^{כב}

עסקת תשלום מבוסס מניות שבה הישות רוכשת סחורות או שירותים על ידי נטילת התחייבות להעביר מזומן או נכסים אחרים לספק של אותם סחורות או שירותים בסכומים המבוססים על המחיר (או השווי) של **מכשירים הוניים** (כולל מניות או **אופציות למניות**) של הישות או של ישות אחרת בקבוצה.

עובדים ואחרים המספקים שירותים דומים
Employees And Others Providing)
(Similar Services)

יחידים^{כב} המספקים שירותים אישיים לישות ומתקיים לגביהם אחד מהבאים: (א) היחידים נחשבים כעובדי הישות למטרות משפטיות או מיסוי, (ב) היחידים עובדים בעבור הישות בהכוונתה באותו אופן כמו יחידים הנחשבים עובדים למטרות משפטיות או מיסוי, או (ג) השירותים הניתנים הינם דומים לאלה הניתנים על ידי עובדים. לדוגמה, המונח לעיל כולל את כל סגל ההנהלה, היינו, אותם אנשים שלהם סמכות ואחריות לתכנון, להכוונה ולשליטה בפעילויות הישות, כולל דירקטורים שאינם נושאי משרה ביצועית (Non-Executive).

מכשיר הוני (Equity Instrument)

כל חוזה המעיד על זכות שירית (Residual Interest) בנכסים של ישות לאחר ניכוי כל התחייבויותיה.^{כב}

מכשיר הוני מוענק (Equity Instrument)
(Granted)

זכות (מותנית או בלתי מותנית) למכשיר הוני של הישות המוענקת על ידה לצד אחר, על-פי הסדר **תשלום מבוסס מניות** (Share- Arrangement Based Payment).

עסקת תשלום מבוסס מניות שבה הישות
במכשירים הוניים (Equity-Settled Share-Based Payment Transaction)^{כב}

(א) מקבלת סחורות או שירותים כתמורה למכשירים הוניים שלה עצמה (כולל מניות או **אופציות למניות**) או

(ב) מקבלת סחורות או שירותים אך אין לה מחויבות לסלק את העסקה עם הספק.

שווי הוגן (Fair Value)^{כב}

הסכום שבו ניתן להחליף נכס, לסלק התחייבות או להחליף **מכשיר הוני מוענק**, בעסקה בין קונה מרצון לבין מוכר מרצון שאינם קשורים, הפועלים בצורה מושכלת.

^{כב} תוקן בעת פרסום תקן חשבונאות מספר 24 (מעודכן 2018) בתחילה מ-1.1.2018.

⁽⁵⁾ לרבות יחידים הנותנים את שירותיהם באמצעות חברה.
⁽⁶⁾ "המסגרת המושגית" (THE FRAMEWORK) מגדירה התחייבות כמחויבות בהווה של הישות, הנובעת מאירועי העבר, אשר סילוקה עשוי לגרום לתזרים שלילי מהישות של משאבים, הכוללים הטבות כלכליות (היינו, תזרים שלילי של מזומן או נכסים אחרים של הישות).

^{כב} תוקן על ידי סעיף 91(ג) לתקן חשבונאות מספר 27 בתחילה מ-1.1.2007.

מונחים מוגדרים (המשך):

מועד ההענקה (Grant Date)

המועד שבו הישות וצד אחר (כולל עובד) מסכימים להסדר תשלום מבוסס מניות, החל כאשר לישות ולצד שכנגד הבנה משותפת של תנאי ההסדר. במועד ההענקה הישות מעניקה לצד שכנגד זכות למזומן, נכסים אחרים, או מכשירים הוניים של הישות, ובלבד שיתקיימו התנאים המוגדרים להבשלה, אם יש כאלה. אם הסכמה כזו כפופה להליך אישור (לדוגמה, על ידי בעלי המניות), אזי מועד ההענקה הינו המועד שבו הושג האישור.

שווי פנימי (Intrinsic Value)

ההפרש שבין השווי ההוגן של המניות אשר לצד שכנגד זכות (מותנית או בלתי מותנית) לחתום עליהן או הזכות לקבלן, לבין המחיר (במידה וקיים) שהצד שכנגד נדרש (או יידרש) לשלם בעד אותן מניות. לדוגמה, אופציה למניה שמחיר המימוש שלה למניה בעלת שווי הוגן של 20 ש"ח הוא 15 ש"ח, שוויה הפנימי הוא 5 ש"ח.

תנאי שוק (Market Condition) ¹⁷

תנאי ביצוע שבו תלויים מחיר המימוש, הבשלה או יכולת המימוש של מכשיר הוני, אשר קשור למחיר השוק (או לשווי) של המכשירים ההוניים של הישות (או של מכשירים הוניים של ישות אחרת באותה קבוצה), כגון:

(א) השגת מחיר מניה מוגדר או סכום מוגדר של שווי פנימי של אופציה למניה; או

(ב) השגת יעד מוגדר, המבוסס על מחיר השוק (או השווי) של המכשירים ההוניים של הישות (או של מכשירים הוניים של ישות אחרת באותה קבוצה) ביחס למדד מחירי שוק של מכשירים הוניים של ישויות אחרות.

תנאי שוק דורש מהצד שכנגד להשלים תקופת שירות מוגדרת (כלומר תנאי שירות); דרישת השירות יכולה להיות מפורשת או משתמעת.

מועד המדידה (Measurement Date)

המועד שבו, לצורכי תקן זה, השווי ההוגן של המכשירים ההוניים המוענקים נמדד. באשר לעסקאות עם עובדים ואחרים המספקים שירותים דומים, מועד המדידה הינו מועד ההענקה. באשר לעסקאות עם צדדים אחרים שאינם עובדים (ואחרים המספקים שירותים דומים), מועד המדידה הינו המועד שבו הישות מקבלת את הסחורות או שהצד שכנגד מספק את השירותים.

¹⁷ תוקן בעת פרסום תקן חשבונאות מספר 24 (מעודכן 2018) בתחילה מ-1.1.2018.

מונחים מוגדרים (המשך):

תנאי ביצוע (Performance condition) ^{כה}

תנאי הבשלה שדורש:

- (א) מהצד שכנגד להשלים תקופה מוגדרת של שירות (כלומר **תנאי שירות**); דרישת השירות יכולה להיות מפורשת או משתמעת. וכן
- (ב) עמידה ביעד (יעדי) ביצוע מוגדר (מוגדרים) כאשר הצד שכנגד מספק את השירות הנדרש ב- (א).

התקופה של השגת יעד (יעדי) הביצוע:

- (א) לא תמשך מעבר לתום תקופת השירות; וכן
- (ב) יכולה להתחיל לפני תקופת השירות בתנאי שמועד התחילה של יעד הביצוע אינו קודם לתחילת תקופת השירות באופן משמעותי.

יעד ביצוע מוגדר ביחס ל:

- (א) הפעילויות העצמיות של הישות או הפעילויות של ישות אחרת באותה קבוצה (כלומר, תנאי שאינו תנאי שוק); או
- (ב) המחיר (או השווי) של **המכשירים ההוניים** של הישות או המכשירים ההוניים של ישות אחרת באותה קבוצה (כולל מניות ואופציות למניות) (כלומר **תנאי שוק**).

יעד ביצוע עשוי להתייחס לביצוע של הישות בכללותה או לחלק כלשהו של הישות (או לחלק של הקבוצה), כגון מחלקה או עובד בודד.

מאפיין המזכה בהענקה אוטומטית של **אופציות למניות** נוספות, כל אימת שהמחזיק באופציה מממש אופציות שהוענקו לו בעבר תוך שימוש במניות הישות שבידיו, במקום במזומן, לתשלום מחיר המימוש.

מאפיין הענקה מחדש (Reload Feature)

אופציה חדשה **למניה** המוענקת כאשר נעשה שימוש במניה לתשלום מחיר המימוש של **אופציה** קודמת **למניה**.

אופציה שמוענקת מחדש (Reload Option)

תנאי הבשלה שדורש מהצד שכנגד להשלים תקופת שירות מוגדרת שבמהלכה מסופקים שירותים לישות. אם הצד שכנגד, ללא קשר לסיבה, מפסיק לספק שירות במהלך **תקופת ההבשלה**, הוא כשל במילוי התנאי. תנאי שירות אינו דורש עמידה ביעד ביצוע.

תנאי שירות (Service Condition) ^{כה}

^{כה} נוסף בעת פרסום תקן חשבונאות מספר 24 (מעודכן 2018) בתחילה מ-2018.1.1.

מונחים מוגדרים (המשך):

הסכם בין הישות (או ישות אחרת בקבוצת החברות⁽⁷⁾) או כל בעל מניות של ישות כלשהי בקבוצת החברות) לבין צד אחר (כולל עובד) המזכה את הצד האחר בקבלת

הסדר תשלום מבוסס מניות (Share-Based Payment Arrangement)¹³

(א) מזומן או נכסים אחרים של הישות בסכומים, המבוססים על המחיר (או השווי) של **מכשירים הוניים** (כולל מניות או **אופציות למניות**) של הישות או של ישות אחרת בקבוצה, או

(ב) **מכשירים הוניים** (כולל מניות או **אופציות למניות**) של הישות או של ישות אחרת בקבוצה,

ובלבד שמתקיימים **התנאים המוגדרים להבשלה**, אם יש כאלה.

עסקה שלפיה הישות

עסקת תשלום מבוסס מניות (Share-Based Payment Transaction)¹³

(א) מקבלת סחורות או שירותים מהספק של אותם סחורות או שירותים (כולל עובד) **בהסדר תשלום מבוסס מניות**, או

(ב) נוטלת על עצמה מחויבות לסלק עסקה עם ספק **בהסדר תשלום מבוסס מניות** כאשר ישות אחרת בקבוצה מקבלת סחורות או שירותים אלה.

חווה המקנה למחזיק בו את הזכות, אך לא את המחויבות, לחתום על מניות הישות במחיר קבוע או במחיר הניתן לקביעה לתקופת זמן מוגדרת.

אופציה למניה (Share Option)

להפוך להיות זכאי. בהתאם **להסדר תשלום מבוסס מניות**, הזכות של הצד שכנגד לקבל מזומן, נכסים אחרים או **מכשירים הוניים** של הישות מבשילה כשהזכות של הצד שכנגד אינה מותנית עוד בקיום **תנאי הבשלה** כלשהם.

להבשיל (Vest)¹³

תנאי אשר יקבע אם הישות מקבלת את השירותים אשר מזכים את הצד שכנגד לקבל מזומן, נכסים אחרים או **מכשירים הוניים** של הישות, על-פי **הסדר תשלום מבוסס מניות**. תנאי הבשלה הוא **תנאי שירות** או **תנאי ביצוע**.

תנאי הבשלה (Vesting Conditions)¹³

התקופה שבה נדרש לקיים את כל **התנאים המוגדרים להבשלה** של **הסדר תשלום מבוסס מניות**.

תקופת ההבשלה (Vesting Period)

¹³ תוקן בעת פרסום תקן חשבונאות מספר 24 (מעודכן 2018) בתחילה מ-2018.1.1.
⁽⁷⁾ "קבוצת חברות" מוגדרת בגילוי דעת מספר 57 כ "חברה אם וכל החברות הבנות שבשליטתה" מנקודת המבט של החברה האם הסופית המדווחת.

נספח ב' הנחיות יישום

נספח זה מהווה חלק בלתי נפרד מתקן זה.

אמידת השווי ההוגן של מכשירים הוניים מוענקים

1. סעיפים 22-41 לנספח זה דנים במדידת השווי ההוגן של מניות ואופציות למניות מוענקות, תוך התמקדות בתנאים הספציפיים, שהם מאפיינים מקובלים בהענקת מניות או אופציות למניות לעובדים. לפיכך, דיון זה אינו ממצה. יתר על כן, מאחר שסוגיות הערכה, הנדונות להלן, מתמקדות במניות ובאופציות למניות שהוענקו לעובדים, ההנחה היא שהשווי ההוגן של המניות או האופציות למניות נמדד במועד ההענקה. אולם, סוגיות הערכה רבות, הנדונות להלן, (כגון, קביעת התנודתיות הצפויה) חלות גם בהקשר של אמידת השווי ההוגן של מניות או אופציות למניות שהוענקו לצדדים שאינם עובדים, במועד שבו הישות מקבלת סחורות או שהצד שכנגד מספק שירותים.

מניות

2. באשר למניות שהוענקו לעובדים, שוויים ההוגן צריך להימדד לפי מחיר השוק של מניות הישות (או מחיר שוק שנאמד, אם מניות הישות אינן נסחרות בציבור), כשהוא מותאם כדי להביא בחשבון את התנאים שלפיהם המניות הוענקו (פרט לתנאי הבשלה, שאין להביאם בחשבון במדידת השווי ההוגן בהתאם לסעיפים 19 - 21).

3. לדוגמה, אם העובד אינו זכאי לקבל דיבידנדים במהלך תקופת ההבשלה, יש להביא בחשבון גורם זה בעת אמידת השווי ההוגן של המניות המוענקות. בדומה לכך, אם המניות כפופות להגבלות בהעברתן לאחר מועד ההבשלה, יש להביא בחשבון גורם זה, אולם רק עד למידה שבה ההגבלות שלאחר ההבשלה משפיעות על המחיר שמשותף מרצון בשוק, הפועל בצורה מושכלת, היה משלם בעד אותה מניה. לדוגמה, אם המניות נסחרות באופן פעיל בשוק פעיל ונזיל, להגבלות על העברה לאחר מועד ההבשלה עשויה להיות השפעה מועטה, אם בכלל, על המחיר שמשותף מרצון בשוק, הפועל בצורה מושכלת היה משלם בעד אותן מניות. אין להביא בחשבון, לצורך אמידת השווי ההוגן במועד ההענקה של המניות המוענקות, הגבלות על העברה או הגבלות אחרות, הקיימות במהלך תקופת ההבשלה, מאחר שאותן הגבלות נובעות מקיומם של תנאי הבשלה, אשר מטופלים בהתאם לסעיפים 19 - 21.

אופציות למניות

4. באשר לאופציות למניות המוענקות לעובדים, במקרים רבים מחירי שוק אינם זמינים, מאחר שהאופציות המוענקות כפופות לתנאים שאינם מיושמים על אופציות סחירות. אם אופציות סחירות בתנאים דומים אינן קיימות, יש לאמוד את השווי ההוגן של האופציות המוענקות על ידי יישום מודל לתמחור אופציות.

5. הישות תשקול גורמים, שמשותפים מרצון בשוק, הפועלים בצורה מושכלת, היו שוקלים בבחירת המודל שייושם לתמחור אופציות. לדוגמה, למרבית האופציות לעובדים משך חיים ארוך, הן בדרך כלל ניתנות למימוש במהלך התקופה שבין מועד ההבשלה לבין תום חיי האופציות, ומימושן לעתים קרובות מתרחש מוקדם. גורמים אלה יבחנו בעת אמידת השווי ההוגן של האופציות במועד הענקתן. לגבי ישויות רבות, דבר זה עשוי למנוע את השימוש בנוסחת בלק-שולס-מרטון (Black-Scholes-Merton formula), אשר אינה לוקחת בחשבון אפשרות למימוש לפני תום חיי האופציה ועלולה שלא לשקף במידה מספקת את ההשפעות של מימוש מוקדם צפוי. כמו כן, נוסחה זו אינה לוקחת בחשבון את האפשרות שתנודתיות צפויה ונתונים אחרים של המודל עשויים להשתנות במהלך אורך חיי האופציה. עם זאת, לגבי אופציות למניות שמשך חייהן החוזיים הוא קצר יחסית, או שיש לממשן תוך פרק זמן קצר לאחר מועד ההבשלה, יתכן שהגורמים שצוינו לעיל, אינם מיושמים. במקרים אלה, נוסחת בלק-שולס-מרטון עשויה להביא לערך שיהיה זהה למעשה לערך שיתקבל ממודל גמיש יותר לתמחור אופציות.

6. כל המודלים לתמחור אופציות מביאים בחשבון, לפחות, את הגורמים הבאים:

- (א) מחיר המימוש של האופציה;
 - (ב) אורך חיי האופציה;
 - (ג) המחיר השוטף של מניות הבסיס (Underlying shares);
 - (ד) תנודתיות צפויה של מחיר המניה;
 - (ה) הדיבידנדים הצפויים בגין המניות (אם מתאים); וכן
 - (ו) שיעור הריבית חסרת סיכון לתקופה כאורך חיי האופציה.
7. יש להביא בחשבון גורמים אחרים שמשותפים מרצון בשוק, הפועלים בצורה מושכלת, ישקלו בקביעת המחיר (פרט לתנאי הבשלה ומאפייני הענקה מחדש שאינם מובאים בחשבון במדידת השווי ההוגן בהתאם לסעיפים 19 - 22).
8. לדוגמה, באופן רגיל, לא ניתן לממש, במהלך תקופות מוגדרות, אופציה למניה המוענקת לעובד (כגון, במהלך תקופת ההבשלה או במהלך תקופות המוגדרות על ידי רשויות פיקוח על ניירות ערך). גורם זה יובא בחשבון אם המודל שיושם לתמחור האופציה מניח שהאופציה ניתנת למימוש בכל זמן שהוא במהלך אורך חייה. ואולם, אם הישות משתמשת במודל לתמחור אופציות המעריך אופציות שניתן לממשן רק בתום חיי האופציות, לא נדרש תיאום בשל אי-יכולת לממשן במהלך תקופת ההבשלה (או תקופות אחרות במהלך אורך חייהן), מאחר שהמודל האמור מניח שהאופציות אינן ניתנות למימוש במהלך אותן תקופות.
9. בדומה לכך, מרכיב נוסף המקובל באופציות למניות לעובדים הוא האפשרות למימוש מוקדם של האופציה, לדוגמה, מאחר שהאופציה אינה ניתנת להעברה באופן חופשי, או משום שהעובד מוכרח לממש את כל האופציות שהבשילו עם הפסקת העסקתו. השפעות המימוש המוקדם הצפוי יובאו בחשבון, כמתואר בסעיפים 16 - 21.
10. הגורמים, שמשותף מרצון בשוק, הפועל בצורה מושכלת, לא ישקול בקביעת המחיר של אופציה למניה (או מכשיר הוני אחר), לא יובאו בחשבון באמידת השווי ההוגן של אופציות למניות (או מכשירים הוניים אחרים) המוענקות. לדוגמה, לגבי אופציות למניות המוענקות לעובדים, גורמים המשפיעים על ערך האופציה רק מנקודת ראות של עובד פרטני אינם רלוונטיים לאמידת המחיר שהיה נקבע על ידי משותף מרצון בשוק, הפועל בצורה מושכלת.

תנאים של מודלים לתמחור אופציות

11. באמידת התנודתיות הצפויה של מניות הבסיס והדיבידנדים בגין מניות אלה, המטרה היא להגיע בקירוב לציפיות שישתקפו במחיר שוק שוטף או במחיר האופציה, שעשוי להיקבע במשא ומתן. בדומה לכך, באמידת ההשפעות של מימוש מוקדם של אופציות למניות לעובדים, המטרה היא להגיע בקירוב לציפיות שצד חיזוני, שלו גישה למידע מפורט באשר להתנהגות המימוש של עובדים, יפתח בהתבסס על מידע זמין במועד ההענקה.
12. לעתים קרובות, יהיה תחום של ציפיות סבירות אודות תנודתיות עתידית, דיבידנדים והתנהגות מימוש. אם כך הדבר, יחושב ערך צפוי, על ידי מתן משקל לכל סכום בתחום לפי ההסתברות המתאימה להתרחשותו.
13. ציפיות אודות העתיד, בדרך כלל, מבוססות על ניסיון, תוך התאמות אם צפוי באופן סביר שהעתיד יהיה שונה מהעבר. בנסיבות מסוימות, גורמים מזוהים עשויים להצביע על כך שניסיון העבר, שלגביו לא נערכו התאמות הוא גורם חיזוי דל יחסית של העתיד. לדוגמה, אם ישות שלה שני קווי עסקים שונים בבירור מממשת קו עסקים, שהיה פחות מסוכן באופן משמעותי מהאחר, יתכן שהתנודתיות בעבר לא תהווה את המידע הטוב ביותר לביסוס ציפיות סבירות לעתיד.

14ב. בנסיבות אחרות, מידע מהעבר יכול שלא להיות זמין. לדוגמה, לישות שנרשמה למסחר זה עתה, יהיו מעט, אם בכלל, נתונים מהעבר לגבי התנדויות של מחיר המניה שלה. ישויות שאינן רשומות למסחר וישויות שזה עתה נרשמו, נדונות להלן.

15ב. לסיכום, ישות אינה יכולה לבסס אומדנים של תנדויות, התנהגות מימוש ודיבידנדים על מידע מהעבר מבלי לשקול את המידה שבה ניסיון העבר צפוי לחזות באופן סביר את ניסיון העתיד.

מימוש מוקדם צפוי

16ב. לעתים קרובות, עובדים מממשים מוקדם אופציות למניות, מסיבות שונות. לדוגמה, באופן רגיל, אופציות למניות לעובדים אינן ניתנות להעברה. דבר זה גורם לעובדים, לעתים קרובות, לממש את האופציות למניות שלהם מוקדם, מאחר שזו הדרך היחידה עבורם למצות את המענק שניתן להם ולהפכו למזומנים. נוסף לכך, עובדים נדרשים, בדרך כלל, בעת הפסקת העסקתם לממש אופציות כלשהן שהבשילו תוך פרק זמן קצר, שכן אחרת האופציות למניות יחולטו. גם גורם זה מביא למימוש מוקדם של אופציות למניות על ידי עובדים. גורמים אחרים, המביאים למימוש מוקדם, כוללים שנאת סיכון והימנעות מפזיזר למספר רב של נכסי השקעה.

17ב. השפעות של מימוש מוקדם צפוי יובאו בחשבון בדרכים שונות בהתאם למודל לתמחור אופציות שיושם. לדוגמה, ניתן להביא בחשבון מימוש מוקדם צפוי על ידי שימוש באומדן אורך החיים הצפוי של האופציה (אשר, לגבי אופציה למניה של עובד, הוא פרק הזמן ממועד ההענקה עד למועד שבו האופציה צפויה להיות ממומשת) כנתון למודל לתמחור אופציות (כגון, נוסחת בלק-שולס-מרטון). לחלופין, ניתן לכלול את המימוש המוקדם הצפוי כנתון למודל הבינומי לתמחור אופציות או למודל דומה, אשר משתמש באורך החיים החוזיים כנתון.

18ב. גורמים שיש לשקול באמידת מימוש מוקדם כוללים:

(א) אורך תקופת ההבשלה, מאחר שבאופן רגיל לא ניתן לממש את האופציה למניה עד לתום תקופת ההבשלה. מכאן, שקביעת ההשלכות של ההערכה לגבי המימוש המוקדם הצפוי מתבססת על ההנחה שהאופציות אכן יבשילו. השלכות תנאי ההבשלה נדונות בסעיפים 19 - 21.

(ב) אורך הזמן הממוצע שבו אופציות דומות נשארו קיימות במחזור בעבר.

(ג) מחיר מניות הבסיס. הניסיון עשוי להצביע על כך שהעובדים נוטים לממש אופציות כאשר מחיר המניה מגיע לרמה מוגדרת מעל מחיר המימוש.

(ד) דרג העובדים במסגרת הארגון. לדוגמה, הניסיון עשוי להצביע על כך שעובדים בדרג גבוה יותר נוטים לממש אופציות מאוחר יותר מאשר עובדים בדרג נמוך יותר (נדון בהמשך - ראה סעיף 21).

(ה) תנדויות צפויה של מניות הבסיס. בממוצע, יתכן שתהיה נטייה מצד העובדים לממש אופציות בגין מניות שלהן תנדויות גבוהה מוקדם יותר מאשר אופציות בגין מניות שלהן תנדויות נמוכה.

19ב. כאמור בסעיף 17ב, ההשפעות של מימוש מוקדם עשויות להיות מובאות בחשבון על ידי שימוש באומדן אורך החיים הצפוי של האופציה כנתון למודל לתמחור אופציות. באמידת אורך החיים הצפוי של אופציות למניות שהוענקו לקבוצת עובדים, הישות יכולה לבסס אותו אומדן על ממוצע משוקלל, שנערך באופן נאות, של אורך החיים הצפוי, בגין קבוצת העובדים במלואה או על ממוצע משוקלל של אורך החיים, שנערך באופן נאות, בגין קבוצות משנה של עובדים בתוך הקבוצה, בהתבסס על נתונים מפורטים יותר בנוגע להתנהגות המימוש של העובדים (נדון בהמשך להלן).

20ב. סביר שהפרדת הענקה של אופציה לקבוצת עובדים, שהתנהגות מימוש שלהן הומוגנית יחסית תהיה חשובה. ערך אופציה אינו פונקציה ליניארית של תקופת האופציה; ערך האופציה גדל בשיעור פוחת ככל שהתקופה מתארכת. לדוגמה, אם כל ההנחות האחרות זהות, למרות שאופציה לשנתיים שווה יותר מאשר אופציה לשנה אחת, היא אינה שווה כפליים. משמעות הדבר היא

שחישוב אומדן ערך אופציה על בסיס ממוצע משוקלל יחיד של אורך החיים, הכולל תקופות חיים פרטניות שהן שונות משמעותית, יביא לידי הערכה ביתר של השווי ההוגן הכולל של האופציות למניות המוענקות. הפרדת אופציות שהוענקו למספר קבוצות, כאשר לכל אחת מהן יש תחום חיים, שהוא צר באופן יחסי, הכולל בממוצע המשוקלל של אורך חיו, תביא להקטנה של אותה הערכה ביתר.

21ב. שיקולים דומים יחולו כאשר משתמשים במודל הבינומי או מודל דומה. לדוגמה, הניסיון של ישות המעניקה אופציות באופן נרחב לכל דרגי העובדים עשוי להצביע על כך שמנהלים בדרג הגבוה ביותר נוטים להחזיק את האופציות שלהם תקופה ארוכה יותר מהתקופה שעובדי הנהלה בדרגי ביניים מחזיקים באופציות שלהם וכי עובדים בדרג נמוך יותר נוטים לממש את האופציות שלהם מוקדם יותר מאשר כל קבוצה אחרת. נוסף לכך, עובדים שמעודדים אותם או שהם נדרשים להחזיק סכום מינימלי מהמכשירים ההוניים של המעביד שלהם, כולל אופציות, עשויים בממוצע לממש אופציות מאוחר יותר מאשר עובדים, שאינם כפופים לתנאי זה. במקרים אלה, הפרדת אופציות לפי קבוצות של מקבליהן שהתנהגות המימוש שלהן הומוגנית באופן יחסי תביא לאומדן מדויק יותר של השווי ההוגן הכולל של האופציות למניות המוענקות.

תנודתיות צפויה

22ב. תנודתיות צפויה היא מדד לסכום שבו צפויות לחול תנודות במחיר במהלך תקופה. מדד התנודתיות המשמש במודלים לתמחור אופציות הוא סטיית התקן השנתית של שיעורי התשואה של המניה בחישוב רציף על פני תקופת זמן. תנודתיות מבוטאת, באופן רגיל, במונחים שנתיים שהם בני השוואה מבלי להתחשב בתקופת הזמן ששימשה בחישוב, לדוגמה, תצפיות יומיות, שבועיות או חודשיות.

23ב. שיעור התשואה (שיכול להיות חיובי או שלילי) של מניה לתקופה מודד את סכום ההטבה של בעל מניות מדיבידנדים ועליית ערך (או ירידת ערך) של מחיר המניה.

24ב. התנודתיות השנתית הצפויה של מניה היא התחום שבו צפוי להימצא שיעור התשואה השנתי (בחישוב רציף) בכשני שליש מהזמן בקירוב. לדוגמה, אם למניה שלה תוחלת שיעור תשואה שנתי (בחישוב רציף) של 12% יש תנודתיות של 30%, ההסתברות ששיעור התשואה של המניה לשנה אחת יהיה בין 18% - (12% פחות 30%) לבין 42% (12% + 30%) היא כשני שליש בקירוב. אם מחיר המניה הוא 100 ש"ח בתחילת השנה ולא שולמו כל דיבידנדים, מחיר המניה בתום השנה צפוי להיות בין 83.53 ש"ח ($e^{-0.18} \times 100$ ש"ח) לבין 152.20 ש"ח ($e^{0.42} \times 100$ ש"ח) בכשני שליש מהזמן בקירוב.

25ב. גורמים שיש לשקול באמידת תנודתיות צפויה כוללים:

(א) תנודתיות גלומה מתוך אופציות סחירות למניות הישות, או מכשירים סחירים אחרים של הישות, הכוללים מאפייני אופציה (כגון אגרות חוב הניתנות להמרה), אם יש.

(ב) תנודתיות העבר של מחיר המניה על פני התקופה המאוחרת ביותר שהיא, בדרך כלל, תואמת את התקופה הצפויה של האופציה (תוך הבאה בחשבון של יתרת אורך החיים החוזיים של האופציה וההשפעות של מימוש מוקדם צפוי).

(ג) משך הזמן שבו מניות הישות נסחרו בציבור. יתכן שלישות שזה עתה נרשמה למסחר היתה תנודתיות גבוהה בעבר, בהשוואה לישויות דומות שנסחרות בציבור במהלך תקופה ארוכה יותר. הנחיות נוספות לגבי ישויות שזה עתה נרשמו למסחר מובאות להלן.

(ד) הנטייה של תנודתיות לחזור לממוצע שלה, כלומר - לרמה הממוצעת ארוכת הטווח שלה, וכן גורמים אחרים המצביעים על כך שהתנודתיות העתידית הצפויה עשויה להיות שונה מתנודתיות העבר. לדוגמה, אם במחיר המניה של ישות היתה תנודתיות חריגה במהלך תקופה מסוימת מזהה כתוצאה מניסיון השתלטות שכשל או שינוי מבני רבתי שלא יצא אל הפועל, יש להתעלם מאותה תקופה בחישוב תנודתיות שנתית ממוצעת.

(ה) מרווחי זמן רגילים ונאותים לצורך תצפיות מחיר. תצפיות המחיר צריכות להיות עקביות מתקופה לתקופה. לדוגמה, ישות יכולה להשתמש במחיר הסגירה לכל שבוע או במחיר

הגבוה ביותר לשבוע, אולם היא מנועה מלהשתמש במחיר הסגירה בשבועות אחדים ובמחיר הגבוה ביותר בשבועות אחרים. כמו כן, תצפיות המחיר צריכות להיות מבוטאות באותו מטבע שבו נקוב מחיר המימוש.

ישויות שנרשמו זה עתה למסחר

26ב. כאמור בסעיף 25, ישות תבחן את תנודתיות העבר של מחיר המניה על פני התקופה המאוחרת ביותר, שהיא, בדרך כלל, תואמת את התקופה הצפויה של האופציה. אם לישות שזה עתה נרשמה למסחר אין מידע מספיק אודות תנודתיות העבר, עליה למרות זאת לחשב את התנודתיות מהעבר לתקופה הארוכה ביותר שלגביה זמינה הפעילות המסחרית שלה. הישות תוכל גם לבחון את תנודתיות העבר של ישויות דומות תוך מעקב אחר תקופה בת השוואה בחייהן של ישויות אלה. לדוגמה, ישות שנרשמה למסחר לפני שנה אחת בלבד ומעניקה אופציות, שלהן אורך חיים ממוצע צפוי של חמש שנים, עשויה לשקול את הדפוס והרמה של תנודתיות העבר של ישויות באותה תעשייה לשש השנים הראשונות שבהן המניות של אותן ישויות נסחרו בציבור.

ישויות שאינן רשומות למסחר

27ב. לישות שאינה רשומה למסחר אין אפשרות לשקול מידע מהעבר באמידת התנודתיות הצפויה. לחלופין, גורמים אחדים שיש לשקול מובאים להלן.

28ב. במקרים אחדים, יתכן שישויות שאינה רשומה למסחר, אשר מנפיקה אופציות או מניות באופן סדיר לעובדיה (או לצדדים אחרים), הקימה שוק פנימי למניותיה. ניתן לשקול את התנודתיות של אותם מחירי מניות באמידת התנודתיות הצפויה.

29ב. לחלופין, הישות יכולה, לצורך אמידת התנודתיות צפויה, לשקול את תנודתיות העבר או התנודתיות הגלומה של ישויות דומות הרשומות למסחר, שלגביהן המידע אודות מחירי מניות או אופציות הוא זמין לשימוש. דבר זה מתאים אם הישות ביססה את ערכן של מניותיה על מחירי המניות של ישויות דומות הרשומות למסחר.

30ב. אם הישות לא ביססה את אומדן ערך מניותיה על מחירי המניות של ישויות דומות הרשומות למסחר, ובמקום זאת השתמשה במתודולוגיית הערכה אחרת כדי להעריך את מניותיה, הישות תוכל לגזור את אומדן התנודתיות הצפויה באופן עקבי עם אותה מתודולוגיית הערכה. לדוגמה, הישות יכולה להעריך את מניותיה על בסיס הנכסים נטו או הרווחים. במקרה זה, הישות יכולה לשקול את התנודתיות הצפויה של אותם ערכי נכסים נטו או רווחים.

דיבידנדים צפויים

31ב. הבאה בחשבון של דיבידנדים צפויים במדידת השווי ההוגן של מניות או אופציות המוענקות תלויה באם הצד שכנגד זכאי לדיבידנדים או לשווה-ערך של דיבידנדים.

32ב. לדוגמה, אם מוענקות לעובדים אופציות והם זכאים לדיבידנדים בגין מניות הבסיס או לשווה-ערך של דיבידנדים (שיכולים להשתלם במזומן או לשמש להקטנת מחיר המימוש) בין מועד ההענקה לבין מועד המימוש, יש להעריך את האופציות שהוענקו אילו לא ישולמו כל דיבידנדים בגין מניות הבסיס, כלומר - הנתון של דיבידנדים צפויים יהיה אפס.

33ב. בדומה לכך, כאשר נערך אומדן של השווי ההוגן של המניות שהוענקו לעובדים במועד ההענקה, לא יידרש כל תיאום בגין דיבידנדים צפויים אם העובד זכאי לקבל דיבידנדים ששולמו במהלך תקופת ההבשלה.

34ב. ולהיפך, אם העובדים אינם זכאים לדיבידנדים או לשווה-ערך של דיבידנדים במהלך תקופת ההבשלה (או לפני המימוש - לגבי אופציה) - ההערכה של הזכויות למניות או לאופציות במועד ההענקה צריכה להביא בחשבון את הדיבידנדים הצפויים. הווה אומר, כאשר נאמד השווי ההוגן של אופציה שהוענקה, יש להביא בחשבון דיבידנדים צפויים ביישום המודל לתמחור אופציות. כאשר נאמד השווי ההוגן של הענקת מניה, יש להקטין אותה הערכה בערך הנוכחי של הדיבידנדים הצפויים שישולמו במהלך תקופת ההבשלה.

35ב. המודלים לתמחור אופציות מחייבים שתובא בחשבון תשואה צפויה של דיבידנדים. אולם, המודלים יכולים להיות מותאמים כדי להביא בחשבון סכום של דיבידנד צפוי במקום תשואה. ישות תוכל להשתמש בתשואה הצפויה שלה או בתשלומים הצפויים שלה. אם הישות משתמשת

בתשלומים הצפויים, עליה לשקול את הדפוס שלה מהעבר המתייחס לגידול בדיבידנדים. לדוגמה, אם מדיניות הישות היתה, בדרך כלל, להגדיל את הדיבידנדים בשיעור של 3% לשנה, אין מקום להניח, בקביעת אומדן ערך האופציה, שיחולק סכום דיבידנד קבוע במהלך אורך חי האופציה, אלא אם כן קיימות ראיות התומכות באותה הנחה.

36ב. בדרך כלל, יש לבסס את ההנחה בנוגע לדיבידנדים צפויים על מידע שהוא זמין לציבור. ישות שאינה מחלקת דיבידנדים ואין לה תוכניות לעשות זאת צריכה להניח שתשואת הדיבידנד הצפוי תהיה אפס. אולם, יתכן שישות בצמיחה, שאין לה היסטוריה של תשלום דיבידנדים, תצפה שהיא תתחיל לשלם דיבידנדים במהלך החיים הצפויים של האופציות למניות לעובדיה. ישויות כאלה יכולות להשתמש בממוצע של תשואת הדיבידנד בעבר (אפס) ובממוצע של תשואת הדיבידנד של קבוצה עמיתה בת השוואה באופן נאות.

שיעור ריבית חסרת סיכון

37ב. באופן רגיל, שיעור הריבית חסרת סיכון הוא התשואה הגלומה שהיא זמינה באופן שוטף של הנפקות ממשלתיות, הנושאות ריבית נקובה בשיעור אפס, של המדינה שבמטבע שלה מבוטא מחיר המימוש, כאשר יתרת התקופה שלהן שווה לתקופה הצפויה של האופציה המוערכת (בהתבסס על יתרת אורך החיים החוזיים של האופציה, תוך שמובאות בחשבון ההשפעות של מימוש מוקדם צפוי). יתכן שיהיה צורך להשתמש בתחליף מתאים, אם לא קיימות הנפקות ממשלתיות כאלה או שהנסיבות מצביעות על כך שהתשואה הגלומה של הנפקות ממשלתיות, הנושאות ריבית נקובה בשיעור אפס, אינה מייצגת שיעור ריבית חסרת סיכון (לדוגמה, בכללות שבהן שיעור אינפלציה גבוה). כמו כן, יש להשתמש בתחליף מתאים אם משתתפים בשוק יקבעו באופן רגיל את שיעור הריבית חסרת סיכון על ידי שימוש בתחליף, במקום התשואה הגלומה של הנפקות ממשלתיות, הנושאות ריבית נקובה בשיעור אפס, באמידת השווי ההוגן של אופציה שאורך חייה שווה לתקופה הצפויה של האופציה המוערכת.

ההשפעות של מבנה ההון

38ב. באופן רגיל, צדדים שלישיים, ולא הישות, כותבים אופציות למניות סחירות. בעת מימוש אופציות למניות אלה, מעביר הכותב מניות למחזיק באופציה. מניות אלה נרכשות מבעלי מניות קיימים. לפיכך, למימוש של אופציות למניות סחירות אין כל השפעה מדללת (Dilutive Effect).

39ב. בניגוד לכך, אם האופציות למניות נכתבות על ידי הישות, מניות חדשות מונפקות כאשר אותן אופציות למניות ממומשות (או שהן מונפקות בפועל או שהן מונפקות במהות, אם נעשה שימוש במניות שקודם לכך נרכשו חזרה והוחזקו באוצר (held in treasury)). בהנחה שהמניות יונפקו במחיר המימוש במקום במחיר שוק שוטף במועד המימוש, הדילול בפועל או הדילול הפוטנציאלי עשוי להקטין את מחיר המניה, כך שמחזיק האופציה לא יפיק אותו גודל של רווח במימוש, שהיה מופק במימוש אופציה סחירה דומה, שאינה מדללת את מחיר המניה.

40ב. השפעה משמעותית של האמור על ערכן של האופציות למניות המוענקות תלויה בגורמים שונים, כגון מספר המניות החדשות שיונפקו בעת המימוש של האופציות בהשוואה למספר המניות שכבר הונפקו. כמו כן, אם השוק כבר מצפה שהענקת האופציה תתרחש, יתכן שהשוק כבר הביא בחשבון את הדילול הפוטנציאלי במחיר המניה במועד ההענקה.

41ב. עם זאת, על הישות לשקול אם להשפעה מדללת אפשרית של מימוש בעתיד של האופציות למניות שהוענקו עשויה להיות השפעה על השווי ההוגן שנאמד במועד ההענקה. ניתן להתאים את המודלים לתמחור אופציות כדי שיביאו בחשבון השפעה מדללת פוטנציאלית זו.

תיקונים להסדרי תשלום מבוסס מניות, המסולקים במכשירים הוניים

42ב. סעיף 27 מחייב, ללא קשר לתיקונים כלשהם לתנאים שלפיהם מוענקים המכשירים ההוניים או לביטול או לסילוק של אותה הענקה של מכשירים הוניים, שהישות תמשיך להכיר בשירותים שהתקבלו כשהם נמדדים לפי השווי ההוגן של המכשירים ההוניים המוענקים במועד ההענקה, אלא אם כן מכשירים הוניים אלה לא הבשילו עקב אי עמידה בתנאי הבשלה (למעט תנאי שוק) שהוגדר במועד ההענקה. נוסף לכך, הישות תכיר בהשפעות של תיקונים, המגדילים את השווי ההוגן הכולל של הסדר תשלום מבוסס מניות או שהם מיטיבים עם העובד, באופן אחר.

(א) אם התיקון גורם להגדלת השווי ההוגן של המכשירים ההוניים המוענקים (כגון, על ידי הקטנת מחיר המימוש), כשהם נמדדים מייד לפני התיקון ולאחריו, הישות תכלול את השווי ההוגן התוספתי שהוענק במדידת הסכום המוכר בגין השירותים שהתקבלו תמורת המכשירים ההוניים המוענקים. השווי ההוגן התוספתי שהוענק הוא ההפרש בין השווי ההוגן של המכשיר ההוני אחרי שתוקן, לבין השווי ההוגן של המכשיר ההוני המקורי, כאשר שניהם נאמדים במועד התיקון. אם התיקון מתרחש במהלך תקופת ההבשלה, השווי ההוגן התוספתי שהוענק ייכלל במדידה של הסכום המוכר בגין השירותים שהתקבלו על פני התקופה ממועד התיקון ועד למועד שבו המכשירים ההוניים שתוקנו מבשילים, בתוספת לסכום המבוסס על השווי ההוגן במועד ההענקה של המכשירים ההוניים המקוריים, המוכר על פני יתרת תקופת ההבשלה המקורית. אם התיקון מתרחש לאחר מועד ההבשלה, השווי ההוגן התוספתי שהוענק מוכר באופן מיידי, או על פני תקופת ההבשלה אם העובד נדרש להשלים תקופה נוספת של שירות לפני שהוא הופך להיות זכאי, ללא תנאי, לאותם מכשירים הוניים שתוקנו.

(ב) באופן דומה, אם התיקון גורם לגידול במספר המכשירים ההוניים המוענקים, הישות תכלול את השווי ההוגן של המכשירים ההוניים הנוספים המוענקים, כשהוא נמדד במועד התיקון, במדידה של הסכום המוכר בגין שירותים שהתקבלו תמורת המכשירים ההוניים המוענקים, וזאת באופן עקבי עם הדרישות שבסעיף משנה (א) לעיל. לדוגמה, אם התיקון מתרחש במהלך תקופת ההבשלה, השווי ההוגן של המכשירים ההוניים הנוספים המוענקים נכלל במדידת הסכום המוכר בגין שירותים שהתקבלו על פני התקופה ממועד התיקון ועד למועד שבו המכשירים ההוניים הנוספים מבשילים, בתוספת לסכום המבוסס על השווי ההוגן במועד ההענקה של המכשירים ההוניים המקוריים המוענקים, המוכר על פני יתרת תקופת ההבשלה המקורית.

(ג) אם הישות מתקנת את תנאי ההבשלה בדרך כזו שהיא מיטיבה עם העובד, לדוגמה, על ידי צמצום תקופת ההבשלה או על ידי תיקון או ביטול תנאי ביצוע (למעט תנאי שוק, שהשינויים בו מטופלים בהתאם לסעיף משנה (א) לעיל), על הישות להביא בחשבון את תנאי ההבשלה שתוקנו ביישום הדרישות שבסעיפים 19 - 21.

44ב. יתר על כן, אם הישות מתקנת את התנאים של המכשירים ההוניים המוענקים בדרך המקטינה את השווי ההוגן הכולל של הסדר תשלום מבוסס מניות, או שהיא אינה מיטיבה עם העובד בדרך אחרת, הישות, למרות זאת, תמשיך לטפל בשירותים שהתקבלו תמורת המכשירים ההוניים שהוענקו, כאילו שאותו תיקון לא התרחש (למעט ביטול של כל המכשירים ההוניים שהוענקו או חלקם, אשר יטופל בהתאם לסעיף 28).

לדוגמה :

(א) אם התיקון מקטין את השווי ההוגן של המכשירים ההוניים המוענקים, כשהוא נמדד מייד לפני התיקון ולאחריו, הישות לא תביא בחשבון אותה הקטנה בשווי ההוגן ועליה להמשיך למדוד את הסכום המוכר בגין השירותים שהתקבלו תמורת המכשירים ההוניים בהתבסס על השווי ההוגן של המכשירים ההוניים המוענקים במועד ההענקה.

(ב) אם התיקון מקטין את מספר המכשירים ההוניים שהוענקו לעובד, הקטנה זו תטופל כביטול של אותו חלק של ההענקה, בהתאם לדרישות שבסעיף 28.

(ג) אם הישות מתקנת את תנאי ההבשלה בדרך כזו שאינה מיטיבה עם עובד, לדוגמה, על ידי הארכת תקופת ההבשלה או על ידי תיקון או תוספת תנאי ביצוע (למעט תנאי שוק, שהשינויים בו מטופלים בהתאם לסעיף משנה (א) לעיל), הישות לא תביא בחשבון את תנאי ההבשלה שתוקנו ביישום הדרישות שבסעיפים 19 - 21.

הטיפול החשבונאי בתיקון של עסקת תשלום מבוסס מניות אשר משנה את סיווגה ממסולקת במזומן למסולקת במכשירים הוניים

ב444.א¹⁷ אם התנאים של עסקת תשלום מבוסס מניות המסולקת במזומן מתקנים וכתוצאה מכך היא הופכת לעסקת תשלום מבוסס מניות המסולקת במכשירים הוניים, העסקה תטופל ככזו ממועד התיקון. בפרט:

(א) עסקת התשלום מבוסס המניות המסולקת במכשירים הוניים נמדדת בהתייחס לשווי ההוגן של המכשירים הוניים המוענקים במועד התיקון. עסקת התשלום מבוסס המניות המסולקת במכשירים הוניים מוכרת בהון העצמי במועד התיקון במידה שבה הסחורות או השירותים התקבלו.

(ב) ההתחייבות בגין עסקת התשלום מבוסס המניות המסולקת במזומן למועד התיקון נגרעת במועד זה.

(ג) הפרש כלשהו בין הערך בספרים של ההתחייבות הנגרעת לבין סכום ההון העצמי המוכר במועד התיקון מוכר באופן מיידי ברווח או הפסד.

ב444.א¹⁷ אם, כתוצאה מהתיקון, תקופת ההבשלה מתארכת או מתקצרת, יישום הדרישות של סעיף ב444 משקף את תקופת ההבשלה המתוקנת. הדרישות בסעיף ב444 חלות גם אם התיקון מתרחש לאחר תקופת ההבשלה.

ב444.ג¹⁷ עסקת תשלום מבוסס מניות המסולקת במזומן עשויה להיות מבוטלת או מסולקת (למעט עסקה שבוטלה בדרך של חילוט כאשר תנאי ההבשלה לא קוימו). אם מכשירים הוניים מוענקים ובמועד ההענקה הישות רואה בהם כמחליפים תשלום מבוסס מניות המסולק במזומן שהתבטל, הישות תיישם את סעיפים ב444 א ו-ב444.

עסקאות תשלום מבוסס מניות בין ישויות הקבוצה (תיקונים משנת 2017)

ב45.ב¹⁷ סעיפים 43-א43-ג מתייחסים לטיפול החשבונאי בעסקאות תשלום מבוסס מניות בין ישויות הקבוצה בדוחות הכספיים של כל ישות. סעיפים 46-ב46-דנים באופן יישום הדרישות שבסעיפים 43-א43-ג לתקן. כפי שצוין בסעיף 43-ד לתקן, עסקאות תשלום מבוסס מניות בין ישויות הקבוצה עשויות להתבצע ממגוון רחב של סיבות בהתאם לעובדות ולנסיבות. לכן, דיון זה לא ממצה ומניח שכאשר לישות המקבלת סחורות או שירותים אין מחויבות לסילוק העסקה, העסקה היא השקעה הונית של החברה האם בחברה הבת, ללא קשר להסדרי פירעון בתוך הקבוצה.

ב46.א¹⁷ למרות שהדיון להלן מתמקד בעסקאות עם עובדים, הוא חל גם על עסקאות תשלום מבוסס מניות דומות עם ספקים של סחורות או שירותים שאינם עובדים. הסדר בין חברה אם לבין חברה בת שלה עשוי לדרוש מהחברה הבת לשלם לחברה האם עבור הספקה של מכשירים הוניים לעובדים. הדיון להלן אינו דן באופן הטיפול בהסדר תשלום כזה בתוך הקבוצה.

ב47.ב¹⁷ בדרך כלל, נתקלים בארבע סוגיות בעסקאות תשלום מבוסס מניות בין ישויות הקבוצה. לצורך נוחיות, הדוגמאות להלן דנות בסוגיות אלה תוך שימוש במונחים של חברה אם וחברה בת שלה.

הסדרי תשלום מבוסס מניות שמעורבים בהם מכשירים הוניים של הישות עצמה

ב48.א¹⁷ הסוגיה הראשונה היא אם העסקאות הבאות שמעורבים בהן מכשירים הוניים של הישות עצמה צריכות להיות מטופלות כמסולקות במכשירים הוניים או כמסולקות במזומן בהתאם לדרישות תקן זה:

(א) ישות מעניקה לעובדים שלה זכויות למכשירים הוניים של הישות (לדוגמה, אופציות למניות), ובוחרת או נדרשת לקנות מכשירים הוניים (כלומר מניות אוצר) מצד אחר, על מנת למלא את מחויבויותיה לעובדיה; וכן

¹⁷ נוסף בעת פרסום תקן חשבונאות מספר 24 (מעודכן 2018) בתחילה מ-2018.1.1.

(ב) לעובדים של ישות מוענקות זכויות למכשיריה ההוניים של הישות (לדוגמה אופציות למניות), על ידי הישות עצמה או על ידי בעלי המניות שלה, ובעלי המניות של הישות מספקים את המכשירים ההוניים הדרושים.

ב49. הישות תטפל בעסקאות תשלום מבוסס מניות שבהן היא מקבלת שירותים כתמורה עבור מכשיריה ההוניים כמסולקות במכשירים הוניים. טיפול זה חל ללא קשר אם הישות בוחרת או נדרשת לקנות את אותם מכשירים הוניים מצד אחר על מנת למלא את מחויבותיה לעובדיה בהתאם להסדר תשלום מבוסס מניות. הוא גם חל ללא קשר אם :

(א) זכויות העובד למכשירים ההוניים של הישות הוענקו על ידי הישות עצמה או על ידי בעל(י) המניות שלה ; או

(ב) הסדר התשלום מבוסס המניות סולק על ידי הישות עצמה או על ידי בעל(י) המניות שלה.

ב50. אם לבעל המניות יש מחויבות לסלק את העסקה עם העובדים של הישות המושקעת שלו, הוא עשוי לספק מכשירים הוניים של הישות המושקעת שלו במקום מכשירים הוניים שלו. במקרה זה, אם הישות המושקעת שלו היא באותה קבוצה כמו בעל המניות, בהתאם לסעיף 43 לתקן, בעל המניות ימדוד את המחויבות שלו בהתאם לדרישות החלות על עסקאות תשלום מבוסס מניות המסולקות במזומן בדוחות הכספיים של בעל המניות ובהתאם לדרישות החלות על עסקאות תשלום מבוסס מניות המסולקות במכשירים הוניים בדוחות הכספיים המאוחדים של בעל המניות.

הסדרי תשלום מבוסס מניות שמעורבים בהם מכשירים הוניים של החברה האם

ב51. הסוגיה השנייה עוסקת בעסקאות תשלום מבוסס מניות בין שתי ישויות, או יותר, באותה קבוצה שמעורב בהן מכשיר הוני של ישות אחרת בקבוצה. לדוגמה, לעובדים של חברה בת מוענקות זכויות למכשירים הוניים של החברה האם כתמורה עבור השירותים שסיפקו לחברה הבת.

ב52. לפיכך, הסוגיה השנייה עוסקת בהסדרי תשלום מבוסס מניות הבאים :

(א) החברה האם מעניקה זכויות למכשירים ההוניים שלה עצמה במישרין לעובדים של החברה הבת שלה : לחברה האם (ולא לחברה הבת) יש מחויבות לספק לעובדים של החברה הבת את המכשירים ההוניים ; וכן

(ב) החברה הבת מעניקה לעובדיה זכויות למכשירים ההוניים של החברה האם : לחברה הבת יש מחויבות לספק לעובדיה את המכשירים ההוניים.

החברה האם מעניקה זכויות למכשירים ההוניים שלה לעובדים של החברה הבת שלה (סעיף 52א)

ב53. לחברה הבת אין מחויבות לספק את המכשירים ההוניים של החברה האם שלה לעובדים של החברה הבת. לפיכך, בהתאם לסעיף 43 לתקן, החברה הבת תמדוד את השירותים שהתקבלו מהעובדים שלה בהתאם לדרישות החלות על עסקאות תשלום מבוסס מניות המסולקות במכשירים הוניים, ותכיר בגידול מקביל בהון העצמי כהשקעה של החברה האם.

ב54. לחברה האם יש מחויבות לסלק את העסקה עם העובדים של החברה הבת על ידי הספקת מכשירים הוניים של החברה האם עצמה. לפיכך, בהתאם לסעיף 43 לתקן, החברה האם תמדוד את המחויבות שלה בהתאם לדרישות החלות על עסקאות תשלום מבוסס מניות המסולקות במכשירים הוניים.

^כ נוסף בעת פרסום תקן חשבונאות מספר 24 (מעודכן 2018) בתחילה מ-2018.1.1.

החברה הבת מעניקה לעובדיה זכויות למכשירים הוניים של החברה האם שלה (סעיף 52ב(ב))

55. ^במאחר שהחברה הבת אינה מקיימת אף אחד מהתנאים בסעיף 43ב לתקן, עליה לטפל בעסקה עם עובדיה כעסקה המסולקת במזומן. דרישה זו חלה מבלי להתחשב באופן שהחברה הבת משיגה את המכשירים ההוניים על מנת למלא את מחויבותיה לעובדים שלה.

הסדרי תשלום מבוסס מניות שמעורבים בהם תשלומים המסולקים במזומן לעובדים

56. ^בהסוגיה השלישית היא אופן הטיפול על ידי ישות המקבלת סחורות או שירותים מהספקים שלה (כולל עובדים) בהסדרי תשלום מבוסס מניות המסולקים במזומן כאשר לישות עצמה אין מחויבות כלשהי לבצע את התשלומים הדרושים לספקים שלה. לדוגמה, נתייחס להסדרים הבאים שבהם יש לחברה האם (ולא לישות עצמה) מחויבות לבצע את התשלומים הדרושים במזומן לעובדים של הישות:

(א) העובדים של הישות יקבלו תשלומי מזומן הצמודים למחיר של המכשירים ההוניים שלה.

(ב) העובדים של הישות יקבלו תשלומי מזומן הצמודים למחיר של המכשירים ההוניים של החברה האם שלה.

57. ^בלחברה הבת אין מחויבות לסלק את העסקה עם העובדים שלה. לפיכך, החברה הבת תטפל בעסקה עם עובדיה כמסולקת במכשירים הוניים, ותכיר בגידול מקביל בהון העצמי כהשקעה של החברה האם שלה. החברה הבת תמדוד מחדש את העלות של העסקה לאחר מכן בגין שינויים כלשהם הנובעים מתנאי הבשלה שאינם תנאי שוק שאינם מתקיימים בהתאם להוראות סעיפים 19-21. זה שונה ממדידה של העסקה כמסולקת במזומן בדוחות הכספיים המאוחדים של הקבוצה.

58. ^במאחר שלחברה האם יש מחויבות לסלק את העסקה עם העובדים, והתמורה היא מזומן, החברה האם (והקבוצה המאוחדת) ימדדו את המחויבות שלה בהתאם לדרישות החלות על עסקאות תשלום מבוסס מניות המסולקות במזומן בסעיף 43ג לתקן.

העברה של עובדים בין ישויות בקבוצה

59. ^בהסוגיה הרביעית מתייחסת להסדרי תשלום מבוסס מניות בקבוצה שמעורבים בהם עובדים של יותר מישות אחת בקבוצה. לדוגמה, החברה האם עשויה להעניק זכויות למכשיריה ההוניים לעובדים של החברות הבנות שלה, המותנות בהשלמת שירות מתמשך בקבוצה לתקופה מוגדרת. עובד של חברה בת אחת עשוי לעבור לעבוד בחברה בת אחרת במהלך תקופת ההבשלה המוגדרת מבלי שיושפעו זכויות העובד למכשירים הוניים של החברה האם בהתאם להסדר תשלום מבוסס מניות המקורי. אם לחברות הבנות אין מחויבות לסלק את עסקת התשלום מבוסס המניות עם העובדים שלהם, הן יטפלו בעסקה כעסקה המסולקת במכשירים הוניים. כל חברה בת תמדוד את השירותים שהתקבלו מהעובד בהתייחס לשווי ההוגן של המכשירים ההוניים במועד שהזכויות לאותם מכשירים הוניים הוענקו במקור על ידי החברה האם כפי שמוגדר בנספח א, והחלק היחסי של תקופת ההבשלה שבה העובד עבד בכל חברה בת.

60. ^באם לחברה הבת יש מחויבות לסלק את העסקה עם עובדיה במכשירים ההוניים של החברה האם שלה, היא תטפל בעסקה כעסקה המסולקת במזומן. כל חברה בת תמדוד את השירותים שהתקבלו על בסיס השווי ההוגן במועד הענקה של המכשירים ההוניים באופן יחסי לתקופת ההבשלה שבה העובד עבד בכל חברה בת. בנוסף, כל חברה בת תכיר בכל שינוי בשווי ההוגן של המכשירים ההוניים במהלך תקופת השירות של העובד בכל חברה בת.

61. ^בעובד כזה, לאחר ההעברה בין ישויות בקבוצה, עשוי שלא למלא את תנאי ההבשלה שאינם תנאי שוק כפי שהוגדר בנספח א, לדוגמה עובד עוזב את הקבוצה לפני השלמת תקופת השירות. במקרה כזה, מאחר שתנאי ההבשלה הוא שירות לקבוצה, כל חברה בת תתאים את הסכום שהוכר קודם לכן בהתייחס לשירותים שהתקבלו מהעובד בהתאם לעקרונות שבסעיף 19. לכן, אם הזכויות

^ב נוסף בעת פרסום תקן חשבונאות מספר 24 (מעודכן 2018) בתחילה מ-2018.1.1.

למכשירים ההונויים המוענקים על ידי החברה האם אינן מבשילות עקב אי עמידה של העובד בתנאי ההבשלה שאינם תנאי שוק, לא יוכר סכום כלשהו על בסיס מצטבר עבור השירותים שהתקבלו מאותו עובד בדוחות הכספיים של ישות כלשהי בקבוצה.

נספח ג'

שינויים בתקני חשבונאות אחרים^ל

נספח זה מהווה חלק בלתי נפרד מתקן זה.

השינויים בנספח זה ייושמו לתקופות המתחילות ביום 1 בינואר, 2006 או לאחר מכן. אם ישות מיישמת תקן זה לתקופה מוקדמת יותר, שינויים אלו יחולו על אותה תקופה מוקדמת.

שינויים בתקן חשבונאות מספר 19, מסים על ההכנסה :

ג1. בסעיף 57 ההפניה לסעיפים 58-68 תוחלף בהפניה לסעיפים 58 - 68.

ג2. לתקן יוספו סעיפים 68 - 68 וכותרת משנה כדלקמן :

מסים שוטפים ומסים נדחים הנובעים מעסקאות תשלום מבוסס מניות

68א. בתחומי שיפוט מסוימים, ישות מקבלת ניכוי לצורכי מס (tax deduction) (היינו, סכום שיותר בניכוי בקביעת ההכנסה החייבת) אשר קשור לתגמול, המשולם במניות, אופציות למניות או מכשירים הוניים אחרים של הישות. סכום הניכוי עשוי להיות שונה מהוצאת התגמול המצטברת המתייחסת, ועשוי לחול בתקופה חשבונאית מאוחרת יותר. לדוגמה, בתחומי שיפוט מסוימים, ישות עשויה להכיר בהוצאה בגין צריכת שירותי עבודה שהתקבלו תמורת אופציות למניות שהוענקו, בהתאם לתקן חשבונאות מספר 24, תשלום מבוסס מניות, אך לא לקבל את הניכוי עד אשר האופציה למניה ממומשת, כאשר מדידת הניכוי מתבססת על מחיר מניית הישות במועד המימוש.

68ב. בדומה לעלויות מחקר, כאמור בסעיפים 9 ו-26(ב) לתקן זה, ההפרש בין בסיס המס של שירותי העבודה המתקבלים עד לסוף תקופת הדיווח (שהוא החלק היחסי^{לא} של הסכום שרשויות המס יתירו בניכוי בתקופות עתידיות) לבין הערך בספרים שהוא אפס, הוא הפרש זמני הניתן לניכוי, שבגינו יש ליצור נכס מסים נדחים. אם רשויות המס לא אמורות להתיר בניכוי סכום כלשהו בתקופות עתידיות בגין שירותי העבודה המתקבלים, אין הפרש זמני הניתן לניכוי ואין להכיר בנכס מסים נדחים (כגון, חברה הבוחרת במסלול ההוני). אם הסכום שרשויות המס יתירו בניכוי בתקופות עתידיות אינו ידוע בתום התקופה, יש לאמוד סכום זה, בהתבסס על מידע זמין בתום התקופה. לדוגמה, אם הסכום שרשויות המס יתירו בניכוי בתקופות עתידיות תלוי במחיר המניה של הישות במועד עתידי, המדידה של ההפרש הזמני הניתן לניכוי בכל תקופה, תתבסס על מחיר המניה של הישות בתום התקופה בגין שירותי העבודה שהתקבלו עד לסוף תקופת הדיווח.

^ל נספח זה מבוסס על נוסח הסעיפים לאחר תיקונים על ידי תקן חשבונאות מספר 34 ותקן חשבונאות מספר 37. החלק היחסי הוא הסכום הכולל שיותר בניכוי לצורכי מס בתקופות עתידיות מחולק בתקופת ההבשלה הכוללת ומכפול בתקופת ההבשלה שחלפה עד לתאריך המאזן.

ג68. כאמור בסעיף 68א, סכום הניכוי (או אומדן הניכוי העתידי, הנמדד בהתאם לסעיף 68ב) עשוי להיות שונה מהוצאת התגמול המצטברת המתייחסת. סעיף 58 לתקן זה דורש שמסים שוטפים ומסים נדחים יוכרו כהכנסה או כהוצאה ויכללו ברווח או בהפסד לתקופה, אלא אם כן המס נובע מ: (א) עסקה או אירוע אשר מוכרים, באותה תקופה או בתקופה אחרת, מחוץ לרווח או הפסד, בין אם ברווח כולל אחר או בין אם ישירות בהון העצמי, או (ב) צירוף עסקים (למעט הרכישה על ידי ישות השקעה של חברה בת אשר נדרשת להימדד בשווי הוגן כאשר השינויים בשווי ההוגן ייזקפו לרווח או הפסד). אם סכום הניכוי (או אומדן הניכוי העתידי) עולה על הוצאת התגמול המצטברת המתייחסת, הדבר מצביע על כך שהניכוי מתייחס לא רק להוצאת התגמול, אלא גם לפריט הוני. במצב זה, עודף מסים שוטפים או מסים נדחים מתייחס יוכר ישירות בהון העצמי.

ג3. לנספח ב' לתקן תוסף דוגמה 5 :

דוגמה 5 - עסקאות תשלום מבוסס מניות

בהתאם לתקן חשבונאות מספר 24, *תשלום מבוסס מניות*, ישות הכירה בהוצאה בעבור צריכת שירותי עבודה שהתקבלו תמורת אופציות למניות שהוענקו. עד למימוש האופציות לא יינתן ניכוי לצורכי מס והניכוי יתבסס על הערך הפנימי של האופציות במועד המימוש.

כמוסבר בסעיף 68ב לתקן זה, ההפרש בין בסיס המס של שירותי העבודה המתקבלים עד לסוף תקופת הדיווח (שהוא החלק היחסי של הסכום שרשויות המס יתירו בניכוי בתקופות עתידיות) באשר לשירותים אלו והערך בספרים, שהוא אפס, הוא הפרש זמני הניתן לניכוי, שבגינו יש ליצור נכס מסים נדחים. סעיף 68ב דורש כי אם הסכום שרשויות המס יתירו בניכוי בתקופות עתידיות אינו ידוע בתום התקופה, יש לאמוד סכום זה, בהתבסס על מידע זמין בתום התקופה. אם הסכום שרשויות המס יתירו בניכוי בתקופות עתידיות תלוי במחיר המניה של הישות במועד עתידי, המדידה של ההפרש הזמני הניתן לניכוי בכל תקופה, תתבסס על מחיר המניה של הישות בתום התקופה בגין שירותי העבודה שהתקבלו עד לסוף תקופת הדיווח. לפיכך, בדוגמה זו, אומדן הניכוי העתידי (ולכן, מדידת נכס המסים הנדחים) יבוסס על הערך הפנימי של האופציות בתום התקופה.

כמוסבר בסעיף 68ג לתקן זה, אם סכום הניכוי (או אומדן הניכוי העתידי) עולה על הוצאת התגמול המצטברת המתייחסת, הדבר מצביע על כך שהניכוי מתייחס לא רק להוצאת התגמול, אלא גם לפריט הוני. במצב זה, סעיף 68ג דורש כי עודף מסים שוטפים או מסים נדחים מתייחס יוכר ישירות בהון העצמי.

שיעור המס החל על הישות הוא 40%. האופציות הוענקו בתחילת שנה 1, הבשילו בתום שנה 3 ומומשו בתום שנה 5. להלן פרטים לגבי ההוצאה שהוכרה בגין שירותי עובדים שהתקבלו ונצרכו בכל תקופה חשבונאית, מספר האופציות הקיימות במחזור בתום כל שנה, והערך הפנימי של האופציות בתום כל שנה :

שנה	הוצאות בגין שירותי עובדים	מספר האופציות בתום שנה	ערך פנימי לאופציה
שנה 1	188,000	50,000	5
שנה 2	185,000	45,000	8
שנה 3	190,000	40,000	13
שנה 4	0	40,000	17
שנה 5	0	40,000	20

הישות מכירה בנכס מסים נדחים ובהכנסות מסים נדחים בשנים 1-4 ובהכנסות מסים שוטפים בשנה 5 כלהלן. בשנים 4 ו-5, חלק מההכנסות מסים נדחים ושוטפים מוכר ישירות בהון העצמי, כיוון שאומדן הניכוי (וכן הניכוי בפועל) עולה על הוצאת התגמול המצטברת.

שנה 1

נכס מסים נדחים והכנסות מסים נדחים:

$$(50,000 * 5 * 1/3 * 0.40) = \underline{33,333}$$

בסיס המס של שירותי העובדים שהתקבלו מבוסס על הערך הפנימי של האופציות, ואופציות אלו הוענקו בעבור שירותים לתקופה של שלוש שנים. כיוון שרק שנת שירות אחת התקבלה עד סוף תקופת הדיווח, יש להכפיל את הערך הפנימי של האופציה בשליש כדי להגיע לבסיס המס של שירותי העובדים שהתקבלו בשנה 1.

הכנסות המסים הנדחים יוכרו במלואן ברווח או בהפסד, כיוון שאומדן הניכוי העתידי בסך 83,333 $(50,000 * 5 * 1/3)$ נמוך מהוצאת התגמול המצטברת בסך 188,000.

שנה 2

$(45,000 * 8 * 2/3 * 0.40) =$	96,000	נכס מסים נדחים בתום שנה:
	<u>(33,333)</u>	בניכוי נכס מסים נדחים בתחילת שנה
	<u>162,667</u>	הכנסות מסים נדחים לשנה

¹ סכום זה מורכב מהסכומים הבאים כדלהלן:

$(45,000 * 8 * 1/3 * 0.40) =$	48,000	לבין הערך בספרים שלהם, שהוא אפס:
		הכנסות מסים הנובעות מהתאמה של בסיס המס של שירותי העובדים שהתקבלו במהלך השנה
		(א) גידול בערך הפנימי:
	18,000	$(45,000 * 3 * 1/3 * 0.40)$
		(ב) קיטון במספר האופציות:
	<u>(3,333)</u>	$(5,000 * 5 * 1/3 * 0.40)$
	<u>62,667</u>	הכנסות מסים נדחים לשנה

הכנסות המסים הנדחים מוכרות במלואן ברווח או בהפסד, כיוון שאומדן הניכוי העתידי בסך 240,000 $(45,000 * 8 * 2/3)$ נמוך מהוצאת התגמול המצטברת בסך 373,000 $(188,000 + 185,000)$.

שנה 3

$(40,000 * 13 * 0.40) =$	208,000	נכס מסים נדחים בתום שנה :
	<u>(96,000)</u>	בניכוי נכס מסים נדחים בתחילת שנה
	<u>112,000</u>	הכנסות מסים נדחים לשנה

הכנסות המסים הנדחים מוכרות במלואן ברווח או בהפסד, כיוון שאומדן הניכוי העתידי בסך 520,000 $(40,000 * 13)$ נמוך מהוצאת התגמול המצטברת בסך 563,000 $(188,000 + 185,000 + 190,000)$.

שנה 4

$(40,000 * 17 * 0.40) =$	272,000	נכס מסים נדחים בתום שנה :
	<u>(208,000)</u>	בניכוי נכס מסים נדחים בתחילת שנה
	<u>64,000</u>	הכנסות מסים נדחים לשנה

הכנסות המסים הנדחים מוכרות בחלקן ברווח או בהפסד ובחלקן ישירות בהון העצמי כדלקמן :

	אומדן הניכוי העתידי
	$= (40,000 * 17)$
680,000	הוצאת תגמול מצטברת
<u>563,000</u>	עודף ניכוי
<u>117,000</u>	הכנסות מסים נדחים לשנה
64,000	עודף שיוכר ישירות בהון העצמי
<u>46,800</u>	$= (117,000 * 0.40)$
<u>17,200</u>	סכום שיוכר ברווח או בהפסד

שנה 5

	הוצאות מסים נדחים
272,000	(ביטול של נכס מסים נדחים)
	סכום שהוכר ישירות בהון העצמי (ביטול של
	הכנסות מסים נדחים מצטברות שהוכרו ישירות
<u>46,800</u>	בהון העצמי)
<u>225,200</u>	סכום שיוכר ברווח או בהפסד

	הכנסות מסים שוטפים בהתבסס על הערך הפנימי
320,000	של האופציות במועד המימוש $(40,000 * 20 * 0.40) =$
<u>225,200</u>	סכום שיוכר ברווח או בהפסד $(563,000 * 0.40) =$
<u>94,800</u>	סכום שיוכר ישירות בהון העצמי

סיכום

יתרות	תנועות					שנה
	הון עצמי	דוח רווח או הפסד				
דוח על המצב הכספי						
נכס מסים נדחים		סה"כ הוצאות (הכנסות) מסים	הוצאות (הכנסות) מסים נדחים	הוצאות (הכנסות) מסים שוטפים	הוצאות שירותי עובדים	
33,333	0	(33,333)	(33,333)	0	188,000	שנה 1
96,000	0	(62,667)	(62,667)	0	185,000	שנה 2
208,000	0	(112,000)	(112,000)	0	190,000	שנה 3
272,000	(46,800)	(17,200)	(17,200)	0	0	שנה 4
0	46,800 (94,800)	0	225,200	(225,200)	0	שנה 5
0	(94,800)	(225,200)	0	(225,200)	563,000	סה"כ

ג4. מסעיף 89 לתקן יושמט המשפט השני כדלקמן :
 "ההשפעה המצטברת תחושב לאחר ניכוי השפעת המס."

ג5. [בוטל]

נספח ד'

הדגמות

נספח זה אינו מהווה חלק מהתקן.

תוכן עניינים

החל מסעיף

1	הגדרה של מועד ההענקה
א4	הגדרה של תנאי הבשלה
5	עסקאות עם צדדים שאינם עובדים
א5	עסקאות שבהן הישות אינה יכולה לזהות באופן ספציפי חלק או את כל הסחורות או השירותים שהתקבלו
6	מועד המדידה של עסקאות עם צדדים שאינם עובדים
8	הסדרי מעבר
9	עסקאות תשלום מבוסס מניות המסולקות במכשירים הוניים
18	עסקאות תשלום מבוסס מניות המסולקות במזומן
א19	עסקאות תשלום מבוסס מניות עם מאפיין סילוק נטו עבור מחויבויות לניכוי מס במקור
ב19	טיפול חשבונאי בתיקון עסקת תשלום מבוסס מניות שסיווגה משתנה מעסקה המסולקת במזומן לעסקה המסולקת במכשירים הוניים
20	הסדרי תשלום מבוסס מניות עם חלופת תשלום במזומן
א22	עסקאות תשלום מבוסס מניות בין ישויות הקבוצה
23	גילויים להמחשה
24	סיכום התנאים על מנת שהצד שכנגד יקבל מכשיר הוני מוענק והטיפול החשבונאי

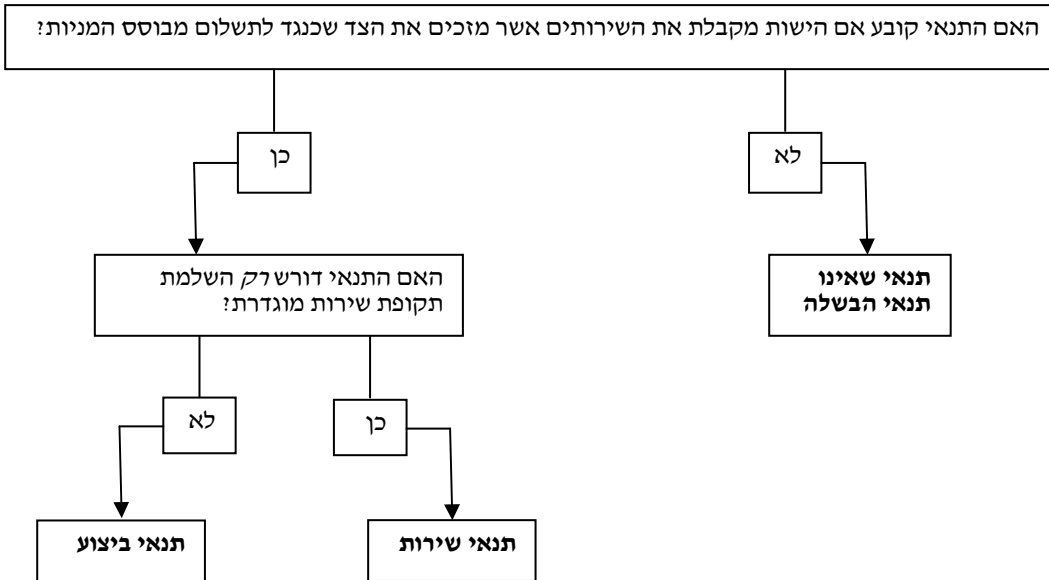
הגדרה של מועד ההענקה

1. תקן זה מגדיר את מועד ההענקה כמועד שבו הישות והעובד (או צד אחר המספק שירותים דומים) מסכימים להסדר תשלום מבוסס מניית, החל כאשר לישות ולצד שכנגד הבנה משותפת של תנאי ההסדר. במועד ההענקה הישות מעניקה לצד שכנגד זכות למזומן, נכסים אחרים, או מכשירים הוניים של הישות, ובלבד שהתקיימו תנאי הבשלה מוגדרים, אם יש כאלה. אם הסכמה כזו כפופה להליך אישור (לדוגמה, על ידי בעלי המניות), מועד ההענקה יהיה המועד שבו הושג האישור.
2. כאמור לעיל, מועד ההענקה הוא כאשר שני הצדדים מסכימים להסדר תשלום מבוסס מניית. במילה "הסכמה" נעשה שימוש במונח המקובל, כאשר המשמעות היא שחייבות להיות הן הצעה והן קיבול של אותה הצעה. מכאן, שהמועד שבו צד אחד נותן הצעה לצד אחר אינו מועד ההענקה. מועד ההענקה הינו כאשר אותו צד אחר מקבל את ההצעה. במקרים אחדים, הצד שכנגד נותן באופן מפורש את הסכמתו להסדר, כגון, על ידי חתימה על חוזה. במקרים אחרים, יתכן שההסכמה תהיה משתמעת, כגון לגבי מספר רב של הסדרי תשלום מבוסס מניית עם עובדים, הראיה לקיום הסכמתם של העובדים היא התחלה של הספקת השירותים.
3. נוסף לכך, כדי ששני הצדדים יסכימו להסדר תשלום מבוסס מניית, נדרש שתהיה להם הבנה משותפת של תנאי ההסדר. משום כך, אם חלק מתנאי ההסדר הוסכמו במועד מסוים, בעוד שלגבי התנאים הנוותרים מושגת הסכמה במועד מאוחר יותר, מועד ההענקה יחול באותו מועד מאוחר, כאשר כל התנאים הוסכמו. לדוגמה, אם ישות מסכימה להנפיק לעובד אופציות למניות, אולם מחיר המימוש יקבע על ידי ועדת התגמול (Compensation committee) אשר מתכנסת אחת לשלושה חודשים, מועד ההענקה יהיה כאשר מחיר המימוש יקבע על ידי אותה ועדה.
4. במקרים אחדים, מועד ההענקה עשוי לחול לאחר שהעובדים, שלהם הוענקו המכשירים ההוניים, החלו בהספקת שירותיהם לישות. לדוגמה, אם הענקה של מכשירים הוניים כפופה לאישורו של בעל מניות, מועד ההענקה עשוי לחול מספר חודשים לאחר שהעובדים החלו בהספקת שירותיהם, המתניחים לאותה הענקה. תקן זה דורש מהישות להכיר בשירותים עם קבלתם. במצב זה, על הישות לאמוד את השווי ההוגן של המכשירים ההוניים במועד ההענקה (לדוגמה, על ידי אמידה של השווי ההוגן של המכשירים ההוניים בתום תקופת הדיווח), למטרת ההכרה בשירותים שהתקבלו במהלך התקופה שבין מועד התחלת השירותים לבין מועד ההענקה. ברגע שנקבע מועד ההענקה על הישות לתקן את האומדן המוקדם יותר כך שהסכומים שהוכרו בגין השירותים שהתקבלו המתניחים לאותה הענקה יהיו מבוססים, בסופו של דבר, על השווי ההוגן של המכשירים ההוניים במועד ההענקה.

הגדרה של תנאי הבשלה

- א.4²⁷ התקן מגדיר תנאי הבשלה כתנאים אשר יקבעו אם הישות מקבלת את השירותים אשר מזכים את הצד שכנגד לקבל מזומן, נכסים אחרים או מכשירים הוניים של הישות על-פי הסדר תשלום מבוסס מניית. תרשים הזרימה שלהלן ממחיש את ההערכה אם תנאי הוא תנאי שירות או תנאי ביצוע או תנאי שאינו תנאי הבשלה.

²⁷ נוסף בעת פרסום תקן חשבונאות מספר 24 (מעודכן 2018) בתחילה מ-2018.1.1.

עסקאות עם צדדים שאינם עובדים

5. ⁷¹ באשר לעסקאות עם צדדים שאינם עובדים וגם אינם אחרים המספקים שירותים דומים, אשר נמדדות בהתייחס לשווי ההוגן של המכשירים ההוניים המוענקים, סעיף 13 לתקן כולל הנחה הניתנת להפרכה שניתן לאמוד את השווי ההוגן של הסחורות או של השירותים שהתקבלו באופן מהימן. במקרים אלה, סעיף 13 דורש מהישות למדוד את אותו שווי הוגן במועד שבו הישות מקבלת את הסחורות או הצד שכנגד מספק את השירות.

עסקה שבה הישות אינה יכולה לזהות באופן ספציפי חלק או את כל הסחורות או השירותים שהתקבלו

5. ⁷² אולם, במקרים אחדים, ייתכן שיהיה זה קשה להוכיח שהסחורות או שהשירותים התקבלו או יתקבלו. לדוגמה, ישות עשויה להעניק מניות לארגון צדקה בתמורה אפסית. זה בדרך כלל לא אפשרי לזהות את הסחורות או השירותים הספציפיים שהתקבלו בתמורה לעסקה כזו. מצב דומה עשוי להתרחש בעסקאות עם צדדים אחרים.

5. ⁷³ סעיף 11 לתקן דורש שעסקאות שבהן מבוצעים תשלומים מבוססי מניות לעובדים ימדדו בהתייחס לשווי ההוגן של התשלומים מבוססי מניות במועד הענקה⁽⁷⁾. לכן, הישות אינה נדרשת למדוד במישרין את שירותי העובד שהתקבלו.

5. ⁷⁴ יש לציין שהביטוי "השווי ההוגן של התשלום מבוסס המניות" מתייחס לשווי ההוגן של התשלום מבוסס המניות הספציפי. לדוגמה, ישות עשויה להידרש על ידי חקיקה ממשלתית להנפיק חלק מסוים ממניותיה לאזרחי מדינה מסוימת ואשר ניתנות להעברה רק לאזרחים אחרים של אותה מדינה. מגבלה כזו על העברה עשויה להשפיע על השווי ההוגן של המניות הנדונות, ולפיכך למניות אלה עשוי להיות שווי הוגן שהוא נמוך מהשווי ההוגן של מניות זהות שאין להן מגבלה כזו. במצב זה, הביטוי "השווי ההוגן של התשלום מבוסס המניות" יתייחס לשווי ההוגן של המניות המוגבלות ולא לשווי ההוגן של מניות אחרות שאינן מוגבלות.

5. ⁷⁵ סעיף 13א לתקן קובע איך יש למדוד עסקאות כאלה. הדוגמה הבאה ממחישה איך הישות צריכה ליישם את דרישות התקן לעסקה שבה הישות אינה יכולה לזהות באופן ספציפי חלק או את כל הסחורות או השירותים שהתקבלו.

⁷¹ תוקן בעת פרסום תקן חשבונאות מספר 24 (מעודכן 2018) בתחילה מ-2018.1.1.

⁷² נוסף בעת פרסום תקן חשבונאות מספר 24 (מעודכן 2018) בתחילה מ-2018.1.1.

⁽⁷⁾ בתקן זה, כל ההתייחסויות לעובדים כוללות אחרים המספקים שירותים דומים.

דוגמה 1^{לה}

עסקת תשלום מבוסס מניות שבה הישות אינה יכולה לזהות באופן ספציפי חלק או את כל הסחורות או השירותים שהתקבלו.

רקע

ישות מעניקה מניות בשווי הוגן כולל של 100,000 ש"ח לצדדים שאינם עובדים שהם מחתך מסוים בקהילה (יחידים מאוכלוסיות הידועות כנחשלות) כאמצעי לשיפור תדמיתה כחברה אזרחית טובה. ההטבות הכלכליות הנובעות משיפור תדמית הישות יכולות להיות במגוון צורות, כמו הגדלת בסיס הלקוחות, משיכת עובדים או השארתם, או שיפור יכולת הישות להצליח במכרזים לחוזים עסקיים או שמירה על יכולת זו.

הישות אינה יכולה לזהות את התמורה הספציפית שהתקבלה. לדוגמה, לא התקבל מזומן ולא הוטלו תנאי שירות. לפיכך, התמורה הניתנת לזיהוי (אפסית) נמוכה מהשווי ההוגן של המכשירים ההוניים המוענקים (100,000 ש"ח).

יישום דרישות

למרות שהישות אינה יכולה לזהות את הסחורות או השירותים הספציפיים שהתקבלו, הנסיבות מצביעות על כך שסחורות או שירותים התקבלו (או יתקבלו) ולכן התקן חל.

במצב זה, מאחר שהישות אינה יכולה לזהות את הסחורות או השירותים הספציפיים שהתקבלו, ההנחה הניתנת להפרכה בסעיף 13 לתקן, שניתן לאמוד את השווי ההוגן של הסחורות או השירותים שהתקבלו באופן מהימן, אינה חלה. במקום זאת, הישות תמדוד את הסחורות או השירותים שהתקבלו בהתייחס לשווי ההוגן של המכשירים ההוניים המוענקים.

מועד המדידה של עסקאות עם צדדים שאינם עובדים

6. אם הסחורות או השירותים מתקבלים ביותר ממועד אחד, על הישות למדוד את השווי ההוגן של המכשירים ההוניים המוענקים בכל אחד מהמועדים שבהם התקבלו הסחורות או השירותים. הישות תיישם אותו שווי הוגן במדידת הסחורות או השירותים שהתקבלו באותו מועד.
7. עם זאת, במקרים אחדים ניתן להשתמש בקירוב. לדוגמה, אם ישות קיבלה שירותים באופן רצוף במהלך תקופה של שלושה חודשים, ובמהלך תקופה זו מחיר המניה שלה לא השתנה משמעותית, הישות תוכל להשתמש במחיר ממוצע של המניה במהלך התקופה של שלושת החודשים באמידת השווי ההוגן של המכשירים ההוניים המוענקים.

הסדרי מעבר

8. סעיף 54 לתקן מעודד, אך אינו מחייב, את הישות ליישם את דרישות התקן להענקות אחרות של מכשירים הוניים (היינו, הענקות, למעט אלה שהוגדרו בסעיף 53 לתקן), אם הישות נתנה גילוי פומבי לשווי ההוגן של אותם מכשירים הוניים, כפי שנמדד במועד המדידה. לדוגמה, מכשירים הוניים כאלה כוללים מכשירים הוניים שלגביהם הישות כללה, בביאורים לדוחותיה הכספיים, מידע שנדרש לגלותו בארה"ב בהתאם לתקן חשבונאות אמריקני (SFAS) מספר 123, הטיפול החשבונאי בתגמול מבוסס מניות (Accounting for Stock-Based Compensation).

עסקאות תשלום מבוסס מניות המסולקות במכשירים הוניים

9. באשר לעסקאות המסולקות במכשירים הוניים, הנמדדות בהתייחס לשווי ההוגן של המכשירים ההוניים המוענקים, קובע סעיף 19 לתקן שתנאי הבשלה, למעט תנאי שוק⁽⁸⁾, אינם מובאים בחשבון באמידת השווי ההוגן של המניות או האופציות למניות במועד המדידה (היינו, מועד ההענקה, לגבי עסקאות עם עובדים ואחרים המספקים שירותים דומים). במקום זאת, תנאי

^{לה} נוסף בעת פרסום תקן חשבונאות מספר 24 (מעודכן 2018) בתחילה מ-1.1.2018. ⁽⁸⁾ בחלק הנוטר של סעיף זה, הדיון בתנאי הבשלה אינו כולל תנאי שוק, הכפופים לדרישות סעיף 21 לתקן.

הבשלה מובאים בחשבון על ידי תיאום מספר המכשירים ההוניים הכלול במדידת סכום העסקה. בעקבות תיאום זה, הסכום שיוכר בגין סחורות או שירותים שהתקבלו תמורת המכשירים ההוניים המוענקים יתבסס על מספר המכשירים ההוניים אשר הבשילו, בסופו של דבר. מכאן, שעל בסיס מצטבר, לא יוכר סכום כלשהו בגין סחורות או שירותים שהתקבלו אם המכשירים ההוניים המוענקים אינם מבשילים עקב אי עמידה בתנאי ההבשלה, כגון, הצד שכנגד כשל בהשלמת תקופת שירות מוגדרת, או שהצד שכנגד לא קיים תנאי ביצוע. שיטה חשבונאית זו ידועה כשיטת מועד ההענקה המותקנת (modified grant date method), מאחר שמספר המכשירים ההוניים הכלולים בקביעת סכום העסקה מותאם כדי לשקף את התוצאות של תנאי ההבשלה, אולם אין מבצעים תיאום לשווי ההוגן של אותם מכשירים הוניים. שווי ההוגן זה נאמד במועד ההענקה (לגבי עסקאות עם עובדים ואחרים המספקים שירותים דומים) ואינו מעודכן לאחר מכן. לכן, הגדלות או הקטנות בשווי ההוגן של המכשירים ההוניים לאחר מועד ההענקה אינו מובאות בחשבון בקביעת סכום העסקה (למעט בהקשר למדידת השווי ההוגן התוספתי הנובע מתיקונים שהתבצעו בהענקה של מכשירים הוניים לאחר מכן).

10. כדי ליישם דרישות אלה, סעיף 20 לתקן דורש מהישות להכיר בסחורות או בשירותים שהתקבלו במהלך תקופת ההבשלה, בהתבסס על האומדן הזמין הטוב ביותר של מספר המכשירים ההוניים הצפויים להבשיל ומחייב אותה לעדכן את האומדן, במידת הצורך, אם מידע שהתקבל במהלך תקופת ההבשלה מצביע על כך שמספר המכשירים ההוניים הצפויים להבשיל הוא שונה מאומדנים קודמים. במועד ההבשלה, הישות מעדכנת את האומדן כדי להשוותו למספר המכשירים ההוניים שהבשילו, בסופו של דבר (בכפוף לדרישות סעיף 21 בנוגע לתנאי שוק).

11. בדוגמאות המובאות להלן, כל האופציות למניות מבשילות באותו זמן, בתום תקופה מוגדרת. במצבים אחרים, יתכן שאופציות למניות או מכשירים הוניים אחרים שהוענקו יבשילו בחלקים על פני תקופת ההבשלה. לדוגמה, בהנחה שהוענקו לעובד 100 אופציות למניות, אשר יבשילו בחלקים של 25 אופציות למניות בתום כל שנה על פני ארבע השנים הבאות. כדי ליישם את דרישות התקן, על הישות לטפל בכל חלק כאמור כהענקה נפרדת של אופציות למניות, מאחר שלכל חלק תקופת הבשלה שונה, ולכן השווי ההוגן של כל חלק יהיה שונה (מאחר שאורכה של תקופת ההבשלה משפיע, לדוגמה, על העיתוי הסביר של תזרימי המזומנים, הנובעים ממימוש האופציות).

דוגמה 1 ¹⁷				
רקע				
ישות מעניקה 100 אופציות למניות לכל אחד מ-500 עובדיה. כל הענקה מותנית בכך שהעובד ימשיך לעבוד בישות במהלך שלוש השנים הבאות. הישות אומדת את השווי ההוגן של כל אופציה למניה ב- 15 ש"ח.				
בהתבסס על ממוצע משוקלל של הסתברות, הישות אומדת ש-20% מהעובדים יעזבו במהלך התקופה של שלוש שנים ולכן זכותם לאופציות למניות תחולט (forfeit).				
יישום דרישות				
תרחיש 1				
שנה	חישוב	הוצאת תגמול לתקופה ש"ח	הוצאת תגמול מצטברת ש"ח	
1	50,000 אופציות x 80% x 15 ש"ח	200,000	200,000	
2	(50,000 אופציות x 80% x 15 ש"ח x 2/3 שנים) פחות 200,000 ש"ח	200,000	400,000	
3	(50,000 אופציות x 80% x 15 ש"ח x 3/3 שנים) פחות 400,000 ש"ח	200,000	600,000	

¹⁷ דוגמה 1 מוספרה מחדש כדוגמה 1א בעת פרסום תקן חשבונאות מספר 24 (מעודכן 2018) בתחילה מ-2018.1.1.

דוגמה 1א (המשך)

תרחיש 2

במהלך שנה 1, 20 עובדים עזבו. הישות מעדכנת את אומדן סך כל העזיבות של עובדים במהלך תקופת שלוש השנים מ-20% (100 עובדים) ל-15% (75 עובדים). במהלך שנה 2, עזבו 22 עובדים נוספים. הישות מעדכנת את אומדן סך כל העזיבות של עובדים במהלך תקופת שלוש השנים מ-15% ל-12% (60 עובדים). במהלך שנה 3, עזבו 15 עובדים נוספים. לפיכך, 57 עובדים איבדו את זכותם לאופציות למניות במהלך תקופת שלוש השנים, ובתום השנה השלישית, הבשילו 44,300 אופציות למניות (443 עובדים x 100 אופציות לכל עובד).

שנה	חישוב	הוצאת תגמול לתקופה ש"ח	הוצאת תגמול מצטברת ש"ח
1	50,000 אופציות x 85% x 15 ש"ח x 1/3 שנים	212,500	212,500
2	50,000 אופציות x 88% x 15 ש"ח x 2/3 שנים) פחות 212,500 ש"ח	227,500	440,000
3	44,300 אופציות x 15 ש"ח) פחות 440,000 ש"ח	224,500	664,500

12. בדוגמה 1א, האופציות למניות הוענקו תוך התניה שהעובדים ישלמו תקופת שירות מוגדרת. במקרים אחדים, הענקה של אופציה למניה או מניה גם עשויה להיות מותנית בהשגת יעד ביצוע מוגדר. דוגמאות 2, 3 ו-4 ממחישות את יישום התקן להענקת אופציות למניות או מניות הכוללות תנאי ביצוע (למעט תנאי שוק, הנדונים בסעיף 13 לנספח זה ומומחשים בדוגמאות 5 ו-6). בדוגמה 2, אורכה של תקופת ההבשלה משתנה, בכפוף למועד קיומו של אותו תנאי ביצוע. סעיף 15 לתקן דורש מהישות לאמוד את משך תקופת ההבשלה הצפויה, בהתבסס על התוצאה הסבירה ביותר של תנאי הביצוע, ולעדכן אומדן זה, במידת הצורך, אם מידע שהתקבל לאחר מכן מצביע על כך שסביר שמשך תקופת ההבשלה שונה מאומדנים קודמים.

דוגמה 2

הענקה הכוללת תנאי ביצוע, לפיו אורכה של תקופת ההבשלה משתנה

רקע

בתחילת שנה 1, מעניקה הישות 100 מניות לכל אחד מ-500 עובדים, בתנאי שהעובדים ימשיכו להיות מועסקים בישות במהלך תקופת ההבשלה. המניות יבשילו בתום שנה 1, אם רווחי הישות יגדלו ביותר מ-18%; בתום שנה 2, אם רווחי הישות יגדלו ביותר מ-13% בממוצע לשנה על פני תקופה של שנתיים; ובתום שנה 3, אם רווחי הישות יגדלו ביותר מ-10% בממוצע לשנה על פני התקופה של שלוש השנים. השווי ההוגן של המניות הוא 30 ש"ח למניה בתחילת שנה 1, השווה למחיר המניה במועד ההענקה. לא צפוי שיחולקו דיבידנדים במהלך התקופה של שלוש השנים.

בתום שנה 1, גדלו רווחי הישות ב-14% ו-30 עובדים עזבו. הישות מצפה שתמשך מגמת העלייה ברווחים בשיעור דומה בשנה 2, ולכן היא מצפה שהמניות יבשילו בתום שנה 2. הישות מצפה, על בסיס ממוצע משוקלל של הסתברות, ש-30 עובדים נוספים יעזבו במהלך שנה 2, ולכן מצפה ש-100 מניות יבשילו לכל אחד מ-440 עובדים בתום שנה 2.

בתום שנה 2, רווחי הישות גדלו ב-10% בלבד, ולכן המניות אינן מבשילות בתום שנה 2. במהלך השנה עזבו 28 עובדים. הישות מצפה ש-25 עובדים נוספים יעזבו במהלך שנה 3, וכי רווחי הישות יגדלו בשיעור של לפחות 6%, ובכך יושג 10% בממוצע לשנה.

בתום שנה 3, עזבו 23 עובדים ורווחי הישות גדלו ב-8%. כתוצאה מכך, חל גידול של 10.67% בממוצע לשנה. לפיכך, 419 עובדים קיבלו 100 מניות בתום שנה 3.

דוגמה 2 (המשך)

יישום דרישות

הוצאת תגמול מצטברת ש"ח	הוצאת תגמול לתקופה ש"ח	חישוב	שנה
660,000	660,000	440 עובדים x 100 מניות x 30 ש"ח x 1/2	1
834,000	174,000	417 עובדים x 100 מניות x 30 ש"ח x 2/3 פחות 660,000 ש"ח	2
1,257,000	423,000	419 עובדים x 100 מניות x 30 ש"ח x 3/3 פחות 834,000 ש"ח	3

דוגמה 2א

הענקה הכוללת תנאי ביצוע, לפיו אורכה של תקופת ההבשלה משתנה כאשר סבירות התקיימותו של תנאי הביצוע משתנה במהלך תקופת ההבשלה

רקע

בתחילת שנה 1, מעניקה הישות 100 מניות לכל אחד מ-500 עובדים, בתנאי שהעובדים ימשיכו להיות מועסקים בישות במהלך תקופת ההבשלה. המניות יבשילו בתום שנה 1, אם רווחי הישות יגדלו ביותר מ-18%; בתום שנה 2, אם רווחי הישות יגדלו ביותר מ-13% בממוצע לשנה על פני תקופה של שנתיים; ובתום שנה 3, אם רווחי הישות יגדלו ביותר מ-10% בממוצע לשנה על פני התקופה של שלוש השנים. השווי ההוגן של המניות הוא 30 ש"ח למניה בתחילת שנה 1, השווה למחיר המניה במועד ההענקה. לא צפוי שיחולקו דיבידנדים במהלך התקופה של שלוש השנים.

בתום שנה 1, גדלו רווחי הישות ב-14% ו-30 עובדים עזבו. הישות מצפה שתמשך מגמת העלייה ברווחים בשיעור דומה בשנה 2, ולכן היא מצפה שהמניות יבשילו בתום שנה 2. הישות מצפה, על בסיס ממוצע משוקלל של הסתברות, ש-30 עובדים נוספים יעזבו במהלך שנה 2, ולכן מצפה ש-100 מניות יבשילו לכל אחד מ-440 עובדים בתום שנה 2.

בתום שנה 2, רווחי הישות גדלו ב-10% בלבד, ולכן המניות אינן מבשילות בתום שנה 2. במהלך השנה עזבו 28 עובדים. הישות מצפה ש-25 עובדים נוספים יעזבו במהלך שנה 3, וכי רווחי הישות יגדלו בשיעור של כ-3%, משמע 9% בממוצע לשנה ולכן המניות לא יבשילו.

בתום שנה 3, עזבו 23 עובדים ורווחי הישות גדלו ב-8%. כתוצאה מכך, חל גידול של 10.67% בממוצע לשנה. לפיכך, 419 עובדים קיבלו 100 מניות בתום שנה 3.

יישום דרישות

הוצאת תגמול מצטברת ש"ח	הוצאת תגמול לתקופה ש"ח	חישוב	שנה
660,000	660,000	440 עובדים x 100 מניות x 30 ש"ח x 1/2	1
0	(660,000)	ביטול ההוצאה שהוכרה בשנה 1	2
1,257,000	1,257,000	419 עובדים x 100 מניות x 30 ש"ח x 3/3	3

סעיף 19 לתקן קובע כי על בסיס מצטבר, לא יוכר סכום כלשהו בגין סחורות או שירותים שהתקבלו אם המכשירים ההוניים המוענקים אינם מבשילים עקב אי עמידה בתנאי ההבשלה. לאור העובדה, שבתום השנה השנייה הישות מצפה כי לא תהיה עמידה בתנאי הביצוע ולכן המניות לא יבשילו, יש לבטל את ההוצאה שהוכרה בשנה 1.

דוגמה 3

הענקה הכוללת תנאי ביצוע, לפיו מספר המכשירים ההוניים משתנה

רקע

בתחילת שנה 1, ישות א' מעניקה אופציות למניות לכל אחד מ-100 עובדיה, המועסקים במחלקת המכירות. האופציות למניות יבשילו בתום שנה 3, בתנאי שהעובדים ימשיכו להיות מועסקים בישות, ובתנאי שהיקף המכירות של מוצר מסוים יגדל ב-5% ממוצע לשנה לפחות. אם היקף המכירות של המוצר יגדל בשיעור ממוצע של בין 5% לבין 10% לשנה, כל אחד העובדים יקבל 100 אופציות למניות. אם היקף המכירות יגדל בשיעור ממוצע שבין 10% לבין 15% לשנה, כל אחד העובדים יקבל 200 אופציות למניות. אם היקף המכירות יגדל בשיעור ממוצע של 15% או יותר, כל אחד העובדים יקבל 300 אופציות למניות.

במועד ההענקה, ישות א' אומדת את השווי ההוגן של האופציות למניות ב-20 ש"ח לאופציה. כן אומדת ישות א' שהיקף המכירות של המוצר יגדל בשיעור ממוצע שבין 10% לבין 15% לשנה, ולכן היא מצפה, שלכל עובד הממשיך להיות מועסק בישות עד תום שנה 3, יבשילו 200 אופציות למניות. כמו כן, הישות אומדת, על בסיס ממוצע משוקלל של הסתברות, ש-20% מהעובדים יעזבו לפני תום שנה 3.

בתום שנה 1, שבעה עובדים עזבו והישות עדיין מצפה שמספר כולל של 20 עובדים יעזבו עד תום שנה 3. לכן, הישות מצפה ש-80 עובדים ימשיכו להיות מועסקים במהלך התקופה של שלוש השנים. מכירות המוצר גדלו ב-12% והישות מצפה ששיעור גידול זה יימשך במהלך השנתיים הבאות.

בתום שנה 2, חמישה עובדים נוספים עזבו, והמספר הכולל של עובדים שעזבו עד כה מגיע ל-12. בשלב זה הישות מצפה שרק עוד 3 עובדים יעזבו במהלך שנה 3, ולכן היא אומדת שמספר כולל של 15 עובדים יעזבו במהלך שלוש השנים, ולכן צפוי ש-85 עובדים ימשיכו בשירותם בישות. במכירות המוצר חל גידול של 18%, דבר המביא לגידול של 15% בממוצע במכירות במהלך השנתיים עד להיום. בשלב זה הישות מצפה שהמכירות יגיעו בממוצע ל-15% או יותר במהלך התקופה של 3 שנים, ולכן היא מצפה שכל אחד מעובדי המכירות יקבל 300 אופציות למניות בתום שנה 3.

בתום שנה 3 עזבו שני עובדים נוספים. לכן, 14 עובדים עזבו במהלך התקופה של שלוש השנים, ונותרו 86 עובדים. מכירות הישות גדלו ב-16% בממוצע לשנה במהלך שלוש השנים. משום כך, כל אחד מ-86 העובדים מקבל 300 אופציות למניות.

יישום דרישות

שנה	חישוב	הוצאת תגמול לתקופה ש"ח	הוצאת תגמול מצטברת ש"ח
1	80 עובדים x 200 אופציות x 20 ש"ח x 1/3	106,667	106,667
2	(85 עובדים x 300 אופציות x 20 ש"ח x 2/3) פחות 106,667 ש"ח	233,333	340,000
3	(86 עובדים x 300 אופציות x 20 ש"ח x 3/3) פחות 340,000 ש"ח	176,000	516,000

דוגמה 4

הענקה הכוללת תנאי ביצוע, לפיו מחיר המימוש משתנה

רקע

בתחילת שנה 1 מעניקה ישות 10,000 אופציות למניות למנהל בכיר, בתנאי שהמנהל ימשיך להיות מועסק בישות עד תום שנה 3. מחיר המימוש הוא 40 ש"ח. מחיר המימוש יורד ל- 30 ש"ח, אם רווחי הישות יגדלו לפחות ב- 10% בממוצע לשנה במהלך תקופת שלוש השנים.

במועד ההענקה, הישות אומדת את השווי ההוגן של האופציות למניות, שמחיר המימוש שלהן 30 ש"ח, ב- 16 ש"ח לאופציה. אם מחיר המימוש יהיה 40 ש"ח, הישות אומדת את השווי ההוגן של האופציות למניות ב- 12 ש"ח לאופציה.

במהלך שנה 1, רווחי הישות גדלו ב- 12%, והישות מצפה שהרווחים ימשיכו לגדול בשיעור זה במהלך השנתיים הבאות. משום כך, הישות מצפה שיעד הרווחיות אכן יושג, ולכן מחיר המימוש של האופציות למניות יהיה 30 ש"ח.

במהלך שנה 2, רווחי הישות גדלו ב- 13%, והישות משיכה לצפות שיעד הרווחיות יושג.

במהלך שנה 3, רווחי הישות גדלו ב- 3% בלבד, ולכן יעד הרווחיות לא הושג. המנהל השלים תקופת שירות של שלוש שנים, ולכן מילא אחר תנאי תקופת השירות. מאחר שיעד הרווחיות לא הושג, מחיר המימוש של 10,000 אופציות למניות שהבשילו הוא 40 ש"ח.

יישום דרישות

מאחר שמחיר המימוש משתנה בכפוף לתוצאות של תנאי ביצוע שאינו תנאי שוק, ההשפעה של אותו תנאי ביצוע (היינו, האפשרות שמחיר המימוש עשוי להיות 40 ש"ח והאפשרות שמחיר המימוש עשוי להיות 30 ש"ח) אינה מובאת בחשבון באמידת השווי ההוגן של האופציות למניות במועד ההענקה. במקום זאת, הישות אומדת את השווי ההוגן של האופציות למניות במועד ההענקה לפי כל תרחיש (היינו, מחיר מימוש של 40 ש"ח ומחיר מימוש של 30 ש"ח) ובסופו של דבר מעדכת את סכום העסקה כדי לשקף את התוצאות של אותו תנאי ביצוע, כמומחש להלן.

שנה	חישוב	הוצאת תגמול לתקופה ש"ח	הוצאת תגמול מצטברת ש"ח
1	10,000 אופציות x 16 ש"ח x 1/3	53,333	53,333
2	10,000 אופציות x 16 ש"ח x 2/3 פחות 53,333 ש"ח	53,334	106,667
3	10,000 אופציות x 12 ש"ח x 3/3 פחות 106,667 ש"ח	13,333	120,000

13. סעיף 21 לתקן דורש שתנאי שוק, כגון מחיר יעד של מניה שבהם הותנתה ההבשלה (או יכולת המימוש), יובאו בחשבון באמידת השווי ההוגן של המכשירים ההוניים המוענקים. לפיכך, באשר להענקה של מכשירים הוניים עם תנאי שוק, הישות מכירה בסחורות או בשירותים שהתקבלו מהצד שכנגד, אשר עמד בכל תנאי ההבשלה אחרים (כגון, שירותים שהתקבלו מעובד, אשר ממשיך בעבודתו בישות במהלך תקופת שירות מוגדרת), ללא קשר לקיום תנאי שוק זה. דוגמה 5 ממחישה את דרישות אלה.

דוגמה 5

הענקה עם תנאי שוק

רקע

בתחילת שנה 1, ישות מעניקה למנהל בכיר 10,000 אופציות למניות, בתנאי שהמנהל ימשיך להיות מועסק בישות עד תום שנה 3. למרות זאת, האופציות למניות אינן ניתנות למימוש, אלא אם מחיר המניה עלה מ-50 ש"ח בתחילת שנה 1 למחיר העולה על 65 ש"ח בתום שנה 3. אם מחיר המניה עולה על 65 ש"ח בתום שנה 3, האופציות למניות ניתנות למימוש בכל עת במהלך שבע השנים הבאות, היינו, עד תום שנה 10.

הישות מיישמת את המודל הבינומי לתמחור אופציות, אשר מביא בחשבון את האפשרות שמחיר המניה יעלה על 65 ש"ח בתום שנה 3 (ולכן ניתן יהיה לממש את האופציות למניות) ואת האפשרות שמחיר המניה לא יעלה על 65 ש"ח בתום שנה 3 (ועקב כך האופציות יחולטו). הישות אומדת את השווי ההוגן של האופציות למניות עם תנאי שוק זה ב-24 ש"ח לאופציה.

יישום דרישות

מאחר שסעיף 21 לתקן דורש מהישות להכיר בשירותים שהתקבלו מהצד שכנגד, אשר עמד בכל תנאי ההבשלה האחרים (כגון, שירותים שהתקבלו מעובד אשר ממשיך בעבודתו בישות במהלך תקופת השירות המוגדרת), ללא קשר לקיום תנאי שוק זה, אין זה משנה אם הושג מחיר היעד של המניה או לא הושג. האפשרות שיתכן שמחיר היעד של המניה לא יושג הובאה כבר בחשבון באמידת השווי ההוגן של האופציות למניות במועד ההענקה. משום כך, אם הישות מצפה שהמנהל ישלים תקופת שירות בת שלוש שנים, והמנהל אכן עשה זאת, תכיר הישות בסכומים הבאים בשנים 1, 2, ו-3:

שנה	חישוב	הוצאת תגמול לתקופה ש"ח	הוצאת תגמול מצטברת ש"ח
1	10,000 אופציות x 24 ש"ח x 1/3	80,000	80,000
2	10,000 אופציות x 24 ש"ח x 2/3 פחות 80,000 ש"ח	80,000	160,000
3	10,000 אופציות x 24 ש"ח פחות 160,000 ש"ח	80,000	240,000

כאמור לעיל, סכומים אלה מוכרים, ללא קשר לתוצאה של תנאי השוק. למרות זאת, אם המנהל עזב במהלך שנה 2 (או שנה 3), הסכום שהוכר במהלך שנה 1 (ושנה 2) יבוטל בשנה 2 (או שנה 3). הסיבה לכך היא שתנאי השירות, בניגוד לתנאי השוק, לא הובא בחשבון באמידת השווי ההוגן של האופציות למניות במועד ההענקה. במקום זאת, תנאי השירות הובא בחשבון בדרך של התאמת סכום העסקה, כך שיבוסס על מספר המכשירים ההוניים אשר מבשילים, בסופו של דבר, בהתאם לסעיפים 19 ו-20 לתקן.

14. בדוגמה 5, התוצאה של תנאי השוק לא הביאה לשינוי באורכה של תקופת ההבשלה. למרות זאת, אם אורך תקופת ההבשלה משתנה בהתאם למועד קיומו של תנאי הביצוע, סעיף 15 לתקן דורש מהישות להניח שהשירותים שעל העובדים לספק תמורת המכשירים ההוניים שהוענקו יתקבלו בעתיד, במהלך תקופת ההבשלה הצפויה. הישות נדרשת לאמוד את אורכה של תקופת ההבשלה הצפויה במועד ההענקה, בהתבסס על התוצאה הסבירה ביותר של תנאי הביצוע. אם תנאי הביצוע הוא תנאי שוק, אומדן אורכה של תקופת ההבשלה הצפויה יהיה עקבי עם ההנחות ששימשו לאמידת השווי ההוגן של האופציות למניות שהוענקו, והוא לא יתוקן לאחר מכן. דוגמה 6 ממחישה דרישות אלה.

דוגמה 6

הענקה עם תנאי שוק, שלפיו משתנה אורך תקופת ההבשלה

רקע

בתחילת שנה 1, מעניקה ישות 10,000 אופציות למניות שאורך חייהן הוא 10 שנים לכל אחד מעשרת המנהלים הבכירים. האופציות למניות יבשילו ויהיו ניתנות למימוש באופן מיידי אם מחיר המניה של הישות יעלה מ-50 ש"ח ל-70 ש"ח, בתנאי שהמנהל ימשיך בשירותו בישות עד שיושג מחיר היעד של המניה.

הישות מיישמת את המודל הבינומי לתמחור אופציות, המביא בחשבון את האפשרות שמחיר היעד של המניה יושג במהלך 10 שנות החיים של האופציות, ואת האפשרות שהיעד לא יושג. הישות אומדת את השווי ההוגן של האופציות למניות במועד ההענקה ב-25 ש"ח לאופציה. בהתאם למודל לתמחור אופציות, קבעה הישות שהשכיח של התפלגות תאריכי ההבשלה האפשריים הוא חמש שנים. במלים אחרות, מתוך כל התוצאות האפשריות, התוצאה הסבירה ביותר של תנאי השוק היא שמחיר היעד של המניה יושג בתום שנה 5. משום כך, הישות אומדת את תקופת ההבשלה הצפויה בחמש שנים. הישות גם אומדת ששני מנהלים יעזבו עד תום שנה 5, ולכן היא מצפה ש-80,000 אופציות למניות (10,000 אופציות למניות כפול 8 מנהלים) יבשילו בתום שנה 5.

במהלך השנים 1-4, הישות ממשיכה לאמוד שבסך הכל יעזבו שני מנהלים עד תום שנה 5. למרות זאת, בסך הכל עזבו שלושה מנהלים, אחד בכל אחת השנים 3, 4 ו-5. מחיר היעד של המניה מושג בתום שנה 6. מנהל נוסף עזב במהלך שנה 6, לפני שהושג מחיר היעד של המניה.

יישום דרישות

סעיף 15 לתקן דורש מהישות להכיר בשירותים שהתקבלו על פני תקופת ההבשלה הצפויה, כפי שנאמדה במועד ההענקה, וכן דורש מהישות שלא לעדכן אומדן זה. משום כך, הישות מכירה בשירותים שהתקבלו מהמנהלים על פני השנים 1-5. לכן, סכום העסקה מבוסס, בסופו של דבר, על 70,000 אופציות למניות (10,000 אופציות למניות כפול 7 מנהלים, אשר המשיכו בשירות בישות עד תום שנה 5).

למרות שמנהל נוסף עזב במהלך שנה 6, לא מבוצע כל תיאום, מאחר שהמנהל השלים כבר את תקופת ההבשלה הצפויה של 5 שנים. לפיכך, הישות מכירה בסכומים הבאים בשנים 1-5:

שנה	חישוב	הוצאת תגמול לתקופה ש"ח	הוצאת תגמול מצטברת ש"ח
1	80,000 אופציות x 25 ש"ח x 1/5	400,000	400,000
2	(80,000 אופציות x 25 ש"ח x 2/5) פחות 400,000 ש"ח	400,000	800,000
3	(80,000 אופציות x 25 ש"ח x 3/5) פחות 800,000 ש"ח	400,000	1,200,000
4	(80,000 אופציות x 25 ש"ח x 4/5) פחות 1,200,000 ש"ח	400,000	1,600,000
5	(70,000 אופציות x 25 ש"ח) פחות 1,600,000 ש"ח	150,000	1,750,000

15. סעיפים 26-29 לתקן וסעיפים 42-44 לתקן מפרטים את הדרישות החלות במקרה שאופציה למניה מתומחרת מחדש (או שהישות מתקנת את תנאי הסדר תשלום מבוסס מניות באופן אחר). דוגמאות 7-9 ממחישות חלק מדרישות אלה.

דוגמה 7

הענקה של אופציות למניות אשר מתומחרות מחדש לאחר מכן

רקע

בתחילת שנה 1, ישות מעניקה 100 אופציות למניות לכל אחד מ- 500 עובדיה. כל הענקה מותנית בכך שהעובד ימשיך להיות מועסק בישות במהלך שלוש השנים הבאות. הישות אומדת את השווי ההוגן של כל אופציה ב- 15 ש"ח. בהתבסס על ממוצע משוקלל של הסתברות, הישות אומדת ש-100 עובדים יעזבו במהלך התקופה של שלוש השנים ולכן זכותם לאופציות למניות תחולט.

הנח כי 40 עובדים עזבו במהלך שנה 1. כמו כן, הנח כי לקראת תום שנה 1, מחיר המניה של הישות ירד, והישות מתמחרת מחדש את האופציות למניות שלה וכי אותן אופציות למניות, שתומחרו מחדש, יבשילו בתום שנה 3. הישות אומדת ש-70 עובדים נוספים יעזבו במהלך השנים 2 ו-3, ולכן סך הכל 110 עובדים צפויים לעזוב על פני תקופת ההבשלה של שלוש השנים. במהלך שנה 2, עזבו 35 עובדים נוספים, והישות אומדת ש-30 עובדים נוספים יעזבו במהלך שנה 3, כך שסך הכל 105 עובדים צפויים לעזוב על פני תקופת ההבשלה של שלוש השנים. במהלך שנה 3, עזבו בסך הכל 28 עובדים, ולכן סך הכל 103 עובדים עזבו במהלך תקופת ההבשלה. לגבי 397 העובדים הנותרים, האופציות למניות הבשילו בתום שנה 3.

הישות אומדת כי, במועד התמחור מחדש, השווי ההוגן של כל אופציה למניה מקורית שהוענקה (היינו, לפני שהובא בחשבון התמחור מחדש) הוא 5 ש"ח וכי השווי ההוגן של כל אופציה למניה, שתומחרה מחדש הוא 8 ש"ח.

יישום דרישות

סעיף 27 לתקן דורש מהישות להכיר בהשפעות של תיקונים, המגדילים את השווי ההוגן הכולל של הסדר תשלום מבוסס מניות או שהם מיטיבים עם העובד באופן אחר. אם התיקון מגדיל את השווי ההוגן של המכשירים ההוניים שהוענקו (כגון, על ידי הקטנת מחיר המימוש), כשהם נמדדים מיד לפני התיקון ולאחריו, סעיף 433(א) דורש מהישות לכלול את השווי ההוגן התוספתי שהוענק (היינו, ההפרש בין השווי ההוגן של המכשיר ההוני שתוקן לבין השווי ההוגן של המכשיר ההוני המקורי, כאשר שניהם נאמדים במועד התיקון) במדידת הסכום המוכר בגין שירותים שהתקבלו תמורת המכשירים ההוניים שהוענקו. אם התיקון מתרחש במהלך תקופת ההבשלה, השווי ההוגן התוספתי שהוענק ייכלל במדידה של הסכום המוכר בגין השירותים שהתקבלו על פני התקופה ממועד התיקון ועד למועד שבו המכשירים ההוניים שתוקנו מבשילים, בתוספת הסכום המבוסס על השווי ההוגן של המכשירים ההוניים המקוריים במועד ההענקה, המוכר על פני יתרת תקופת ההבשלה המקורית.

השווי התוספתי הוא 3 ש"ח לאופציה למניה (8 ש"ח פחות 5 ש"ח). סכום זה יוכר על פני השנתיים הנותרות של תקופת ההבשלה, יחד עם הוצאת התגמול המבוססות על השווי של האופציה המקורית בסך 15 ש"ח.

הסכומים המוכרים בשנים 1-3 הם כדלקמן:

שנה	חישוב	הוצאת תגמול לתקופה ש"ח	הוצאת תגמול מצטברת ש"ח
1	(500 פחות 110) עובדים x 100 אופציות x 15 ש"ח x 1/3	195,000	195,000
2	(500 פחות 105) עובדים x 100 אופציות x (15 ש"ח x 2/3 + 3 ש"ח x 1/2) פחות 195,000 ש"ח	259,250	454,250
3	(500 פחות 103) עובדים x 100 אופציות x (15 ש"ח + 3 ש"ח) פחות 454,250 ש"ח	260,350	714,600

דוגמה 8

הענקה של אופציות למניות עם תנאי הבשלה שתוקן לאחר מכן

רקע

בתחילת שנה 1, מעניקה ישות 1,000 אופציות למניות לכל עובד מצוות המכירות שלה, בתנאי שהעובד ימשיך להיות מועסק בישות במהלך שלוש שנים, ושצוות המכירות ימכור מעל 50,000 יחידות של מוצר מסוים על פני התקופה של שלוש השנים. השווי ההוגן של האופציות למניות הוא 15 ש"ח לכל אופציה במועד ההענקה.

במהלך שנה 2, הגדילה הישות את יעד המכירות ל-100,000 יחידות. לקראת תום שנה 3, מכרה הישות 55,000 יחידות, והאופציות למניות חולטו. 12 עובדים מתוך צוות המכירות המשיכו להיות מועסקים בישות בתקופה של שלוש השנים.

יישום דרישות

סעיף 20 לתקן דורש, לגבי תנאי ביצוע שאינו תנאי שוק, שהישות תכיר בשירותים שהתקבלו במהלך תקופת ההבשלה בהתבסס על האומדן הזמין הטוב ביותר של מספר המכשירים ההוניים הצפויים להבשיל ולעדכן אומדן זה, במידת הצורך, אם מידע שהתקבל לאחר מכן מצביע על כך שמספר המכשירים ההוניים הצפויים להבשיל שונה מאומדנים קודמים. במועד ההבשלה, מעדכנת הישות את האומדן כדי להשוותו למספר המכשירים ההוניים אשר הבשילו, בסופו של דבר. עם זאת, סעיף 27 לתקן דורש, ללא קשר לתיקונים כלשהם לתנאים שלפיהם הוענקו המכשירים ההוניים, או לביטול או לסילוק של אותה הענקה של מכשירים הוניים, שהישות תמשיך להכיר בשירותים שהתקבלו, כשהם נמדדים לפי השווי ההוגן של המכשירים ההוניים שהוענקו במועד ההענקה, אלא אם כן מכשירים הוניים אלה אינם מבשילים עקב אי עמידה בתנאי הבשלה (למעט תנאי שוק) שהוגדר במועד ההענקה. נוסף לכך, סעיף 44(ג) מצייין כי, אם הישות מתקנת את תנאי ההבשלה בדרך כזו שאינה מיטיבה עם העובד, הישות לא תביא בחשבון את תנאי ההבשלה שתוקנו ביישום הדרישות שבסעיפים 19-21 לתקן.

בהתאם לכך, מאחר שהתיקון בתנאי הביצוע גרם לסבירות נמוכה יותר שהאופציות למניות יבשילו, דבר שאינו מיטיב עם העובד, הישות לא תביא בחשבון את תנאי הביצוע שתוקן בעת ההכרה בשירותים שהתקבלו. במקום זאת, הישות ממשיכה להכיר בשירותים שהתקבלו על פני התקופה של שלוש השנים בהתבסס על תנאי ההבשלה המקוריים. לכן, בסופו של דבר, הישות מכירה בהוצאת תגמול מצטברת בסך 180,000 ש"ח על פני התקופה של שלוש השנים (12 עובדים X 1,000 אופציות X 15 ש"ח).

אותה תוצאה היתה מתקבלת אם, במקום לתקן את יעד הביצוע, הישות היתה מגדילה את מספר שנות השירות, הנדרשות בכדי שהאופציות למניות יבשילו, משלוש שנים לעשר שנים. מאחר שתיקון כזה גורם לסבירות נמוכה יותר שהאופציות למניות יבשילו, דבר שאינו מיטיב עם העובדים, הישות לא תביא בחשבון את תנאי השירות שתוקן בעת ההכרה בשירותים שהתקבלו. במקום זאת, הישות מכירה בשירותים שהתקבלו מ-12 העובדים שהמשיכו בשירותים בישות על פני תקופת ההבשלה המקורית של שלוש שנים.

דוגמה 9¹⁷

הענקה של מניות, עם חלופת תשלום במזומן שהוספה לאחר מכן

רקע

בתחילת שנה 1, העניקה ישות 10,000 מניות, ששווים הוגן הוא 33 ש"ח למניה, למנהל בכיר, בתנאי שהוא ישלים תקופת שירות של שלוש שנים. בתום שנה 2, ירד מחיר המניה ל-25 ש"ח למניה. באותו מועד, הוסיפה הישות להענקה חלופת תשלום במזומן, לפיה יוכל המנהל לבחור אם לקבל 10,000 מניות או מזומן בסכום השווה לשווי של 10,000 מניות במועד ההבשלה. מחיר המניה הוא 22 ש"ח במועד ההבשלה.

¹⁷ תוקן בעת פרסום תקן חשבונאות מספר 24 (מעודכן 2018) בתחילה מ-2018.1.1.

דוגמה 9 (המשך)

יישום דרישות

סעיף 27 לתקן דורש מהישות, ללא קשר לתיקונים כלשהם לתנאים שלפיהם הוענקו המכשירים ההוניים, או לביטול או לסילוק של אותה הענקה של מכשירים הוניים, להמשיך להכיר בשירותים שהתקבלו כשהם נמדדים לפי השווי ההוגן של המכשירים ההוניים שהוענקו במועד ההענקה, אלא אם כן מכשירים הוניים אלה אינם מבשילים עקב אי עמידה בתנאי הבשלה (למעט תנאי שוק) שהוגדר במועד ההענקה. לפיכך, הישות מכירה בשירותים שהתקבלו על פני התקופה של שלוש השנים, בהתבסס על השווי ההוגן של המניות במועד ההענקה.

בנוסף לכך, ההוספה של חלופת התשלום במזומן בתום שנה 2 יוצרת מחויבות לסילוק במזומן. בהתאם לדרישות באשר לעסקאות תשלום מבוסס מניות המסולקות במזומן (סעיפים 30-33 לתקן), הישות מכירה בהתחייבות לסילוק במזומן במועד התיקון, בהתבסס על השווי ההוגן של המניות במועד התיקון והמידה שבה השירותים המוגדרים התקבלו. נוסף לכך, הישות מודדת מחדש את השווי ההוגן של ההתחייבות בסוף כל תקופת דיווח ובמועד הסילוק, כאשר שינויים כלשהם בשווי ההוגן מוכרים ברווח או הפסד לתקופה. לכן, הישות מכירה בסכומים להלן:

שנה	חישוב	הוצאה ש"ח	הון עצמי ש"ח	התחייבות ש"ח
1	הוצאת תגמול לשנה: 10,000 מניות x 33 ש"ח x 1/3	110,000	110,000	
2	הוצאת תגמול לשנה: (10,000 מניות x 33 ש"ח x 2/3) פחות 110,000 ש"ח סיווג מחדש של הון עצמי להתחייבויות:	110,000	110,000	
3	10,000 מניות x 25 ש"ח x 2/3 הוצאת תגמול לשנה: (10,000 מניות x 33 ש"ח x 3/3) פחות 220,000 ש"ח התאמת התחייבות לשווי הוגן לתום שנה: (166,667 ש"ח + 83,333 ש"ח) פחות (22 ש"ח x 10,000 מניות)	110,000	*26,667	*83,333
		(30,000)		(30,000)
	סך הכל	<u>300,000</u>	<u>80,000</u>	<u>220,000</u>

* הקצאה בין התחייבויות לבין הון עצמי, כדי להציג את השליש הסופי של ההתחייבות בהתבסס על השווי ההוגן של המניות במועד התיקון.

15.א.¹⁷ אם לתשלום מבוסס מניות יש תנאי שאינו תנאי הבשלה שהצד שכנגד יכול לבחור שלא לקיימו והצד שכנגד אינו מקיים תנאי זה שאינו תנאי הבשלה במהלך תקופת ההבשלה, סעיף 28א לתקן דורש שאירוע זה יטופל כביטול. דוגמה 9 ממחישה את הטיפול החשבונאי עבור סוג זה של אירוע.

¹⁷ נוסף בעת פרסום תקן חשבונאות מספר 24 (מעודכן 2018) בתחילה מ-2018.1.1.

תשלום מבוסס מניות, עם תנאי הבשלה ותנאי שאינו תנאי הבשלה כאשר הצד שכנגד יכול לבחור אם לקיים את התנאי שאינו תנאי הבשלה

רקע

ישות מעניקה לעובד את ההזדמנות להשתתף בתוכנית שבה העובד משיג אופציות למניות אם הוא מסכים לחסוך 25 אחוז ממשכורתו החודשית של 400 ש"ח לתקופה של שלוש שנים. התשלומים החודשיים מבוצעים על ידי ניכוי ממשכורת העובד. העובד יכול להשתמש בחסכוניות שנצברו לממש את האופציות שלו בסוף תקופה של שלוש שנים, או לקבל החזר של השקעותיו בכל נקודה במהלך תקופת שלוש השנים. אומדן ההוצאה השנתית בגין הסדר התשלום מבוסס המניות הוא 120 ש"ח.

לאחר 18 חודש, העובד מפסיק לשלם לתוכנית ומקבל החזר של ההשקעות ששולמו עד לאותו מועד בסך 1,800 ש"ח.

יישום דרישות

קיימים שלושה רכיבים לתוכנית: שכר ששולם, ניכוי מהשכר המשולם לתוכנית חסכון ותשלום מבוסס מניות. הישות מכירה בהוצאה בהתייחס לכל רכיב ובגידול מקביל להתחייבות או להון העצמי, כפי שמתאים. הדרישה לבצע תשלומים לתוכנית היא תנאי שאינו תנאי הבשלה, שהעובד בוחר שלא לקיימו במהלך השנה השנייה. לפיכך, בהתאם לסעיף 28(ב) ולסעיף 28א לתקן, החזר ההשקעות מטופל כסילוק ההתחייבות והפסקת ההשקעות בשנה 2 מטופלת כביטול.

שנה 1		הוצאה	מזומן	התחייבות	הון עצמי
		ש"ח	ש"ח	ש"ח	ש"ח
	שכר ששולם	3,600	(3,600)		
		(75%*400*12)			
	ניכוי מהשכר לתוכנית החסכון	1,200		(1,200)	
		(25%*400*12)			
	תשלום מבוסס מניות	120	=	=	(120)
	סה"כ	<u>4,920</u>	<u>(3,600)</u>	<u>(1,200)</u>	<u>(120)</u>
שנה 2					
	שכר ששולם	4,200	(4,200)		
		75%*400*6			
		(100%*400*6+			
	ניכוי מהשכר לתוכנית החסכון	600		(600)	
		(25%*400*6)			
	החזר ההשקעות לעובד		(1,800)	1,800	
	תשלום מבוסס מניות (האצה של יתרת ההוצאה)	240	=	=	(240)
		(120*3-120)			
	סה"כ	<u>5,040</u>	<u>(6,000)</u>	<u>1,200</u>	<u>(240)</u>

סעיף 24 לתקן דורש כי, במקרים נדירים בלבד, שבהם התקן דורש מהישות למדוד עסקת תשלום מבוסס מניות המסולקת במכשירים הוניים בהתייחס לשווי ההוגן של המכשירים ההוניים שהוענקו, אך הישות אינה מסוגלת לאמוד באופן מהימן את השווי ההוגן במועד המדידה המוגדר (כגון מועד הענקה, לגבי עסקאות עם עובדים), הישות, במקום זאת, תמדוד את העסקה תוך שימוש בשיטת מדידה של שווי פנימי (intrinsic value measurement method). סעיף 24 כולל גם דרישות באשר לאופן יישום שיטה זו. הדוגמה להלן ממחישה דרישות אלה.

דוגמה 10

הענקה של אופציות למניות, המטופלת בדרך של יישום שיטת השווי הפנימי

רקע

בתחילת שנה 1, מעניקה ישות 1,000 אופציות למניות ל-50 עובדים. האופציות למניות יבשילו בתום שנה 3, בתנאי שהעובדים ימשיכו להיות מועסקים עד אז. אורך חיי האופציות למניות עשר שנים. מחיר המימוש הוא 60 ש"ח ומחיר המניה של הישות גם הוא 60 ש"ח במועד ההענקה.

במועד ההענקה, הישות מגיעה למסקנה שאין ביכולתה לאמוד באופן מהימן את השווי ההוגן של האופציות למניות שהוענקו.

בתום שנה 1, שלושה עובדים עזבו והישות אומדת ששבעה עובדים נוספים יעזבו במהלך השנים 2 ו-3. לפיכך, הישות אומדת ש-80% מהאופציות למניות יבשילו.

שני עובדים עזבו במהלך שנה 2, ולפיכך תיקנה הישות את האומדן שלה לגבי מספר האופציות למניות שהיא מצפה שיבשילו ל-86%.

שני עובדים עזבו במהלך שנה 3. לכן, 43,000 אופציות למניות הבשילו בתום שנה 3.

מחיר המניה של הישות במהלך השנים 1-10, ומספר האופציות למניות שמומשו במהלך השנים 4-10 מובאים בטבלה להלן. אופציות למניות, שמומשו במהלך שנה מסוימת, מומשו כולן בתום אותה שנה.

שנה	מחיר המניה בתום שנה	מספר האופציות למניות שמומשו בתום שנה
1	63	0
2	65	0
3	75	0
4	88	6,000
5	100	8,000
6	90	5,000
7	96	9,000
8	105	8,000
9	108	5,000
10	115	2,000

דוגמה 10 (המשך)

יישום דרישות

בהתאם לסעיף 24 לתקן, הישות מכירה בסכומים הבאים בשנים 1-10 :

<u>הוצאות</u> <u>מצטברות</u> ש"ח	<u>הוצאות</u> <u>לתקופה</u> ש"ח	<u>חישוב</u>	<u>שנה</u>
40,000	40,000	50,000 אופציות x 80% x (63 ש"ח פחות 60 ש"ח) x 1/3 שנים	1
143,333	103,333	50,000 אופציות x 86% x (65 ש"ח פחות 60 ש"ח) x 2/3 שנים פחות 40,000 ש"ח	2
645,000	501,667	43,000 אופציות X (75 ש"ח פחות 60 ש"ח) פחות 143,333 ש"ח	3
1,204,000	559,000	37,000 אופציות קיימות במחזור בסוף תקופת הדיווח x (88 ש"ח פחות 75 ש"ח) + 6,000 אופציות שמומשו x (88 ש"ח פחות 75 ש"ח)	4
1,648,000	444,000	29,000 אופציות קיימות במחזור בסוף תקופת הדיווח X (100 ש"ח פחות 88 ש"ח) + 8,000 אופציות שמומשו x (100 ש"ח פחות 88 ש"ח)	5
1,358,000	(290,000)	24,000 אופציות קיימות במחזור בסוף תקופת הדיווח x (90 ש"ח פחות 100 ש"ח) + 5,000 אופציות שמומשו x (90 ש"ח פחות 100 ש"ח)	6
1,502,000	144,000	15,000 אופציות קיימות במחזור בסוף תקופת הדיווח x (96 ש"ח פחות 90 ש"ח) + 9,000 אופציות שמומשו x (96 ש"ח פחות 90 ש"ח)	7
1,637,000	135,000	7,000 אופציות קיימות במחזור בסוף תקופת הדיווח x (105 ש"ח פחות 96 ש"ח) + 8,000 אופציות שמומשו x (105 ש"ח פחות 96 ש"ח)	8
1,658,000	21,000	2,000 אופציות קיימות במחזור בסוף תקופת הדיווח x (108 ש"ח פחות 105 ש"ח) + 5,000 אופציות שמומשו x (108 ש"ח פחות 105 ש"ח)	9
1,672,000	14,000	2,000 אופציות שמומשו x (115 ש"ח פחות 108 ש"ח)	10

17. קיימים סוגים שונים רבים של תוכניות של מניות ואופציות למניות לעובדים. הדוגמה להלן ממחישה את יישום התקן לסוג מסוים של תוכנית, תוכנית רכישת מניות לעובדים. באופן כללי, תוכנית רכישת מניות לעובדים מספקת לעובדים הזדמנות לרכוש את מניות הישות בהנחה. התנאים, שלפיהם פועלות תוכניות רכישת מניות לעובדים, שונים ממדינה למדינה. הוזה אומר, שיש לא רק סוגים שונים רבים של תוכניות של מניות ואופציות למניות לעובדים, אלא שיש גם סוגים שונים רבים של תוכניות רכישת מניות לעובדים. משום כך, הדוגמה להלן ממחישה את יישום התקן לגבי תוכנית ספציפית אחת לרכישת מניות על ידי עובדים.

דוגמה 11

תוכנית רכישת מניות לעובדים

רקע

ישות מציעה לכל 1,000 עובדיה את ההזדמנות להשתתף בתוכנית רכישת מניות לעובדים. לעובדים יש פרק זמן של שבועיים כדי להחליט אם לקבל את ההצעה. בהתאם לתנאי התוכנית, זכאי כל אחד העובדים לרכוש כמות מירבית של 100 מניות. מחיר הרכישה יהיה נמוך ב- 20% ממחיר השוק של מניות הישות במועד שבו ההצעה מתקבלת, ויש לשלם את מחיר הרכישה באופן מיידי עם קבלת ההצעה. כל המניות שנרכשות חייבות להיות מוחזקות בנאמנות בעבור העובדים, ולא ניתן למכרן במהלך חמש שנים. העובד אינו רשאי לפרוש מהתוכנית במהלך אותה תקופה. לדוגמה, אם העסקתו של העובד מופסקת במהלך התקופה של חמש השנים, המניות חייבות, למרות זאת, להישאר במסגרת התוכנית עד לתום התקופה של חמש השנים. דיבידנדים כלשהם שישולמו בתקופה של חמש השנים יוחזקו בנאמנות עבור העובדים עד תום התקופה של חמש השנים.

בסך הכל, 800 עובדים קיבלו את ההצעה וכל אחד העובדים רוכש, בממוצע, 80 מניות, היינו, העובדים רכשו בסך הכל 64,000 מניות. הממוצע המשוקלל של מחיר השוק של המניות במועד הרכישה הוא 30 ש"ח למניה, והממוצע המשוקלל של מחיר הרכישה הוא 24 ש"ח למניה.

יישום דרישות

באשר לעסקאות עם עובדים, התקן דורש ששכום העסקה יימדד בהתייחס לשווי ההוגן של המכשירים ההוניים המוענקים (ראה סעיף 11 לתקן). כדי ליישם דרישה זו, צריך בשלב ראשון לקבוע את סוג המכשיר ההוני המוענק לעובדים. למרות שהתוכנית מתוארת כתוכנית רכישת מניות לעובדים (להלן - "תוכנית רכישה"), הרי שתוכניות רכישה אחדות כאלה כוללות מאפייני אופציה ולכן הן, בפועל, תוכניות אופציות למניות. לדוגמה, יתכן שתוכנית רכישה תכלול "מאפיין של הסתכלות אחורה" ("lookback feature"), אשר לפיו העובד יכול לרכוש מניות בהנחה, ולבחור אם ההנחה תיושם למחיר המניה של הישות במועד ההענקה או למחיר המניה שלה במועד הרכישה. או שתוכנית רכישה יכולה לקבוע את מחיר הרכישה, ולאפשר לעובדים פרק זמן משמעותי כדי להחליט אם להשתתף בתוכנית. דוגמה אחרת למאפיין אופציה היא תוכנית רכישה, המאפשרת לעובדים המשתתפים בתוכנית לבטל את השתתפותם לפני או בתום תקופה מוגדרת ולקבל החזר של שכומים ששולמו לתוכנית קודם לכן.

עם זאת, בדוגמה זו, התוכנית אינה כוללת מאפייני אופציה. ההנחה מיושמת למחיר המניה במועד הרכישה, והעובדים אינם רשאים לפרוש מהתוכנית.

גורם אחר שיש לשקול הוא ההשפעה של הגבלות על העברה לאחר מועד ההבשלה, אם ישנן כאלה. סעיף 33 מציין כי, אם מניות כפופות להגבלות בהעברתן לאחר מועד ההבשלה, יש להביא בחשבון גורם זה באמידת השווי ההוגן של אותן מניות, אולם רק עד למידה שבה ההגבלות שלאחר ההבשלה משפיעות על המחיר שמשותף מרצון בשוק, הפועל בצורה מושכלת, היה משלם בעד אותה מניה. לדוגמה, אם המניות נסחרות באופן פעיל בשוק נזיל ופעיל, להגבלות על העברה שלאחר ההבשלה תיתכן שתהיה השפעה מועטה, אם בכלל, על המחיר שמשותף מרצון בשוק, הפועל בצורה מושכלת היה משלם בעד אותן מניות.

בדוגמה זו, המניות מבשילות עם רכישתן, אך לא ניתן למכרן במהלך חמש שנים לאחר מועד הרכישה. לפיכך, על הישות לשקול את ההשפעה של ההערכה של הגבלת העברה במשך חמש השנים שלאחר ההבשלה. דבר זה כרוך בשימוש בטכניקת הערכה לאמידת מחיר המניה המוגבלת למועד הרכישה בעסקה בין מוכר מרצון לקונה מרצון שאינם קשורים, הפועלים בצורה מושכלת. יש להניח כי הישות, בדוגמה זו, אומדת את השווי ההוגן של כל מניה מוגבלת ב- 28 ש"ח. במקרה זה השווי ההוגן של המכשירים ההוניים המוענקים הוא 4 ש"ח למניה (שהוא השווי ההוגן של המניה המוגבלת בסך 28 ש"ח בניכוי מחיר הרכישה בסך 24 ש"ח). מאחר שנרכשו 64,000 מניות, השווי ההוגן הכולל של המכשירים ההוניים המוענקים הוא 256,000 ש"ח.¹⁰

¹⁰ תוקן על ידי סעיף 91(ד) לתקן חשבונאות מספר 27 בתחילה מ-2007.1.1.

דוגמה 11 (המשך)

בדוגמה זו, לא קיימת תקופת הבשלה. לכן, בהתאם לסעיף 14 לתקן, על הישות להכיר בהוצאה של 256,000 ש"ח באופן מיידי.

עם זאת, במקרים אחדים, יתכן שההוצאה המתייחסת לתוכנית רכישה לא תהיה מהותית. תקן חשבונאות מספר 35, *מדיניות חשבונאית, שינויים במדיניות חשבונאית וטעויות*, מציין כי לא קיימת דרישה ליישום מדיניות חשבונאית בהתאם לתקני חשבונאות, כאשר השפעת יישומה אינה מהותית (תקן חשבונאות מספר 35, סעיף 8). תקן חשבונאות מספר 35 אף מציין שהשמטה או הצגה מוטעית של פריט הן מהותיות אם הן יכולות, יחד או כל אחת בנפרד, להשפיע על החלטות כלכליות של משתמשים, המתקבלות על בסיס הדוחות הכספיים. מהותיות תלויה בגודל ובמהות של ההשמטה או של ההצגה המוטעית בהתחשב במכלול הנסיבות. גודלו או מהותו של הפריט, או שילוב שלהם, עשוי להיות הגורם המכריע (תקן חשבונאות מספר 35, סעיף 5). לפיכך, בדוגמה זו, על הישות לבחון אם ההוצאה של 256,000 ש"ח היא מהותית.

עסקאות תשלום מבוסס מניות המסולקות במזומן

18. סעיפים 30-33 לתקן קובעים את הדרישות באשר לעסקאות שבהן ישות רוכשת סחורות או שירותים על ידי נטילת התחייבויות לספק של אותם סחורות או שירותים בסכומים המבוססים על מחיר מניות הישות או מכשירים הוניים אחרים. הישות נדרשת להכיר לראשונה בסחורות או בשירותים שנרכשו, ובהתחייבות לשלם עבור אותם סחורות או שירותים, כאשר הישות משיגה את הסחורות או עם הספקת השירותים, כשהם נמדדים לפי השווי ההוגן של ההתחייבות. לאחר מכן, עד לסילוק ההתחייבות, נדרשת הישות להכיר בשינויים בשווי ההוגן של ההתחייבות.

19. דוגמה, ישות עשויה להעניק לעובדים זכויות לעליית ערך מניות כחלק מחבילת התגמול שלהם, לפיהן העובדים יהיו זכאים לתשלום עתידי במזומן (במקום מכשיר הוני), המבוסס על עליית מחיר המניה של הישות מרמה מוגדרת תוך תקופת זמן מוגדרת. אם הזכויות לעליית ערך מניות אינן מבשילות עד להשלמת תקופת שירות מוגדרת, הישות תכיר בשירותים שהתקבלו, ובהתחייבות לשלם עבורם, עם הספקת השירותים על ידי העובדים במהלך אותה תקופה. ההתחייבות נמדדת, לראשונה ובסוף כל תקופת דיווח עד סילוקה, בשווי ההוגן של הזכויות לעליית ערך מניות בהתאם לסעיפים 30-33 לתקן. שינויים בשווי ההוגן מוכרים ברווח או הפסד. לפיכך, אם הסכום שהוכר בגין השירותים שהתקבלו נכלל בערך בספרים של נכס שהוכר בדוח על המצב הכספי של הישות (כגון, מלאי), הערך בספרים של אותו נכס לא יותאם בגין ההשפעות הנובעות ממדידה מחדש של ההתחייבות. דוגמה 12 ממחישה את דרישות אלה לגבי עסקת תשלום מבוסס מניות המסולקת במזומן הכפופה לתנאי שירות. דוגמה 12 ממחישה את דרישות אלה לגבי עסקת תשלום מבוסס מניות המסולקת במזומן הכפופה לתנאי ביצוע.

דוגמה 12

רקע

ישות מעניקה 100 זכויות לעליית ערך מניות במזומן (share appreciation rights, להלן - SARs) לכל אחד מ-500 עובדיה, בתנאי שהעובדים ימשיכו להיות מועסקים בישות בשלוש השנים הבאות.

במהלך שנה 1, עזבו 35 עובדים. הישות אומדת ש-60 עובדים נוספים יעזבו במהלך שנים 2 ו-3. במהלך שנה 2, עזבו 40 עובדים והישות אומדת ש-25 עובדים נוספים יעזבו במהלך שנה 3. במהלך שנה 3, עזבו 22 עובדים. בתום שנה 3, 150 עובדים מימשו את ה-SARs שלהם, 140 עובדים נוספים מימשו את ה-SARs שלהם בתום שנה 4 ו-113 העובדים הנותרים מימשו את ה-SARs שלהם בתום שנה 5.

הישות אומדת את השווי ההוגן של ה-SARs בתום כל שנה שבה מתקיימת התחייבות כדלקמן. בתום שנה 3, כל ה-SARs המוחזקות על ידי העובדים שהמשיכו בעבודתם הבשילו. השווי הפנימי של ה-SARs במועד המימוש (שהוא שווה לסכום המזומן ששולם) בתום השנים 3, 4 ו-5 מוצג אף הוא להלן.

¹⁸ תוקן בעת פרסום תקן חשבונאות מספר 24 (מעודכן 2018) בתחילה מ-2018.1.1.

דוגמה 12 (המשך)		
שנה	שווי הוגן	שווי פנימי
1	14.40 ש"ח	
2	15.50 ש"ח	
3	18.20 ש"ח	15.00 ש"ח
4	21.40 ש"ח	20.00 ש"ח
5		25.00 ש"ח
יישום דרישות		
שנה	חישוב	התחייבות
		ש"ח
	הוצאה	ש"ח
		ש"ח
1	עובדים X SARs 100 X 14.40 ש"ח X 1/3 (95 - 500)	194,400
2	עובדים X SARs 100 X 15.50 ש"ח X 2/3 (100 - 500)	194,400
	פחות 194,400 ש"ח	413,333
3	עובדים X SARs 100 X 18.20 ש"ח (150 - 97 - 500)	460,460
	פחות 413,333 ש"ח	47,127
	+ עובדים X SARs 100 X 15 ש"ח	<u>225,000</u>
	סך הכל	272,127
4	עובדים X SARs 100 X 21.40 ש"ח (140 - 253)	241,820
	פחות 460,460 ש"ח	(218,640)
	+ עובדים X SARs 100 X 20 ש"ח	<u>280,000</u>
	סך הכל	61,360
5	0 ש"ח	0
	פחות 241,820 ש"ח	(241,820)
	+ עובדים X SARs 100 X 25 ש"ח 113	<u>282,500</u>
	סך הכל	40,680
	סך הכל	<u>787,500</u>

דוגמה 12 ^א	
רקע	
<p>ישות מעניקה 100 זכויות לעליית ערך מניות (share appreciation rights, להלן - SARs) המסולקות במזומן לכל אחד מ-500 עובדיה, בתנאי שהעובדים ימשיכו להיות מועסקים בישות בשלוש השנים הבאות ושהישות תשיג יעד הכנסות (מכירות של 1 ביליון ש"ח) עד סוף שנה 3. הישות מצפה שכל העובדים ישארו בעבודתם.</p> <p>לצורך פשטות, דוגמה זו מניחה שתגמול העובדים אינו כשיר להיוון כחלק מהעלות של נכס. בסוף שנה 1, הישות צופה שיעד ההכנסות לא יושג עד סוף שנה 3. במהלך שנה 2, הכנסות הישות גדלו באופן משמעותי והישות מצפה שההכנסות ימשיכו לצמוח. כתוצאה מכך, בסוף שנה 2, הישות מצפה שיעד ההכנסות יושג עד סוף שנה 3.</p>	

^א נוספה בעת פרסום תקן חשבונאות מספר 24 (מעודכן 2018) בתחילה מ-1.1.2018.

דוגמה 12א (המשך)

בסוף שנה 3, יעד ההכנסות מושג ו-150 עובדים מממשים את ה-SARs שלהם. 150 עובדים נוספים מממשים את ה-SARs שלהם בסוף שנה 4 ויתרת 200 העובדים מממשים את ה-SARs שלהם בסוף שנה 5.

הישות אומדת את השווי ההוגן של ה-SARs, תוך שימוש במודל לתמחור אופציות ובהתעלמות מתנאי הביצוע של יעד ההכנסות ומתנאי השירות, בתום כל שנה עד שמסולקים כל התשלומים מבוססי המניות המסולקים במזומן. בתום שנה 3, כל ה-SARs הבשילו. הטבלה שלהלן מציגה את השווי ההוגן הנאמד של ה-SARs בסוף כל שנה ואת השווי הפנימי של ה-SARs במועד המימוש (שהוא שווה לסכום המזומן ששולם).

<u>שנה</u>	<u>שווי הוגן של כל SAR</u>	<u>שווי פנימי של כל SAR</u>
1	14.40 ש"ח	
2	15.50 ש"ח	
3	18.20 ש"ח	15.00 ש"ח
4	21.40 ש"ח	20.00 ש"ח
5	25.00 ש"ח	25.00 ש"ח

<u>שנה</u>	<u>מספר העובדים הצפויים לקיים את תנאי השירות</u>	<u>האומדן הטוב ביותר לגבי השגת יעד ההכנסות</u>
1	500	לא
2	500	כן
3	500	כן

<u>שנה</u>	<u>חישוב</u>	<u>הוצאה</u> ש"ח	<u>התחייבות</u> ש"ח
1	ה-SARs אינן צפויות להבשיל: הוצאה אינה מוכרת	-	-
2	ה-SARs צפויות להבשיל:		
	500 עובדים X 100 SARs X 15.5 ש"ח X 2/3	516,667	516,667
3	500 עובדים (150 - 500) X 100 SARs X 18.20 ש"ח X 3/3 פחות 516,667 ש"ח	637,000	637,000
	+ 150 עובדים X 100 SARs X 15 ש"ח סך הכל	<u>225,000</u>	345,333
4	500 עובדים (150 - 350) X 100 SARs X 21.40 ש"ח פחות 637,000 ש"ח	428,000	428,000
	+ 150 עובדים X 100 SARs X 20 ש"ח סך הכל	<u>300,000</u>	91,000
5	200 עובדים (200 - 200) X 100 SARs X 25 ש"ח פחות 428,000 ש"ח	0	0
	+ 200 עובדים X 100 SARs X 25 ש"ח סך הכל	<u>500,000</u>	72,000
	סך הכל	<u>1,025,000</u>	<u>1,025,000</u>

עסקאות תשלום מבוסס מניות הכוללות מאפיין סילוק נטו עבור מחויבויות לניכוי מס במקור

19.א. סעיפים 33ה ו-133 לתקן דורשים מישות לסווג הסדר במלואו כעסקת תשלום מבוסס מניות המסולקת במכשירים הוניים אם היא הייתה מסווגת כך בהיעדר מאפיין הסילוק נטו אשר מחייב את הישות לנכות במקור סכום עבור מחויבות המס של העובד הקשורה לתשלום מבוסס מניות. הישות מעבירה סכום זה, בדרך כלל במזומן, לרשות המס בשם העובד. דוגמה 12ב ממחישה דרישות אלה.

דוגמה 12ב²⁰

רקע

חוקי המס בתחום שיפוט X דורשים מישויות לנכות במקור סכום עבור מחויבות המס של העובד הקשורה לתשלום מבוסס מניות ולהעביר סכום זה במזומן לרשות המס בשם העובד.

ביום 1 בינואר 20X1 ישות בתחום שיפוט X נותנת מענק של 100 מניות לעובד. מענק זה מותנה בהשלמת ארבע שנות שירות. הישות מצפה שהעובד ישלים את תקופת השירות. לצורך פשטות, דוגמה זו מניחה שתגמול העובדים אינו כשיר להיוון כחלק מהעלות של נכס.

תנאי ההסדר של התשלום מבוסס המניות דורשים מהישות לנכות במקור מניות מהסילוק של המענק לעובד שלה על מנת לסלק את מחויבות המס של העובד (כלומר, להסדר של התשלום מבוסס המניות יש "מאפיין סילוק נטו"). בהתאם לכך, הישות מסלקת את העסקה על בסיס נטו על ידי ניכוי במקור של מספר מניות ששווין ההוגן שווה לסכום הכספי של מחויבות המס של העובד והנפקה של יתרת המניות לעובד בעת השלמת תקופת ההבשלה.

מחויבות המס של העובד הקשורה למענק מחושבת בהתבסס על השווי ההוגן של המניות במועד ההבשלה. שיעור המס החל על העובד הוא 40 אחוז.

במועד ההענקה, השווי ההוגן של כל מניה הוא 2 ש"ח. השווי ההוגן של כל מניה ביום 31 בדצמבר 20X4 הוא 10 ש"ח.

השווי ההוגן של המניות במועד ההבשלה הוא 1,000 ש"ח (100 מניות X 10 ש"ח למניה) ולכן מחויבות המס של העובד היא 400 ש"ח (100 מניות X 10 ש"ח X 40%).

בהתאם לכך, במועד ההבשלה, הישות מנפיקה 60 מניות לעובד ומנכה במקור 40 מניות (400 ש"ח = 40 מניות X 10 ש"ח למניה). הישות משלמת את השווי ההוגן של המניות שנוכו במקור במזומן לרשות המס בשם העובד. מצב זה שקול למצב שהישות הנפיקה את כל 100 המניות שהבשילו לעובד, ובאותו זמן רכשה חזרה 40 מניות בשוויים ההוגן.

יישום דרישות

זכות התחייבות ש"ח	זכות הון עצמי ש"ח	חובה הוצאה ש"ח	חישוב	שנה
-	(50)	50	100 מניות x 2 ש"ח x 1/4	1
			100 מניות x 2 ש"ח x 2/4	2
-	(50)	50	פחות 50 ש"ח	
			100 מניות x 2 ש"ח x 3/4	3
-	(50)	50	פחות (50 ש"ח + 50 ש"ח)	
			100 מניות x 2 ש"ח x 4/4	4
=	(50)	50	פחות (50 ש"ח + 50 ש"ח + 50 ש"ח)	
=	(200)	200	סך הכל	

²⁰ נוסף בעת פרסום תקן חשבונאות מספר 24 (מעודכן 2018) בתחילה מ-2018.1.1.

דוגמה 12 (המשך)

פקודות היומן שנרשמו על ידי הישות הם כדלקמן:

במהלך תקופת ההבשלה

הוצאת התגמול המצטברת שהוכרה לאורך תקופת ההבשלה

ח' הוצאה 200

ז' הון עצמי 200

הכרה בהתחייבות המס

ח' הון עצמי 400

ז' התחייבות 400

סילוק מחויבות מס

מזומן ששולם לרשות המס בשם העובד במועד הסילוק

ח' התחייבות 400

ז' מזומן 400

(א) הישות שוקלת מתן גילוי לאומדן של הסכום שהיא מצפה להעביר לרשות המס בסוף כל תקופת דיווח. הישות נותנת גילוי זה כאשר היא מחליטה שמידע זה נחוץ על מנת ליידע את המשתמשים לגבי ההשפעות הקשורות לתשלום מבוסס מניות על תזרים המזומנים העתידי.

הטיפול החשבונאי בתיקון של עסקת תשלום מבוסס מניות אשר משנה את סיווגה ממסולקת במזומן למסולקת במכשירים הוניים

19.ב. ¹¹⁹ הדוגמה שלהלן ממחישה את היישום של הדרישות בסעיפים 444א לתקן לגבי תיקון של התנאים של עסקת תשלום מבוסס מניות המסולקת במזומן אשר הופכת לעסקת תשלום מבוסס מניות המסולקת במכשירים הוניים.

דוגמה 12¹²⁰

רקע

ביום 1 בינואר 20X1 ישות מעניקה 100 זכויות לעליית ערך מניות (share appreciation rights), להלן - SARs) אשר יסולקו במזומן לכל אחד מ-100 עובדים, בתנאי שהעובדים ימשיכו להיות מועסקים בישות בארבע השנים הבאות.

ביום 31 בדצמבר 20X1 הישות אומדת שהשווי ההוגן של כל SAR היא 10 ש"ח וכתוצאה מכך סך השווי ההוגן של המענק המסולק במזומן הוא 100,000 ש"ח. ביום 31 בדצמבר 20X2 הישות אומדת שהשווי ההוגן של כל SAR היא 12 ש"ח וכתוצאה מכך סך השווי ההוגן של המענק המסולק במזומן הוא 120,000 ש"ח.

ביום 31 בדצמבר 20X2 הישות מבטלת את ה-SARs ובמקומם מעניקה 100 אופציות למניות לכל עובד בתנאי שכל עובד ימשיך להיות מועסק בישות בשנתיים הבאות. לפיכך, תקופת ההבשלה המקורית אינה משתנה. במועד זה השווי ההוגן של כל אופציה למניה הוא 13.2 ש"ח וכתוצאה מכך סך השווי ההוגן של המענק החדש הוא 132,000 ש"ח. כל העובדים צפויים לספק את השירות הנדרש ובסופו של דבר הם אכן מספקים את השירות.

לצורך פשטות, דוגמה זו מניחה שתגמול העובדים אינו כשיר להיוון כחלק מהעלות של נכס.

¹¹⁹ נוסף בעת פרסום תקן חשבונאות מספר 24 (מעודכן 2018) בתחילה מ-2018.1.1.

דוגמה 12 (המשך)

יישום דרישות

במועד התיקון (31 בדצמבר 20X2), הישות מיישמת את סעיף 44א. בהתאם לכך:

(א) ממועד התיקון, האופציות למניות נמדדות בהתייחס לשווי ההוגן במועד התיקון ובמועד התיקון, האופציות למניות מוכרות בהון העצמי במידה שבה העובדים סיפקו שירותים.

(ב) ההתחייבות בגין ה-SARs נגרעת במועד התיקון;

(ג) ההפרש בין הערך בספרים של ההתחייבות שנגרעה לבין סכום ההון העצמי המוכר במועד התיקון מוכר מיידית ברווח או הפסד.

במועד התיקון (31 בדצמבר 20X2), הישות משווה את השווי ההוגן של המענק המחליף המסולק במכשירים הוניים עבור שירותים שהתקבלו עד למועד התיקון (132,000 ש"ח * 2/4 = 66,000 ש"ח) עם השווי ההוגן של המענק המקורי המסולק במזומן עבור שירותים אלה (120,000 ש"ח * 2/4 = 60,000 ש"ח). ההפרש (6,000 ש"ח) מוכר מיידית ברווח או הפסד במועד התיקון.

יתרת התשלום מבוסס המניות (שנמדד בשווי ההוגן במועד התיקון) מוכרת ברווח או הפסד לאורך היתרה בת שנתיים של תקופת ההבשלה ממועד התיקון.

שנה	חישוב	חובה הוצאה ש"ח	הוצאה מצטברת ש"ח	זכות הון עצמי ש"ח	זכות התחייבות ש"ח
1	100 עובדים x 100 SARs x 10 ש"ח x 1/4	25,000	-	-	25,000
2	מדידה מחדש לפני התיקון 100 עובדים x 100 SARs x 12 ש"ח x 2/4 פחות 25,000 ש"ח גריעה של ההתחייבות, הכרה בסכום השווי ההוגן במועד התיקון בהון העצמי והכרה בהשפעה של סילוק בסך 6,000 ש"ח	35,000	60,000	-	35,000
3	(100 עובדים x 100 אופציות למניות x 13.2 ש"ח x 2/4) פחות (100 עובדים x 100 SARs x 12 ש"ח x 2/4)	6,000	66,000	66,000	(60,000)
4	100 עובדים x 100 אופציות למניות x 13.2 ש"ח x 3/4 פחות 66,000 ש"ח	33,000	99,000	33,000	-
	100 עובדים x 100 אופציות למניות x 13.2 ש"ח x 4/4 פחות 99,000 ש"ח	33,000	132,000	33,000	-
	סך הכל	-	132,000	132,000	-

הסדרי תשלום מבוסס מניות עם חלופת תשלום במזומן

20. הסדרי תשלום מבוסס מניות אחדים מאפשרים לעובד לבחור אם לקבל מזומן או מכשירים הוניים. במצב כזה, מוענק מכשיר פיננסי מורכב, היינו - מכשיר פיננסי הכולל רכיב חוב ורכיב הוני. סעיף 37 לתקן דורש מהישות לאמוד את השווי ההוגן של המכשיר הפיננסי המורכב במועד

ההענקה, כאשר תחילה יימדד השווי ההוגן של רכיב החוב, ולאחר מכן יימדד השווי ההוגן של הרכיב ההוני - תוך הבאה בחשבון שהעובד מוכרח לוותר על הזכות לקבל מזומן, כדי לקבל את המכשיר ההוני.

21. באופן רגיל, הסדרי תשלום מבוסס מניות עם חלופת תשלום במזומן בנויים כך שהשווי ההוגן של חלופה אחת לסילוק זהה לשווי ההוגן של החלופה האחרת. לדוגמה, יתכן שלעובד תהיה אפשרות בחירה בין קבלת אופציות למניות לבין זכויות לעליית ערך מניות המסולקות במזומן. במקרים כאלה, השווי ההוגן של הרכיב ההוני יהיה אפס, ולכן השווי ההוגן של המכשיר הפיננסי המורכב יהיה זהה לשווי ההוגן של רכיב החוב. עם זאת, אם השווי ההוגן של חלופות הסילוק שונה, בדרך כלל, השווי ההוגן של הרכיב ההוני יהיה גדול מאפס, כאשר במקרה זה השווי ההוגן של המכשיר הפיננסי המורכב יהיה גדול מהשווי ההוגן של רכיב החוב.

22. סעיף 38 לתקן דורש מהישות לטפל בנפרד בשירותים שהתקבלו בגין כל אחד מהרכיבים של המכשיר הפיננסי המורכב. לגבי רכיב החוב, הישות מכירה בשירותים שהתקבלו, ובהתחייבות לשלם בעבורם, עם הספקת השירותים על ידי הצד שכנגד, בהתאם לדרישות החלות על עסקאות תשלום מבוסס מניות המסולקות במזומן. לגבי הרכיב ההוני (במידה וקיים), הישות מכירה בשירותים שהתקבלו, ובגידול בהון העצמי, כאשר הצד שכנגד מספק את השירותים, בהתאם לדרישות החלות על עסקאות תשלום מבוסס מניות המסולקות במכשירים הוניים. דוגמה 13 ממחישה דרישות אלה.

דוגמה 13

רקע

ישות מעניקה לעובד את הזכות לבחור בין 1,000 מניות פאנטום (phantom shares), דהיינו - זכות למזומן בסכום השווה לשווי של 1,000 מניות, לבין 1,200 מניות. ההענקה מותנית בהשלמת תקופת שירות בת שלוש שנים. אם העובד יבחר בחלופת המניות, עליו להחזיק בהן שלוש שנים לאחר מועד ההבשלה.

במועד ההענקה, מחיר המניה של הישות הוא 50 ש"ח למניה. בתום השנים 1, 2 ו-3, מחיר המניה הוא 52 ש"ח, 55 ש"ח ו-60 ש"ח, בהתאמה. הישות אינה מצפה לשלם דיבידנדים בשלוש השנים הבאות. לאחר שהובאו בחשבון ההשפעות של הגבלות על העברה שלאחר מועד ההבשלה, הישות אומדת את השווי ההוגן של חלופת המניות במועד ההענקה ב- 48 ש"ח למניה.

בתום שנה 3, העובד בוחר:
 תרחיש 1 : חלופת מזומן.
 תרחיש 2 : חלופת הון עצמי.

יישום דרישות

השווי ההוגן של חלופת ההון העצמי הוא 57,600 ש"ח (1,200 מניות X 48 ש"ח). השווי ההוגן של חלופת המזומן הוא 50,000 ש"ח (1,000 מניות פאנטום X 50 ש"ח). לפיכך, השווי ההוגן של הרכיב ההוני של המכשיר המורכב הוא 7,600 ש"ח (57,600 ש"ח פחות 50,000 ש"ח).

הישות מכירה בסכומים הבאים:

התחייבות	הון עצמי	הוצאה	שנה
ש"ח	ש"ח	ש"ח	
			1 רכיב ההתחייבות:
17,333		17,333	(1,000 X 52 ש"ח X 1/3)
			רכיב הוני:
	2,533	2,533	(7,600 ש"ח X 1/3)

דוגמה 13 (המשך)			
שנה	הוצאה	הון עצמי	התחייבות
	ש"ח	ש"ח	ש"ח
2	רכיב ההתחייבות:		
	(2/3 X 55 ש"ח X 1,000)		
	פחות 17,333 ש"ח	19,333	19,333
	רכיב הוני:		
	(1/3 X 7,600 ש"ח)	2,533	2,533
3	רכיב ההתחייבות:		
	(1,000 X 60 ש"ח)		
	פחות 36,666 ש"ח	23,334	23,334
	רכיב הוני:		
	(1/3 X 7,600 ש"ח)	2,534	2,534
	תום שנה 3		
	תרחיש 1: מזומן בסך 60,000 ש"ח שולם		(60,000)
	תרחיש 1 - סך הכל	<u>67,600</u>	<u>0</u>
	תרחיש 2: 1,200 מניות הונפקו	60,000	(60,000)
	תרחיש 2 - סך הכל	<u>67,600</u>	<u>0</u>

עסקאות תשלום מבוסס מניות בין ישויות הקבוצה

22.א. סעיפים 43 ו-43ב לתקן קובעים את דרישות הטיפול החשבונאי לעסקאות תשלום מבוסס מניות בין ישויות הקבוצה בדוחות הכספיים של הישות המקבלת את הסחורות או השירותים. דוגמה 14 ממחישה את פקודות היומן בדוחות הכספיים של הישות המקבלת את הסחורות או השירותים בגין עסקה בקבוצה שבה החברה האם מעניקה זכויות למכשיריה ההוניים לעובדים של חברה בת שלה. דוגמה 14 ממחישה את פקודות היומן בנסיבות מיוחדות שבהן התמורה המשולמת לחברה הבת עבור המוצרים או השירותים היא בהסדר (cost plus).

דוגמה 14^מ

עסקת תשלום מבוסס מניות שבה החברה האם מעניקה זכויות למכשיריה ההוניים לעובדים של חברה בת שלה.

רקע

חברה אם מעניקה 200 אופציות למניות לכל אחד מ-100 עובדים של חברה בת שלה, בתנאי שהעובדים ימשיכו להיות מועסקים בחברה הבת בשנתיים הבאות. השווי ההוגן של האופציות למניות במועד ההענקה הוא 30 ש"ח לכל אופציה. במועד ההענקה, החברה הבת אומדת ש-80% מהעובדים ישלימו את תקופת השירות בת שנתיים. אומדן זה אינו משתנה במהלך תקופת ההבשלה. בתום תקופת ההבשלה, 81 מהעובדים השלימו את השירות הנדרש של שנתיים. החברה האם אינה דורשת מהחברה הבת לשלם עבור המניות הנחוצות לסלק את ההענקה של אופציות למניות.

^מ נוסף בעת פרסום תקן חשבונאות מספר 24 (מעודכן 2018) בתחילה מ-2018.1.1.

דוגמה 14 (המשך)

יישום דרישות

כפי שנדרש על ידי סעיף 53 לתקן, במהלך תקופת ההבשלה של שנתיים, החברה הבת מודדת את השירותים שהתקבלו מהעובדים בהתאם לדרישות החלות על עסקאות תשלום מבוסס מניות המסולקות במכשירים הונניים. לכן, החברה הבת מודדת את השירותים שהתקבלו מהעובדים על בסיס השווי ההוגן של האופציות למניות במועד ההענקה. גידול בהון העצמי מוכר כהשקעה מהחברה האם בדוחות הכספיים של החברה הבת.

פקודות היומן שנרשמו על ידי החברה הבת בכל אחת מהשנים הם כדלקמן:

שנה 1

ח' הוצאת תגמול	240,000
(0.8/2 X ש"ח 30 X 100 X 200)	
ז' הון עצמי (השקעה של החברה האם)	240,000

שנה 2

ח' הוצאת תגמול	246,000
0.81 X ש"ח 30 X 100 X 200	
(פחות 240,000)	
ז' הון עצמי (השקעה של החברה האם)	246,000

דוגמה 14¹⁰

עסקת תשלום מבוסס מניות שבה החברה האם מעניקה זכויות למכשיריה ההונניים לעובדים של חברה בת שלה בנסיבות מיוחדות שבהן התמורה המשולמת לחברה הבת עבור המוצרים או השירותים היא בהסדר *cost plus*.

רקע

חברה אם מעניקה 200 אופציות למניות לכל אחד מ-100 עובדים של חברה בת שלה, בתנאי שהעובדים ימשיכו להיות מועסקים בחברה הבת בשנתיים הבאות. השווי ההוגן של האופציות למניות במועד ההענקה הוא 30 ש"ח לכל אופציה. במועד ההענקה, החברה הבת אומדת ש-80% מהעובדים ישלימו את תקופת השירות בת שנתיים. אומדן זה אינו משתנה במהלך תקופת ההבשלה. בתום תקופת ההבשלה, 81 מהעובדים השלימו את השירות הנדרש של שנתיים.

במסגרת ההסדר בין החברה האם לבין החברה הבת, האופציות שהוענקו לעובדי החברה הבת מהוות תמורה עבור השירותים המתקבלים מהחברה הבת. אופציות אלה מהוות עלות תגמול אצל החברה הבת ולכן היא זכאית לקבל את המרווח שנקבע במסגרת ההסדר (10%) עבור עלות זו.

יישום דרישות

כפי שנדרש על ידי סעיף 43 לתקן, במהלך תקופת ההבשלה של שנתיים, החברה הבת מודדת את השירותים שהתקבלו מהעובדים בהתאם לדרישות החלות על עסקאות תשלום מבוסס מניות המסולקות במכשירים הונניים. לכן, החברה הבת מודדת את השירותים שהתקבלו מהעובדים על בסיס השווי ההוגן של האופציות למניות במועד ההענקה.

בנסיבות רגילות, כפי שהומחש בדוגמה 14 לעיל, בדוחות הכספיים של החברה הבת יוכרו הוצאות התגמול כנגד ההון העצמי מאחר שמדובר בהשקעה מהחברה האם.

¹⁰ נוסף בעת פרסום תקן חשבונאות מספר 24 (מעודכן 2018) בתחילה מ-2018.1.1.

דוגמה 14א (המשך)

הכנסות מוגדרות בתקן חשבונאות מספר 25 *הכנסות* כתזרים חיובי ברוטו של הטבות כלכליות במהלך התקופה, הנובע מהפעולות הרגילות של הישות כשתזרימים אלו גורמים לגידול בהון העצמי, למעט גידול בהון העצמי הנובע מהשקעות בעלים.

בנסיבות המיוחדות שבהן התמורה המשולמת לחברה הבת עבור המוצרים או השירותים היא בהסדר cost plus, הענקת האופציות על ידי החברה האם לעובדים של החברה הבת אינה מכוח מעמדה של החברה האם כבעלים ואינה מהווה השקעת בעלים, אלא היא חלק מהתמורה המשולמת עבור השירותים שניתנו לחברה האם.

במקרה שבו הענקת האופציות אינה מכוח מעמדה של החברה האם כבעלים ואינה מהווה השקעת בעלים ירשמו פקודות היומן הבאות על ידי החברה הבת בכל אחת מהשנים:

שנה 1

240,000	ח' הוצאת תגמול
	(200 X 100 X 30 ש"ח X 0.8/2)
24,000	ח' חו"ז החברה האם
	(240,000 X 10%)
264,000	ז' הכנסות

שנה 2

246,000	ח' הוצאת תגמול
	(200 X 100 X 30 ש"ח X 0.81)
	פחות (240,000)
24,600	ח' חו"ז החברה האם
	(246,000 X 10%)
270,600	ז' הכנסות

23. הסדרי תשלום מבוסס מניות אחדים מאפשרים לישות לבחור אם לשלם מזומן או להנפיק מכשירים הוניים שלה. בהתאם לסעיף 41 לתקן על הישות לקבוע אם יש לה מחויבות בהווה לסלק את העסקה האמורה במזומן. לישות קיימת מחויבות בהווה לסלק במזומן אם הבחירה בסילוק בדרך של מכשירים הוניים אינה ישימה (כגון, משום שהישות מנועה מבחינה משפטית להנפיק מניות), או שלישות נוהג מהעבר או מדיניות מוצהרת של סילוק במזומן, או שהיא, בדרך כלל, מסלקת במזומן כאשר הצד שכנגד מבקש זאת.

24. סעיף 42 לתקן קובע כי אם לישות קיימת מחויבות בהווה לסלק במזומן, עליה לטפל בעסקה זו בהתאם לדרישות החלות לגבי עסקאות תשלום מבוסס מניות המסולקות במזומן.

25. סעיף 43 לתקן קובע כי אם מחויבות כזו אינה קיימת, הישות תטפל בעסקה בהתאם לדרישות החלות לגבי עסקאות תשלום מבוסס מניות המסולקות במכשירים הוניים. כמו כן, בעת הסילוק:

(א) אם הישות בוחרת לסלק במזומן, התשלום במזומן יטופל כרכישה חזרה של זכות הונית, היינו - כהפחתה מההון העצמי, למעט האמור בסעיף משנה (ג) להלן.

(ב) אם הישות בוחרת לסלק על ידי הנפקת מכשירים הוניים, לא נדרש טיפול חשבונאי נוסף (למעט העברה מרכיב הוני אחד בהון העצמי למשנהו, במידת הצורך), למעט האמור בסעיף משנה (ג) להלן.

(ג) אם הישות בוחרת בחלופת הסילוק שלה השווי ההוגן הגבוה יותר במועד הסילוק, הישות תכיר בהוצאה נוספת בגין עודף השווי שניתן, היינו – ההפרש בין סכום המזומן ששולם לבין השווי ההוגן של המכשירים ההוניים שאחרת היו מונפקים, או ההפרש בין השווי ההוגן של המכשירים ההוניים שהונפקו לבין סכום המזומן, שאחרת היה משולם, לפי המקרה המתאים.

26. דוגמה ב14 ממחישה דרישות אלה.

דוגמה ב14^m			
עסקאות תשלום מבוסס מניות שבהן תנאי ההסדר מאפשרים לישות בחירת אופן הסילוק			
רקע			
ביום 1 בינואר, 2006 מעניקה ישות למנהל בכיר זכות ל- 1,000 מניות. בהתאם להסכם, לישות זכות לבחור בין סילוק העסקה על ידי הנפקת 1,000 מניות לבין סילוק העסקה בסך של 40,000 ש"ח במזומן במועד הסילוק. ההענקה מותנית בהשלמת תקופת שירות בת שלוש שנים.			
לישות קיימת אפשרות להנפקת מניות, ואין לה נהג מהעבר או מדיניות מוצהרת של סילוק במזומן. במועד ההענקה, מחיר המניה של הישות הוא 30 ש"ח למניה. בתום שנה 3, מחיר המניה של הישות הוא בהנחה א: 42 ש"ח ובהנחה ב: 37 ש"ח.			
בתום שנה 3, הישות בוחרת:			
תרחיש 1: חלופת מזומן.			
תרחיש 2: חלופת הנפקת מניות.			
תרחיש 3: חלופת הסילוק אשר לה השווי ההוגן הגבוה יותר במועד הסילוק.			
יישום דרישות			
בהתאם לסעיף 41, על הישות לקבוע אם יש לה מחויבות בהווה, לסלק את העסקה האמורה במזומן. לאור יכולתה של הישות להנפיק מניות, והעובדה שאין לה נהג מהעבר או מדיניות מוצהרת של סילוק במזומן, אין לישות מחויבות בהווה לסילוק במזומן. לפיכך, הישות מטפלת בעסקה בהתאם לדרישות החלות לגבי עסקאות תשלום מבוסס מניות המסולקות במכשירים הוניים, כאמור בסעיפים 10-29.			
הישות מכירה בסכומים הבאים:			
שנה	הוצאה ש"ח	הון עצמי ש"ח	התחייבות ש"ח
1	(1,000 X 30 ש"ח X 1/3)	10,000	-
2	(1,000 X 30 ש"ח X 2/3) פחות 10,000 ש"ח	10,000	-
3	(1,000 X 30 ש"ח) פחות 20,000 ש"ח	10,000	-
תום שנה 3			
תרחיש 1: מזומן בסך 40,000 ש"ח שולם ^(*)			
תרחיש 1 - סך הכל			
	<u>30,000</u>	<u>(10,000)</u>	<u>0</u>

^m דוגמה 14 מוספרה מחדש כדוגמה ב14 בעת פרסום תקן חשבונאות מספר 24 (מעודכן 2018) בתחילה מ-2018.1.1. ^(*) מחיר המניה בתום שנה 3 - 42 ש"ח.

דוגמה 14ב (המשך)

שנה	הוצאה	הון עצמי	התחייבות
	ש"ח	ש"ח	ש"ח
תום שנה 3			
	1,000 מניות הונפקו (**)	-	-
תרחיש 2 :			
תרחיש 2 - סך הכל		<u>30,000</u>	<u>0</u>
תרחיש 3 : חלופת סילוק אשר לה השווי			
ההוגן הגבוה יותר במועד הסילוק			
הנחה א : הישות הנפיקה 1,000 מניות	2,000	2,000	
תרחיש 3 הנחה א - סך הכל		<u>32,000</u>	<u>0</u>
הנחה ב : הישות שילמה 40,000 ש"ח במזומן	3,000	3,000	
תרחיש 3 הנחה ב - סך הכל		<u>33,000</u>	<u>0</u>

בתרחיש 3 הנחה א, היתה לישות בחירה בין סילוק העסקה על ידי תשלום 40,000 ש"ח לבין סילוק העסקה על ידי הנפקת 1,000 מניות, שהשווי ההוגן שלהן בתום שנה 3 הוא 42,000 ש"ח. לישות מדיניות של בחירה בחלופת הסילוק, אשר לה השווי ההוגן הגבוה יותר במועד הסילוק. לפיכך, הישות בוחרת בהנפקת 1,000 מניות לסילוק העסקה. בהתאם לסעיף 43(ג) הישות מכירה בהוצאה נוספת בגין עודף השווי שניתן, היינו ההפרש בין השווי ההוגן של המניות שהונפקו (42,000 ש"ח) לבין סכום המזומן שאחרת היה משולם (40,000 ש"ח). התוצאה הכוללת היא הוצאה בסך 32,000 ש"ח כנגד גידול בהון העצמי באותו סכום. יש לציין כי אם לא היתה לישות מדיניות של בחירה בחלופת הסילוק אשר לה השווי ההוגן הגבוה יותר, התוצאה הכוללת היתה בהתאם לתרחיש 2.

בתרחיש 3 הנחה ב, היתה לישות בחירה בין סילוק העסקה על ידי תשלום 40,000 ש"ח לבין סילוק העסקה על ידי הנפקת 1,000 מניות, שהשווי ההוגן שלהן בתום שנה 3 הוא 37,000 ש"ח. לישות מדיניות של בחירה בחלופת הסילוק, אשר לה השווי ההוגן הגבוה יותר במועד הסילוק. לפיכך, הישות בוחרת בתשלום 40,000 ש"ח לסילוק העסקה. בהתאם לסעיף 43(ג) הישות מכירה בהוצאה נוספת בגין עודף השווי שניתן, היינו ההפרש בין סכום המזומן ששולם (40,000 ש"ח) לבין השווי ההוגן של המניות שאחרת היו מונפקות (37,000 ש"ח). התוצאה הכוללת היא הוצאה בסך 33,000 ש"ח כנגד גידול בהון העצמי באותו סכום. יש לציין כי אם לא היתה לישות מדיניות של בחירה בחלופת הסילוק אשר לה השווי ההוגן הגבוה יותר, התוצאה הכוללת היתה בהתאם לתרחיש 1.

הוראות מעבר

27. סעיף 57 לתקן קובע כי אם, לאחר ה-15 במרס, 2005, ישות מבצעת תיקונים לתנאים של עסקת תשלום מבוסס מניות המסולקת במכשירים הוניים, שלגביה תקן זה לא יושם, על הישות, למרות זאת, ליישם את סעיפים 26-29 כדי לטפל בתיקונים אלה. על הישות להציג מחדש מידע השוואתי המתאיחם לתקופות מיום 15 במרס, 2005. דוגמה 15 ממחישה דרישות אלה.

(**) מחיר המניה בתום שנה 3 - 37 ש"ח.

דוגמה 15

הענקה של מכשירים הוניים שהתקן לא חל עליה, שבה מבוצע תיקון לאחר פרסום ההצעה לתקן

רקע

ביום 1 בינואר, 2003 מעניקה ישות 10,000 אופציות למניות למנהל בכיר, בתנאי שהמנהל ימשיך להיות מועסק בישות עד תום שנת 2005. מחיר המימוש הוא 40 ש"ח. האופציות ניתנות למימוש עד תום שנת 2007. במועד ההענקה, השווי ההוגן של האופציות למניות הוא 16 ש"ח לאופציה.

במהלך שנת 2005, חלה ירידה במחיר המניה של הישות בעקבות ירידה ברווחיות. לפיכך, ביום 30 ביוני, 2005, תיקנה הישות את מחיר המימוש מ-40 ש"ח ל-30 ש"ח וקבעה כי ההבשלה מותנית בהמשך העסקתו של המנהל עד תום שנת 2006. האופציות ניתנות למימוש עד תום שנת 2009. הישות אומדת את השווי ההוגן של האופציות למניות לפני התיקון ב-8 ש"ח לאופציה ואת השווי ההוגן של האופציות למניות לאחר התיקון ב-18 ש"ח לאופציה.

יישום דרישות

סעיף 57 קובע כי אם, לאחר ה-15 במרס, 2005, ישות עורכת תיקונים לתנאים של עסקת תשלום מבוסס מניות המסולקת במכשירים הוניים, שלגביה תקן זה לא יושם, על הישות, למרות זאת, ליישם את סעיפים 26-29 כדי לטפל בתיקונים כאלה. בהתאם לסעיף 27, הישות מכירה בהשפעות של תיקונים, המגדילים את השווי ההוגן הכולל של הסדר תשלום מבוסס מניות או שהם מיטיבים עם העובד, באופן אחר. סעיף 43 מבהיר כי אם התיקון גורם להגדלת השווי ההוגן של המכשירים הוניים המוענקים (כגון, על ידי הקטנת מחיר המימוש), כשהם נמדדים מייד לפני התיקון ולאחריו (להלן - השווי ההוגן התוספתי), הישות תכלול את השווי ההוגן התוספתי בעת מדידת הסכום שיוכר בגין השירותים שיתקבלו תמורת המכשירים הוניים המוענקים. אם התיקון מתרחש במהלך תקופת ההבשלה, השווי ההוגן התוספתי שהוענק ייכלל במדידה של הסכום שיוכר בגין השירותים שיתקבלו על פני התקופה ממועד התיקון ועד למועד שבו המכשירים הוניים שתוקנו מבשילים. אם התיקון מתרחש לאחר מועד ההבשלה, השווי ההוגן התוספתי שהוענק מוכר באופן מיידי, או על פני תקופת ההבשלה אם העובד נדרש להשלים תקופה נוספת של שירות לפני שהוא הופך להיות זכאי, ללא תנאי, לאותם מכשירים הוניים שתוקנו.

<u>שנה</u>	<u>חישוב</u>	<u>הוצאת תגמול לתקופה ש"ח</u>	<u>הוצאת תגמול מצטברת ש"ח</u>
2005	10,000 אופציות x (18 ש"ח פחות 8 ש"ח) x 0.5/1.5	33,333 ^(*)	33,333 ^(*)
2006	10,000 אופציות x (18 ש"ח פחות 8 ש"ח) x 1/1.5	66,667	100,000

לאור העובדה שהתקן לא חל על ההענקה המקורית של האופציות, אך חל על התיקון בתנאי ההענקה, השווי ההוגן התוספתי מוכר על פני יתרת תקופת ההבשלה ולא נוסף לסכום המיוחס לתנאי ההענקה המקוריים.

(*) מאחר ותחילת התקן היא לגבי דוחות כספיים לתקופות המתחילות ביום 1 בינואר, 2006, בשנת 2005 לא תוכר הוצאה בגין הענקת האופציות או תיקון תנאיה. בשנת 2006 יוצגו מחדש הדוחות הכספיים לשנת 2005 ותיכלל בהם ההוצאה המוצגת לעיל.

גילויים להמחשה

28. הדוגמה להלן ממחישה את דרישות הגילוי שנקבעו בסעיפים 44-52 לתקן.^(*)

תמצית מהביאורים לדוחות הכספיים של חברה א' לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2007.

תשלום מבוסס מניות

במהלך התקופה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר 2007, היו לחברה ארבעה הסדרי תשלום מבוסס מניות, המתוארים להלן.

תוכנית לעליית ערך מניות במזומן להנהלה הבכירה	תוכנית למניות למנהלים	תוכנית כללית לאופציות למניות לעובדים	תוכנית אופציות למניות להנהלה הבכירה	סוג ההסדר
1 ביולי 2007	1 בינואר 2007	1 בינואר 2007	1 בינואר 2006	מועד ההענקת המספר שהוענק
25,000	50,000	75,000	50,000	המספר שהוענק
10 שנים	לא רלוונטי	10 שנים	10 שנים	אורך החוזי החיים
שירות של שלוש שנים והשגת יעד של גידול בנתח השוק	שירות של שלוש שנים והשגת יעד של גידול ברווחים למניה	שירות של שלוש שנים	שירות של 1.5 שנים והשגת מחיר יעד של מניה אשר הושג	תנאי ההבשלה

אומדן השווי ההוגן של כל אופציה למניה שהוענקה במסגרת התוכנית הכללית לאופציות למניות לעובדים הוא 23.60 ש"ח. אומדן זה חושב על ידי יישום המודל הבינומי לתמחור אופציות הפרמטרים של המודל היו מחיר המניה במועד ההענקת בסך 50 ש"ח, מחיר מימוש בסך 50 ש"ח, תנודתיות צפויה של 30%, לא צפויים דיבידנדים, אורך חיים חוזי של 10 שנים, ושיעור ריבית חסרת סיכון של 5%. כדי להביא בחשבון את ההשפעות של מימוש מוקדם, הונח כי העובדים יממשו את האופציות לאחר מועד ההבשלה, כאשר מחיר המניה יגיע לכפל מחיר המימוש. התנודתיות ההיסטורית היתה 40%, הכוללת את השנים המוקדמות של חיי החברה. החברה מצפה שהתנודתיות של מחירי המניות שלה תקטן כאשר החברה תגיע לבגרות.

אומדן השווי ההוגן של כל מניה שהוענקה בתוכנית למניות למנהלים הוא 50.00 ש"ח, השווה למחיר המניה במועד ההענקת.

להלן מובאים פרטים נוספים באשר לשתי התוכניות לאופציות למניות:

2007		2006		
ממוצע משוקלל של מחיר המימוש	מספר האופציות	ממוצע משוקלל של מחיר המימוש	מספר האופציות	
40 ש"ח	45,000	-	0	קיימות במחזור לתחילת שנה
50 ש"ח	75,000	40 ש"ח	50,000	הוענקו
46 ש"ח	(8,000)	40 ש"ח	(5,000)	חולטו
40 ש"ח	(4,000)	-	0	מומשו
46 ש"ח	108,000	40 ש"ח	45,000	קיימות במחזור לתום שנה
40 ש"ח	38,000	40 ש"ח	0	ניתנות למימוש בתום שנה

^(*) יש לשים לב שהדוגמה לא נועדה להיות דפוס או דגם ולכן היא אינה ממצה. לדוגמה, היא אינה ממחישה את הדרישות לגילויים שבסעיפים 47 (ג), 48 ו-49 לתקן.

הממוצע המשוקלל של מחיר המניה במועד המימוש לגבי אופציות למניות שמומשו במהלך התקופה היה 52 ש"ח. מחיר המימוש של האופציות הקיימות במחזור ליום 31 בדצמבר, 2005 היה 40 ש"ח או 50 ש"ח, והממוצע המשוקלל של החיים החוזיים הנוותרים היה 8.64 שנים.

2007	2006	
<u>ש"ח</u>	<u>ש"ח</u>	
1,105,867	495,000	הוצאה הנובעת מעסקאות תשלום מבוסס מניות
1,007,000	495,000	הוצאה הנובעת מתוכניות להענקת מניות ואופציות למניות
98,867	-	יתרה לתום שנה של ההתחייבות בגין תוכנית לעליית ערך מניות במזומן
9,200	-	הוצאה הנובעת מהגידול בשווי ההוגן של ההתחייבות בגין התוכנית לעליית ערך מניות במזומן

סיכום התנאים על מנת שהצד שכנגד יקבל מכשיר הוני מוענק והטיפול החשבונאי

29. ^מ הטבלה שלהלן מסווגת את התנאים השונים, עם דוגמאות, שקובעים אם הצד שכנגד מקבל מכשיר הוני מוענק והטיפול החשבונאי בתשלום מבוסס מניות עם תנאים אלה.

^מ נוסף בעת פרסום תקן חשבונאות מספר 24 (מעודכן 2018) בתחילה מ-1.1.2018.

סיכום התנאים על מנת שהצד שכנגד יקבל מכשיר הוני מוענק והטיפול החשבונאי						
תנאים שאינם תנאי הבשלה			תנאי הבשלה		תנאי שירות	
			תנאי ביצוע	תנאי ביצוע		
הישות יכולה לבחור אם לקיים את התנאי	הצד שכנגד יכול לבחור אם לקיים את התנאי	הן הישות והן הצד שכנגד אינם יכולים לבחור אם לקיים את התנאי	תנאי ביצוע אחרים	תנאי ביצוע שהם תנאי שוק		
המשך התוכנית על ידי הישות	ביצוע תשלומים לצורך המימוש של מבוסס מניות	יעד המבוסס על סחורה (commodity)	יעד המבוסס על הצלחת הצעה ראשונית לציבור עם דרישת שירות מוגדרת	יעד המבוסס על מחיר השוק של המכשירים ההוניים של הישות	דרישה להישאר מועסק למשך שלוש שנים	תנאי לדוגמה
כן ^(א)	כן	כן	לא	כן	לא	לכלול בשווי הוגן במועד ההענקה?
ביטול הישות מכירה באופן מיידי בסכום ההוצאה שאחרת היה מוכר על יתרת תקופת ההבשלה.	ביטול הישות מכירה באופן מיידי בסכום ההוצאה שאחרת היה מוכר על יתרת תקופת ההבשלה.	אין שינוי בטיפול החשבונאי הישות ממשיכה להכיר בהוצאה על פני יתרת תקופת ההבשלה.	חילוט הישות מעדכנת את ההוצאה על מנת לשקף את האומדן הזמין הטוב ביותר של מספר המכשירים ההוניים הצפויים להבשיל.	אין שינוי בטיפול החשבונאי הישות ממשיכה להכיר בהוצאה על פני יתרת תקופת ההבשלה.	חילוט הישות מעדכנת את ההוצאה על מנת לשקף את האומדן הזמין הטוב ביותר של מספר המכשירים ההוניים הצפויים להבשיל.	הטיפול החשבונאי אם התנאי אינו מתקיים לאחר מועד ההענקה ובמהלך תקופת ההבשלה.
(סעיף 28א)	(סעיף 28א)	(סעיף 21א)	(סעיף 19)	(סעיף 21)	(סעיף 19)	

(א) בחישוב השווי ההוגן של תשלום מבוסס מניות, ההנחה היא שההסתברות של המשך התוכנית על ידי הישות היא 100 אחוז.

הוועדה המקצועית של המוסד הישראלי לתקינה בחשבונאות

חברי הוועדה

רו"ח דב ספיר - יו"ר הוועדה

פרופסור חיים אסיאג

רו"ח דני ויטאן

רו"ח אבי זיגלמן

רו"ח רונן מנשס

רו"ח משה פרץ

פרופסור אפרים צדקה

צוות מקצועי

רו"ח שרון מימון צדיק

משתתפים קבועים

רו"ח משה אטיאס

רו"ח לילי איילון

רו"ח דוד גולדברג

רו"ח אלי גולדשטיין

ד"ר הדס גלנדר, רו"ח

רו"ח אודי גרינברג

רו"ח אבי דויטשמן

רו"ח שאול טבח

רו"ח גיא טביביאן

רו"ח עדי טל

רו"ח ארנון רצ'קובסקי